

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

383

Na temelju članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), članka 17. stavak (1) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 94/16), i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 96. sjednici, održanoj 28.03.2017. godine, donijelo je

**ODLUKU
O ODOBRAVANJU SREDSTAVA TEKUĆE
PRORAČUNSKE PRIČUVE PRORAČUNA INSTITUCIJA
BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNIH OBVEZA
BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2017. GODINU**

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom odlukom odobravaju se sredstava tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu u iznosu od 5.000,00 KM za izmirenje obveze plaćanja uvoznih pristojbi za uvoz laboratorija za restauraciju i konzervaciju oštećenog arhivskog gradiva, odobrene Odlukom o usvajanju projekta razvojne suradnje "Podrška kapaciteta Državnog arhiva Bosne i Hercegovine" ("Službeni glasnik BiH", broj 86/16).

Članak 2.
(Namjena sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke odobravaju se Arhivu Bosne i Hercegovine za uvoz laboratorije za restauraciju i konzervaciju oštećenog arhivskog gradiva, u svrhu plaćanja uvoznih pristojbi za doniranu robu vrijednosti 350.000,00 CZK (ekvivalent 25.572,12 KM).

Članak 3.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Arhiv Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

(Dostava Izvješća)

Arhiv Bosne i Hercegovine dužan je dostaviti izvješće o namjenskom utrošku sredstava iz članka 1. ove Odluke Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine, koji će predstavljati sastavni dio Izvješća o izvršenju Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

Članak 5.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 56/17
28. ožujka 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Denis Zvizdić, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 17. став (1) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 94/16), и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 96. сједници, одржаној 28.03.2017. године, донио је

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ
РЕЗЕРВЕ БУЏЕТА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком одобравају се средства текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину у износу од 5.000,00 КМ за измирење обавезе плаћања увозних дажбина за увоз лабораторије за реставрацију и конзервацију оштећене архивске грађе, одобрене Одлуком о усвајању пројекта развојне сарадње "Подршка капацитета Државног архива Босне и Херцеговине" ("Службени гласник БиХ", број 86/16).

Члан 2.

(Намјена средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке одобравају се Архиву Босне и Херцеговине за увоз лабораторије за реставрацију и конзервацију оштећене архивске грађе, у сврху плаћања увозних дажбина за доирану робу вриједности 350.000 ЦЗК (еквивалент 25.572,12 КМ).

Члан 3.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужује се Архив Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Достава Извјештаја)

Архив Босне и Херцеговине дужан је доставити извјештај о намјенском утрошку средстава из члана 1. ове Одлуке Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине, који ће представљати саставни дио Извјештаја о извршењу Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 56/17
28. марта 2017. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 17. став (1) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 94/16), и члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 96. сједници, одржаној 28.03.2017. године, донijело је

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАНЈУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ
РЕЗЕРВЕ БУЏЕТА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА БОСНЕ
И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком одобравају се средства текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних

обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину у износу од 5.000,00 КМ за измирење обавезе плаћања увозних дажбина за увоз лабораторије за реставрацију и конзервацију оштећене архивске грађе, одобрене Одлуком о усвајању пројекта развојне сарадње "Подршка капацитета Државног архива Босне и Херцеговине" ("Службени гласник БиХ", број 86/16).

Члан 2.

(Намјена средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке одобравају се Архиву Босне и Херцеговине за увоз лабораторије за реставрацију и конзервацију оштећене архивске грађе, у сврху плаћања увозних дажбина за доирану робу вриједности 350.000 ЦЗК (еквивалент 25.572,12 КМ).

Члан 3.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужује се Архив Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Достава Извјештаја)

Архив Босне и Херцеговине дужан је доставити извјештај о намјенском утрошку средстава из члана 1. ове Одлуке Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине, који ће представљати саставни дио Извјештаја о извршењу Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 56/17
28. марта 2017. године
Сарајево

Председавајући
Вijeћа министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

384

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 97. сједници одржаној 6.4.2017. године, донijело је

РЈЕШЕЊЕ

О РАЗРЈЕШЕЊУ ДУЖНОСТИ ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА
ЗА ИНФОРМИРАЊЕ И ПРИЗНАВАЊЕ ДОКУМЕНАТА
ИЗ ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

1. **Borko Sorajić**, разрјешава се дужности директора Центра за информирање и признавање докумената из области високог образовања, са 10.4.2017. године, ради истека мандата.
2. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења.
3. Рјешење се објављује у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 47/17
06. травња 2017. године
Сарајево

Предсједатељ
Вijeћа министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, в. р.

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 97. сједници одржаној 06.04.2017. године, донijео је

RJEŠENJE**O RAZRJEŠENJU DUŽNOSTI DIREKTORA CENTRA
ZA INFORMISANJE I ПРИЗНАВАЊЕ
ДОКУМЕНАТА ИЗ ОБЛАСТИ ВИСОКОГ
ОБРАЗОВАЊА**

1. **Борко Сорајић**, разрјешава се дужности директора Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања, са 10.04.2017. године, ради истека мандата.
2. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења.
3. Рјешење се објављује у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 47/17
06. априла 2017. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 97. сједници одржаној 06.04.2017. године, донijело је

RJEŠENJE**O RAZRJEŠENJU DUŽNOSTI DIREKTORA CENTRA
ZA INFORMIRANJE I ПРИЗНАВАЊЕ ДОКУМЕНАТА
IZ ОБЛАСТИ VISOKOG OBRAZOVANJA**

1. **Borko Sorajić**, razrješava se dužnosti direktora Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja, sa 10.4.2017. godine, radi isteka mandata.
2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.
3. Rješenje se objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 47/17
06. aprila 2017. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, s. r.

**MINISTARSTVO SIGURNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE****385**

На основу члана 72. ставак (4) Закона о заштити тајних података ("Службени гласник БиХ", број 54/05 и 12/09) и члана 61. ставак 2. Закона о управи БиХ ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), министар сигурности доноси

ПРАВИЛНИК**O PROGRAMU EDUKACIJE IZ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ
ТАЈНИХ ПОДАТАКА****I - ОПЃЕ ОДРЕДБЕ**

Чланак 1.

(Предмет Правилника)

- (1) Правилником о програму едукације из области заштите тајних података (у даљем тексту: Правилник) уређује се начин поступања тијела, институција и других правних особа приликом успостављања програма едукације по питању сигурности из области заштите тајних података, ради усмјеравања и обуке свих особа које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу за приступ тајним подацима.
- (2) Овим Правилником прописује се садржај програма обуке и едукације који ће уредити и провести свако тијело или институција за особе које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу, како би мogle стећи одговарајуће звање из области заштите тајних података.

Чланак 2.

(Примјена)

- (1) По овом Правилнику дужна су поступати сва тијела и институције, правне и физичке особе које у свом дјелokrугу рада поступају са тајним подацима.
- (2) Особе које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу у тијелу, институцији или правној особи дужне су након обављања сигурносне провјере, односно издавања сигурносне дозволе за приступ тајним подацима, присуствовати програму едукације и обуке, како би мogle стећи одговарајуће звање из области заштите тајних података.
- (3) Особе које имају право приступа тајним подацима без сигурносне провјере, односно дозволе за приступ тајним подацима одређеног степња, обавезне су проћи обуку по програму едукације прије потписивања Изјаве о упознавању са Законом о заштити тајних података и другим прописима који уређују сигурност тајних података.

Чланак 3.

(Циљ)

Циљ Правилника је успостава јединственог програма едукације о питањима сигурности из области заштите тајних података, који ће провести свако тијело или институција, како би овлаштене особе мogle стећи одговарајуће звање из области заштите тајних података.

II - PREDMET PROGRAMA EDUKACIJE

Чланак 4.

(Провођење едукације и обуке)

- (1) Свако тијело, институција или правна особа дужна је сачинити програм едукације када у свом дјелokrугу рада поступа са тајним подацима, ради стручне обуке свих особа које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу за приступ тајним подацима или особа које потписују Изјаву о упознавању са Законом и другим прописима који уређују сигурност тајних података.
- (2) Провођење програма едукације и обуке врши се о трошку тијела, институције или правне особе у којој су овлаштене особе запослене или се ангажирају на други начин за потребе истих.
- (3) Провођење програма едукације и обуке врши се сваки пут када особа прође сигурносну провјеру, односно добије сигурносну дозволу.
- (4) Програм едукације и обуке се може провести и посредством "on line" едукације и тестирања у организацији Државног сигурносног тијела.

Чланак 5.

(Подручја едукације и обуке)

- (1) Програм едукације и обуке који има обавезу сачинити свако тијело, институција или друга правна особа обухвата слjedeће области:
 - a) одредбе које регулирају питање заштите тајних података и законска одговорност за њихово неовлаштено откривање;
 - b) принципи заштите тајних података у обиму потребном за обављање радних задатака, односно обављање дужности;
 - c) personalna сигурност;
 - d) физичке и техничке мјере чувања тајних података;
 - e) сигурност података и поступци чувања тајних података;
 - f) информатичка сигурност;
 - g) приступ тајним подацима друге државе, међународне или регионалне организације.
- (2) Програм едукације и обуке из ставка (1) ће претходно одобрити Државно сигурносно тијело.
- (3) Програм обуке ће се проводити и у дјелokrугу рада које спроводе надлежне Агенције у БиХ на исту тему, коју у

svojstvu predavača provode ovlašteni službenici Državnog sigurnosnog tijela Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

(Koordinatori za obuku)

- (1) Svako tijelo i institucija će odrediti koordinatora ili drugu ovlaštenu osobu zaduženu za provedbu programa edukacije i obuke iz oblasti zaštite tajnih podataka.
- (2) U tijelu, instituciji ili pravnoj osobi u kojoj nije određen koordinator ili druga ovlaštena osoba zadužena za provedbu programa edukacije i obuke iz oblasti zaštite tajnih podataka, stručnu edukaciju i obuku iz oblasti zaštite tajnih podataka vršiti će Državno sigurnosno tijelo o trošku tijela, institucije ili druge pravne osobe za čije potrebe se organizuje program obuke.
- (3) Stručnu edukaciju i obuku koordinatora ili drugih ovlaštenih osoba zaduženih za provedbu programa edukacije i obuke iz stavka (1) provodiće Ministarstvo sigurnosti - Državno sigurnosno tijelo, a po potrebi u saradnji sa drugim ovlaštenim tijelima.

Članak 7.

(Edukacija i obuka ostalih polaznika)

- (1) Stručnu edukaciju i obuku polaznika u svojim tijelima, institucijama ili drugim pravnim osobama izvršiti će koordinatori ovih tijela i institucija ili drugih pravnih osoba u skladu sa ovim programom.
- (2) Tijela, institucije i druge pravne osobe dužne su blagovremeno dostaviti obavijest Državno sigurnosno tijelo o mjestu i vremenu održavanja edukacije i obuke polaznika, radi stručnog nadzora.
- (3) Nadzor nad provođenjem ovog Pravilnika provodi Državno sigurnosno tijelo.

Članak 8.

("On line" obuka)

- (1) Ako se program edukacije i obuke provodi posredstvom "on line" edukacije i testiranja Državno sigurnosno tijelo:
 - a) objavljuje neophodnu literaturu za "on line" edukaciju;
 - b) objavljuje oglas za obuku putem web-stranice;
 - c) obrađuje i upravlja prijavama polaznika na konkretne zakazane obuke;
 - d) objavljuje raspored obuka i testiranja polaznika;
 - e) vodi evidencije o prisustvu na obuci, uspješnosti završetka obuke i otkazivanjima prijave;
 - f) vodi evidenciju o rezultatima obuka i rezultatima završnog testa;
 - g) analizira rezultate provedenih obuka i sačinjava izvještaje;
 - h) izdaje potvrde o uspješno završenoj obuci;
 - i) šalje obavještenja i podsjetnike polaznicima obuke putem e-maila.
- (2) Ovlaštena osoba u tijelu, instituciji ili pravnoj osobi zadužena za provedbu programa edukacije i obuke iz oblasti zaštite tajnih podataka Državnom sigurnosnom tijelu dostavlja spisak polaznika koji će pristupiti "on line" edukaciji i testiranju.
- (3) Polaznik "on line" obuke dužan je:
 - a) da se registira kao korisnik "on line" obuke;
 - b) da popuni "on line" evaluacijski obrazac za svaku pohađanu obuku, odnosno anketu u slučaju provođenja iste.
- (4) Testiranje u okviru "on line" obuke se sastoji od deset (10) opcionih pitanja.
- (5) Polaznik je uspješno položio "on line" testiranje ukoliko tačno odgovori na 90% postavljenih pitanja, o čemu dobiva potvrdu o uspješno završenoj obuci.

- (6) Polaznik koji ne položi uspješno "on line" edukaciju i testiranje, ne može pristupiti ponovnom testiranju prije isteka četiri (4) sata od predhodnog "on line" testiranja.

Članak 9.

(Evidencija)

- (1) Za svakog polaznika edukacije i obuke vodi se evidencija o sljedećim podacima:
 - a) prezime, očevo ime i ime polaznika;
 - b) datum, mjesto i država rođenja;
 - c) JMB;
 - d) podaci o školskoj spremi i radnom mjestu polaznika;
 - e) naziv i adresa tijela, institucije ili pravne osobe u kojem je zaposlen ili angažovan polaznik;
 - f) vrijeme održavanja edukacije i obuke;
 - g) mjesto održavanja edukacije i obuke;
 - h) podatak o prisutnosti polaznika edukacije i obuke;
 - i) napomena.
- (2) Ministarstvo sigurnosti BiH - Državno sigurnosno tijelo će obavijestiti nadležno tijelo, instituciju ili pravnu osobu o prisutnosti polaznika edukacije i obuke.

Članak 10.

(Rok čuvanja)

Evidencije o provedenoj obuci i edukaciji polaznika obuke čuvaju se u skladu sa propisima koji uređuju propisi o arhivskoj građi u BiH.

III - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestaje da važi Pravilnik o programu edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka broj 12-02-2-292-1/08 od 25.01.2008. godine.

Članak 12.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-02-2-2635-1/17

24. ožujka 2017. godine

Sarajevo

Ministar

Dragan Mektić, v. r.

Na osnovu članka 4. Pravilnika o programu edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), ministar sigurnosti donosi

PROGRAM EDUKACIJE IZ OBLASTI ZAŠTITE TAJNIH PODATAKA

Članak 1.

Program edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka dužne su da provode sve institucije kada u svom djelokrugu rada postupaju sa tajnim podacima, radi stručne obuke osoba koje su prošle sigurnosnu provjeru, odnosno dobile sigurnosnu dozvolu za pristup tajnim podacima.

Članak 2.

- (1) Program edukacije i obuke sačinjava svako tijelo, institucija ili druga pravna osoba i obuhvata sljedeće oblasti:
 - a) odredbe koje reguliraju pitanje zaštite tajnih podataka i zakonske odgovornosti za njihovo neovlašteno otkrivanje;
 - b) principi zaštite tajnih podataka u obimu potrebnom za obavljanje radnih zadataka, odnosno obavljanje dužnosti;
 - c) oblast sigurnosnog provjeravanja;
 - d) fizička i tehnička sigurnost;

- e) sigurnost tajnih podataka;
 - f) informatička sigurnost;
 - g) pristup tajnim podacima druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.
- (2) Zakonski propisi i ostali podzakonski akti koji reguliraju zaštitu tajnih podataka obuhvataju oblasti:
- a) Uvod u zaštitu tajnih podataka, Zakon o zaštiti tajnih podataka u BiH i podzakonski akti;
 - b) Državno sigurnosno tijelo Bosne i Hercegovine, nadležnosti;
 - c) odgovornost za neovlašteno otkrivanje tajnih podataka;
 - d) pristup tajnim podacima druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.
- (3) Personalna sigurnost:
- a) nadležnost za provođenje sigurnosnih provjera i izdavanje sigurnosnih dozvola;
 - b) izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima za nivo Bosne i Hercegovine;
 - c) važenje i obnavljanje sigurnosnih dozvola;
 - d) princip "potrebno znati".
- (4) Sigurnost tajnih podataka:
- a) pojam tajnog podatka, različiti nivoi klasifikacije tajnih podataka;
 - b) fizičke i tehničke mjere zaštite tajnih podataka,
 - c) razmjena, čuvanje i pohranjivanje tajnih podataka,
 - d) centralni registar i podregistri za tajne podatke, pojam i funkcije.
- (5) Fizička i tehnička sigurnost:
- a) Fizička sigurnost tajnih podataka i mjere tehničke zaštite tajnih podataka;
 - b) fizička zaštita objekata i sigurnosne zone;
 - c) obrađivanje tajnih podataka u sigurnosnim područjima.
- (6) Informatička sigurnost:
- a) pojam informatičke sigurnosti i tempest mjerenje;
 - b) razmjena tajnih podataka elektronskim putem.
- (7) Ovaj program je sastavni dio Pravilnika o edukaciji iz oblasti zaštite tajnih podataka.

Broj 11-02-2-2635-2/17

24. ožujka 2017. godine

Sarajevo

Ministar

Dragan Mektić, v. r.

На основу члана 72. став (4) Закона о заштити тајних података ("Службени гласник БиХ", број 54/05 и 12/09) и члана 61. став (2.) Закона о управи БиХ ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), министар безбједности доноси

ПРАВИЛНИК

О ПРОГРАМУ ЕДУКАЦИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ТАЈНИХ ПОДАТАКА

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Правилника)

- (1) Правилником о програму едукације из области заштите тајних података (у даљем тексту: Правилник) уређује се начин поступања органа, институција и других правних лица приликом успостављања програма едукације по питању безбједности из области заштите тајних података, ради усмјеравања и обуке свих лица које су прошле безбједносну провјеру, односно добиле безбједносну дозволу за приступ тајним подацима.
- (2) Овим Правилником прописује се садржај програма обуке и едукације који ће уредити и провести сваки

орган или институција за лица које су прошла безбједносну провјеру, односно добила безбједносну дозволу, како би могли стећи одговарајуће знање из области заштите тајних података.

Члан 2.

(Примјена)

- (1) По овом Правилнику дужни су поступати сви органи и институције, правна и физичка лица која у свом дјелокругу рада поступају са тајним подацима.
- (2) Лица која су прошла безбједносну провјеру, односно добила безбједносну дозволу у органу, институцији или правном лицу дужна су након обављања безбједносне провјере, односно издавања безбједносне дозволе за приступ тајним подацима, присуствовати програму едукације и обуке, како би могла стећи одговарајуће знање из области заштите тајних података.
- (3) Лица која имају право приступа тајним подацима без безбједносне провјере, односно дозволе за приступ тајним подацима одређеног степена, обавезна су проћи обуку по програму едукације прије потписивања Изјаве о упознавању са Законом о заштити тајних података и другим прописима који уређују безбједност тајних података.

Члан 3.

(Циљ)

Циљ Правилника је успостава јединственог програма едукације о питањима безбједности из области заштите тајних података, који ће провести сваки орган или институција, како би овлаштена лица могла стећи одговарајуће знање из области заштите тајних података.

II - ПРЕДМЕТ ПРОГРАМА ЕДУКАЦИЈЕ

Члан 4.

(Провођење едукације и обуке)

- (1) Сваки орган, институција или правно лице дужно је сачинити програм едукације када у свом дјелокругу рада поступа са тајним подацима, ради стручне обуке свих лица који су прошли безбједносну провјеру, односно добили безбједносну дозволу за приступ тајним подацима или лица која потписују Изјаве о упознавању са Законом и другим прописима који уређују безбједност тајних података.
- (2) Провођење програма едукације и обуке врши се о трошку органа, институције или правног лица у ком су овлаштена лица запослена или се ангажују на други начин за потребе истих.
- (3) Провођење програма едукације и обуке врши се сваки пут када лице прође безбједносну провјеру, односно добије безбједносну дозволу.
- (4) Програм едукације и обуке се може провести и посредством "он лине" едукације и тестирања у организацији Државног безбједносног органа.

Члан 5.

(Подручја едукације и обуке)

- (1) Програм едукације и обуке који има обавезу сачинити свако орган, институција или друга правна лица обухвата сљедеће области:
- a) одредбе које регулишу питање заштите тајних података и законска одговорност за њихово неовлаштено откривање;
 - b) принципи заштите тајних података у обиму потребном за обављање радних задатака, односно обављање дужности;
 - ц) персонална безбједност;
 - д) физичке и техничке мјере чувања тајних података;

- e) безбједност података и поступци чувања тајних података;
 - ф) информатичка безбједност;
 - г) приступ тајним подацима друге државе, међународне или регионалне организације.
- (2) Програм едукације и обуке из става (1) ће претходно одобрити Државни безбједносни орган.
- (3) Програм обуке ће се проводити и у дјелокругу рада које спроводе надлежне Агенције у БиХ на исту тему, коју у својству предавача проводе овлаштени службеници Државног безбједносног органа Босне и Херцеговине.

Члан 6.

(Координатори за обуку)

- (1) Сваки орган и институција ће одредити координатора или друго овлаштено лице задужено за провођење програма едукације и обуке из области заштите тајних података.
- (2) У органу, институцији или правном лицу у ком није одређен координатор или друго овлаштено лице задужено за провођење програма едукације и обуке из области заштите тајних података, стручну едукацију и обуку из области заштите тајних података вршиће Државни безбједносни орган о трошку органа, институције или другог правног лица за чије потребе се организује програм обуке.
- (3) Стручну едукацију и обуку координатора или других овлашћених лица задужених за провођење програма едукације и обуке из става (1) проводиће Министарство безбједности - Државни безбједносни орган, а по потреби у сарадњи са другим овлашћеним органима.

Члан 7.

(Едукација и обука осталих полазника)

- (1) Стручну едукацију и обуку полазника у својим органима, институцијама или другим правним лицима извршиће координатори ових органа и институција или других правних лица у складу са овим програмом.
- (2) Органи и институције или друга правна лица дужна су благовремено доставити обавијештење Државном безбједносном органу о мјесту и времену одржавања едукације и обуке полазника, ради стручног надзора.
- (3) Надзор над провођењем овог Правилника проводи Државни безбједносни орган.

Члан 8.

("Он лине" обука)

- (1) Ако се програм едукације и обуке проводи посредством "он лине" едукације и тестирања Државни безбједносни орган:
- а) објављује неопходну литературу за "он лине" едукацију;
 - б) објављује оглас за обуку путем web-странице;
 - ц) обрађује и управља пријавама полазника на конкретне заказане обуке;
 - д) објављује распоред обука и тестирања полазника;
 - е) води евиденције о присуству на обуци, успјешности завршетка обуке и отказивањима пријава;
 - ф) води евиденцију о резултатима обука и резултатима завршног теста;
 - г) анализира резултате проведених обука и сачињава извјештаје;
 - х) издаје потврде о успјешно завршеној обуци;
 - и) шаље обавијештења и подсјетнике полазницима обуке путем е-маила.
- (2) Овлаштена лица у органу, институцији или правном лицу задужена за провођење програма едукације и

- обуке из области заштите тајних података Државном безбједносном органу доставља списак полазника који ће приступити "он лине" едукацији и тестирању.
- (3) Полазник "он лине" обуке дужан је:
- а) да се региструје као корисник "он лине" обуке;
 - б) да попуни "он лине" евалуацијски образац за сваку похађану обуку, односно анкету у случају провођења исте.
- (4) Тестирање у оквиру "он лине" обуке се састоји од десет (10) опционих питања.
- (5) Полазник је успјешно положио "он лине" тестирање уколико тачно одговори на 90% постављених питања, о чему добива потврду о успјешно завршеној обуци.
- (6) Полазник који не положи успјешно "он лине" едукацију и тестирање, не може приступити поновном тестирању прије истека четири (4) сата од предходног "он лине" тестирања.

Члан 9.

(Евиденције)

- (1) За сваког полазника едукације и обуке води се евиденција о сљедећим подацима:
- а) презиме, очево име и име полазника;
 - б) датум, мјесто и држава рођења;
 - ц) ЈМБ;
 - д) подаци о школској спреми и радном мјесту полазника;
 - е) назив и адреса органа, институције или правне лица у којем је запослен или ангажован полазник;
 - ф) вријеме одржавања едукације и обуке;
 - г) мјесто одржавања едукације и обуке;
 - х) податак о присуству полазника едукације и обуке;
 - и) напомена.
- (2) Министарство безбједности БиХ – Државни безбједносни орган ће обавијестити надлежни орган, институцију или правно лице о присуству полазника едукације и обуке.

Члан 10.

(Рок чувања)

Евиденције о проведеној обуци и едукацији полазника обуке чувају се у складу са прописима који уређују прописи о архивској грађи у БиХ.

III - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 11.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог Правилника, престаје да важи Правилник о програму едукације из области заштите тајних података број 12-02-2-292-1/08 од 25.01.2008. године.

Члан 12.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 11-02-2-2635-1/17

24. марта 2017. године
Сарајево

Министар
Драган Мектић, с. р.

На основу члана 4. Правилника о програму едукације из области заштите тајних података и члана 61. став (2.) Закона о управи БиХ ("Службени гласник БиХ" број 32/02 и 102/09), министар безбједности доноси

**ПРОГРАМ
ЕДУКАЦИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ТАЈНИХ
ПОДАТАКА**

Члан 1.

Програм едукације из области заштите тајних података дужне су да проводе све институције када у свом дјелокругу рада поступају са тајним подацима, ради стручне обуке лица која су прошла безбједносну провјеру, односно добила безбједносну дозволу за приступ тајним подацима.

Члан 2.

- (1) Програм едукације и обуке сачињава сваки орган, институција или друго правно лице и обухвата слиједеће области:
 - а) одредбе које регулишу питање заштите тајних података и законске одговорности за њихово неовлаштено откривање;
 - б) принципи заштите тајних података у обиму потребном за обављање радних задатака, односно обављање дужности;
 - ц) област безбједносног провјеравања;
 - д) физичка и техничка безбједност;
 - е) безбједност тајних података;
 - ф) информатичка безбједност;
 - г) приступ тајним подацима друге државе, међународне или регионалне организације.
- (2) Законски прописи и остали подзаконски акти који регулишу заштиту тајних података обухватају области:
 - а) Увод у заштиту тајних података, Закон о заштити тајних података и подзаконски акти;
 - б) Државни безбједносни орган БиХ, надлежности,
 - ц) одговорност за неовлаштено откривање тајних података;
 - д) приступ тајним подацима друге државе, међународне или регионалне организације.
- (3) Персонална безбједност:
 - а) надлежност за провођење безбједносних провјера и издавање безбједносних дозвола,
 - б) издавање дозвола за приступ тајним подацима за ниво Босне и Херцеговине.
 - ц) важење и обнављање сигурносних дозвола,
 - д) принцип "потребно знати".
- (4) Безбједност тајних података:
 - а) појам тајног податка, различити нивои класификације тајних података,
 - б) физичке мјере заштите тајних докумената,
 - ц) размјена, чување и похрањивање тајних докумената,
 - д) централни регистар и подрегистри за тајне документе, појам и функције.
- (5) Физичка безбједност и техничка безбједност:
 - а) Физичка безбједност тајних података, и мјере техничке заштите тајних података;
 - б) физичка заштита објеката и безбједносне зоне;
 - ц) обрађивање тајних података у сигурносним подручјима.
- (6) Информатичка безбједност:
 - а) појам информатичке безбједности, темпест мјерење;
 - б) размјена тајних података електронским путем.
- (7) Овај програм је саставни дио Правилника о едукацији из области заштите тајних података.

Број 11-02-2-2635-2/17
24. марта 2017. године
Сарајево

Министар
Драган Мектић, с. р.

Na osnovu člana 72. stav (4) Zakona o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 54/05 i 12/09) i člana 61. stav (2) Zakona o upravi BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), ministar sigurnosti donosi

**ПРАВИЛНИК
О ПРОГРАМУ ЕДУКАЦИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ
ТАЈНИХ ПОДАТАКА**

I - ОПЋЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Правилника)

- (1) Правилником о програму едукације из области заштите тајних података (у даљем тексту: Правилник) уређује се начин поступања органа, институција и других правних особа приликом успостављања програма едукације по питању сигурности из области заштите тајних података, ради усмјеравања и обуке свих особа које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу за приступ тајним подацима.
- (2) Овим Правилником прописује се садржај програма обуке и едукације који ће уредити и провести сваки орган или институција за особе које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу, како би мogle стећи одговарајуће звање из области заштите тајних података.

Члан 2.

(Примјена)

- (1) По овом Правилнику дужни су поступати сви органи и институције, правне и физичке особе које у свом дјелокругу рада поступају са тајним подацима.
- (2) Особе које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу у органу, институцији или правној особи дужне су након обављања сигурносне провјере, односно издавања сигурносне дозволе за приступ тајним подацима, присуствовати програму едукације и обуке, како би мogle стећи одговарајуће звање из области заштите тајних података.
- (3) Особе које имају право приступа тајним подацима без сигурносне провјере, односно дозволе за приступ тајним подацима одређеног степена, обавезне су проћи обуку по програму едукације прије потписивања Изјаве о упознавању са Законом о заштити тајних података и другим прописима који уређују сигурност тајних података.

Члан 3.

(Циљ)

Циљ Правилника је успостава јединственог програма едукације о питањима сигурности из области заштите тајних података, који ће провести сваки орган или институција, како би овлаштене особе мogle стећи одговарајуће звање из области заштите тајних података.

II - ПРЕДМЕТ ПРОГРАМА ЕДУКАЦИЈЕ

Члан 4.

(Провођење едукације и обуке)

- (1) Сваки орган, институција или правна особа дужна је саћинити програм едукације када у свом дјелокругу рада поступају са тајним подацима, ради стручне обуке свих особа које су прошле сигурносну провјеру, односно добиле сигурносну дозволу за приступ тајним подацима или особе које потписују Изјаву о упознавању са Законом и другим прописима који уређују сигурност тајних података.
- (2) Провођење програма едукације и обуке врши се о трошку органа, институције или правне особе у којој су овлаштене особе запослене или се ангажују на други начин за потребе истих.
- (3) Провођење програма едукације и обуке врши се сваки пут када особа прође сигурносну провјеру, односно добије сигурносну дозволу.

- (4) Program edukacije i obuke se može provesti i posredstvom "on line" edukacije i testiranja u organizaciji Državnog sigurnosnog organa.

Član 5.

(Područja edukacije i obuke)

- (1) Program edukacije i obuke koji ima obavezu sačiniti svaki organ, institucija ili druga pravna osoba obuhvata sljedeće oblasti:
- odredbe koje reguliraju pitanje zaštite tajnih podataka i zakonska odgovornost za njihovo neovlašteno otkrivanje;
 - principi zaštite tajnih podataka u obimu potrebnom za obavljanje radnih zadataka, odnosno obavljanje dužnosti;
 - personalna sigurnost;
 - fizičke i tehničke mjere čuvanja tajnih podataka;
 - sigurnost podataka i postupci čuvanja tajnih podataka;
 - informatička sigurnost;
 - pristup tajnim podacima druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.
- (2) Program edukacije i obuke iz stava (1) će prethodno odobriti Državni sigurnosni organ.
- (3) Program obuke će se provoditi i u djelokrugu rada koje sprovode nadležne Agencije u BiH na istu temu, koju u svojstvu predavača provode ovlašteni službenici Državnog sigurnosnog organa Bosne i Hercegovine.

Član 6.

(Kordinatori za obuku)

- (1) Svaki organ i institucija će odrediti kordinatora ili drugu ovlaštenu osobu zaduženu za provedbu programa edukacije i obuke iz oblasti zaštite tajnih podataka.
- (2) U organu, instituciji ili pravnoj osobi u kojoj nije određen kordinator ili druga ovlaštena osoba zadužena za provedbu programa edukacije i obuke iz oblasti zaštite tajnih podataka, stručnu edukaciju i obuku iz oblasti zaštite tajnih podataka vršiti će Državni sigurnosni organ o trošku organa, institucije ili druge pravne osobe za čije potrebe se organizuje program obuke.
- (3) Stručnu edukaciju i obuku kordinatora ili drugih ovlaštenih osoba zaduženih za provedbu programa edukacije i obuke iz stava (1) provodiće Ministarstvo sigurnosti - Državni sigurnosni organ, a po potrebi u saradnji sa drugim ovlaštenim organima.

Član 7.

(Edukacija i obuka ostalih polaznika)

- (1) Stručnu edukaciju i obuku polaznika u svojim organima, institucijama ili drugim pravnim osobama izvršiti će kordinatori ovih organa i institucija ili drugih pravnih osoba u skladu sa ovim programom.
- (2) Organi, institucije i druge pravne osobe dužne su blagovremeno dostaviti obavijest Državnom sigurnosnom organu o mjestu i vremenu održavanja edukacije i obuke polaznika, radi stručnog nadzora.
- (3) Nadzor nad provođenjem ovog Pravilnika provodi Državni sigurnosni organ.

Član 8.

("On line" obuka)

- (1) Ako se program edukacije i obuke provodi posredstvom "on line" edukacije i testiranja Državni sigurnosni organ:
- objavljuje neophodnu literaturu za "on line" edukaciju;
 - objavljuje oglas za obuku putem web-stranice;
 - obrađuje i upravlja prijavama polaznika na konkretne zakazane obuke;
 - objavljuje raspored obuka i testiranja polaznika;

- vodi evidencije o prisustvu na obuci, uspjehnosti završetka obuke i otkazivanjima prijave;
 - vodi evidenciju o rezultatima obuka i rezultatima završnog testa;
 - analizira rezultate provedenih obuka i sačinjava izvještaje;
 - izdaje potvrde o uspješno završenoj obuci;
 - šalje obavještenja i podsjetnike polaznicima obuke putem e-maila.
- (2) Ovlaštena osoba u organu, instituciji ili pravnoj osobi zadužena za provedbu programa edukacije i obuke iz oblasti zaštite tajnih podataka Državnom sigurnosnom organu dostavlja spisak polaznika koji će pristupiti "on line" edukaciji i testiranju.
- (3) Polaznik "on line" obuke dužan je:
- da se registrira kao korisnik "on line" obuke;
 - da popuni "on line" evaluacijski obrazac za svaku pohađanu obuku, odnosno anketu u slučaju provođenja iste.
- (4) Testiranje u okviru "on line" obuke se sastoji od deset (10) opcionih pitanja.
- (5) Polaznik je uspješno položio "on line" testiranje ukoliko tačno odgovori na 90% postavljenih pitanja, o čemu dobiva potvrdu o uspješno završenoj obuci.
- (6) Polaznik koji ne položi uspješno "on line" edukaciju i testiranje, ne može pristupiti ponovnom testiranju prije isteka četiri (4) sata od predhodnog "on line" testiranja.

Član 9.

(Evidencija)

- (1) Za svakog polaznika edukacije i obuke vodi se evidencija o sljedećim podacima:
- prezime, očevo ime i ime polaznika;
 - datum, mjesto i država rođenja;
 - JMB;
 - podaci o školskoj spremi i radnom mjestu polaznika;
 - naziv i adresa tijela, institucije ili pravne osobe u kojem je zaposlen ili angažovan polaznik;
 - vrijeme održavanja edukacije i obuke;
 - mjesto održavanja edukacije i obuke;
 - podatak o prisutnosti polaznika edukacije i obuke;
 - napomena.
- (2) Ministarstvo sigurnosti BiH - Državni sigurnosni organ će obavijestiti nadležni organ, instituciju ili pravnu osobu o prisutnosti polaznika edukacije i obuke.

Član 10.

(Rok čuvanja)

Evidencije o provedenoj obuci i edukaciji polaznika obuke čuvaju se u skladu sa propisima koji uređuju propisi o arhivskoj građi u BiH.

III - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestaje da važi Pravilnik o programu edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka broj 12-02-2-292-1/08 od 25.01.2008. godine.

Član 12.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-02-2-2635-1/17
24. marta 2017. godine
Sarajevo

Ministar
Dragan Mektić, s. r.

Na osnovu člana 4. Pravilnika o programu edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka i člana 61. stav 2. Zakona o upravi BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), ministar sigurnosti donosi

**PROGRAM
EDUKACIJE IZ OBLASTI ZAŠTITE TAJNIH
PODATAKA**

Član 1.

Program edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka dužne su da provode sve institucije kada u svom djelokrugu rada postupaju sa tajnim podacima, radi stručne obuke osoba koje su prošle sigurnosnu provjeru, odnosno dobile sigurnosnu dozvolu za pristup tajnim podacima.

Član 2.

- (1) Program edukacije i obuke sačinjava svaki organ, institucija ili drugo pravno lice i obuhvata sljedeće oblasti:
 - a) odredbe koje reguliraju pitanje zaštite tajnih podataka i zakonske odgovornosti za njihovo neovlašteno otkrivanje;
 - b) principi zaštite tajnih podataka u obimu potrebnom za obavljanje radnih zadataka, odnosno obavljanje dužnosti;
 - c) oblast sigurnosnog provjeravanja;
 - d) fizička i tehnička sigurnost;
 - e) sigurnost tajnih podataka;
 - f) informatička sigurnost;
 - g) pristup tajnim podacima druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.
- (2) Zakonski propisi i ostali podzakonski akti koji reguliraju zaštitu tajnih podataka obuhvataju oblasti:
 - a) Uvod u zaštitu tajnih podataka, Zakon o zaštiti tajnih podataka i podzakonski akti;
 - b) Državni sigurnosni organ Bosne i Hercegovine, nadležnosti;
 - c) odgovornost za neovlašteno otkrivanje tajnih podataka;
 - d) pristup tajnim podacima druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.
- (3) Personalna sigurnost:
 - a) nadležnost za provođenje sigurnosnih provjera i izdavanje sigurnosnih dozvola;
 - b) izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima za nivo Bosne i Hercegovine;
 - c) važenje i obnavljanje sigurnosnih dozvola;
 - d) princip "potrebno znati".
- (4) Sigurnost tajnih podataka:
 - a) pojam tajnog podatka, različiti nivoi klasifikacije tajnih podataka;
 - b) fizičke i tehničke mjere zaštite tajnih podataka;
 - c) razmjena, čuvanje i pohranjivanje tajnih podataka;
 - d) centralni registar i podregistri za tajne podatke, pojam i funkcije.
- (5) Fizička i tehničke sigurnost:
 - a) Fizička sigurnost tajnih podataka i mjere tehničke zaštite tajnih podataka;
 - b) fizička zaštita objekata i sigurnosna područja;
 - c) obrađivanje tajnih podataka u sigurnosnom području.
- (6) Informatička sigurnost:
 - a) pojam informatičke sigurnosti i tempest mjerenje;
 - b) razmjena tajnih podataka elektronskim putem.

- (7) Ovaj program je sastavni dio Pravilnika o edukaciji iz oblasti zaštite tajnih podataka.

Broj 11-02-2-2635-2/17
24. marta 2017. godine
Sarajevo

Ministar
Dragan Mektić, s. r.

**MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I
EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I
HERCEGOVINE**

386

Na osnovu članka 79. stavak 1. Zakona o veterinarstvu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02), članka 61. stavak 2. Zakona u upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i članka 5. Pravilnika o mjerama za kontrolu i iskorjenjivanje bolesti plavog jezika ("Službeni glasnik BiH", broj 38/10), na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH donosi

**ODLUKU
O ODOBRAVANJU PROVOĐENJA CIJEPLJENJA
PROTIV BOLESTI PLAVOG JEZIKA U BOSNI I
HERCEGOVINI**

Članak 1.
(Predmet)

Ovom Odlukom odobrava se provođenje cijepjenja preživača protiv bolesti plavog jezika, inaktiviranim cjepivima registriranim za ovu namjenu od strane mjerodavnih entitetskih ministarstava poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Članak 2.
(Programi vakcinacije)

Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH su dužna na osnovu članka 1. ove Odluke donijeti programe cijepjenja preživača protiv bolesti plavog jezika za područje svoje mjerodavnosti.

Članak 3.
(Namjena programa vakcinacije)

Programima cijepjenja iz članka 2. ove Odluke potrebno je osigurati mogućnost evidentiranja cijepljenih životinja.

Članak 4.
(Okvirni program vakcinacije)

Na osnovu programa iz članka 2. ove Odluke Ured će donijeti Okvirni program cijepjenja preživača protiv bolesti plavog jezika u Bosni i Hercegovini.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 01-1-27-1278-3/17
12. travnja 2017. godine
Sarajevo

Ministar
Mirko Šarović, v. r.

На основу члана 79. став 1. Закона о ветеринарству БиХ ("Службени гласник БиХ", број 34/02), члана 61. став 2. Закона у управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09) и члана 5. Правилника о мјерама за контролу и искорјењивање болести плавог језика ("Службени гласник БиХ", број 38/10), на приједлог Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине, министар спољње трговине и економских односа БиХ доноси

**ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ СПРОВОЂЕЊА ВАКЦИНАЦИЈЕ
ПРОТИВ БОЛЕСТИ ПЛАВОГ ЈЕЗИКА У БОСНИ И
ХЕРЦЕГОВИНИ**

Члан 1.
(Предмет)

Овом Одлуком одобрава се спровођење вакцинације преживара против болести плавог језика, инактивираним вакцинама регистрованим за ову намјену од стране надлежних ентитетских министарстава пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Члан 2.
(Програми вакцинације)

Надлежна тијела ентитета и Брчко Дистрикта БиХ су дужна на основу члана 1. ове Одлуке донијети програме вакцинације преживара против болести плавог језика за подручје своје надлежности.

Члан 3.
(Намјена програма вакцинације)

Програмима вакцинације из члана 2. ове Одлуке потребно је осигурати могућност евидентирања вакцинисаних животиња.

Члан 4.
(Оквирни програм вакцинације)

На основу програма из члана 2. ове Одлуке Канцеларија ће донијети Оквирни програм вакцинације преживара против болести плавог језика у Босни и Херцеговини.

Члан 5.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Број 01-1-27-1278-3/17
12. априла 2017. године
Сарајево

Министар
Мирко Шаровић, с. р.

На основу члана 79. став 1. Закона о ветеринарству БиХ ("Службени гласник БиХ", број 34/02), члана 61. став 2. Закона у управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09) и члана 5. Правилника о мјерама за контролу и искорјенјивање болести плавог језика ("Службени гласник БиХ", број 38/10), на приједлог Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине, министар ванјске трговине и економских односа БиХ доноси

**ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАНЈУ ПРОВОЂЕЊА ВАКЦИНАЦИЈЕ
ПРОТИВ БОЛЕСТИ ПЛАВОГ ЈЕЗИКА У БОСНИ И
ХЕРЦЕГОВИНИ**

Члан 1.
(Предмет)

Овом Одлуком одобрава се провођење вакцинације преживара против болести плавог језика, инактивираним вакцинама регистрованим за ову намјену од стране надлежних ентитетских министарстава пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Члан 2.
(Програми вакцинације)

Надлежна тијела ентитета и Брчко Дистрикта БиХ су дужна на основу члана 1. ове Одлуке донијети програме вакцинације преживара против болести плавог језика за подручје своје надлежности.

Члан 3.
(Намјена програма вакцинације)

Програмима вакцинације из члана 2. ове Одлуке потребно је осигурати могућност евидентирања вакцинисаних животиња.

Члан 4.

(Оквирни програм вакцинације)

На основу програма из члана 2. ове Одлуке Уред ће донијети Оквирни програм вакцинације преживара против болести плавог језика у Босни и Херцеговини.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Број 01-1-27-1278-3/17
12. априла 2017. године
Сарајево

Министар
Мирко Шаровић, с. р.

**МИНИСТАРСТВО ЗА ЛЈУДСКА ПРАВА И
ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

387

На основу члана 12. ставка (1) тоčke 12. Закона о министарствима и другим тијелима управе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 и 19/16), члана 16. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), члана 78. ставка (1) тоčke c) и ставка (4) и члана 81. ставка (6) Закона о азилу ("Службени гласник БиХ", бр. 11/16 и 16/16) и члана 10. Правилника о унутарњој организацији Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, број 01-02-4242/13 од 11.1.2013. године, Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК

**О СМЈЕШТАЈУ, НАЧИНУ РАДА, ФУНКЦИОНИРАЊУ И
КУЌНОМ РЕДУ У ИЗБЈЕГЛИЧКО-ПРИХВАТНОМ
ЦЕНТРУ "САЛАКОВАК" У МОСТАРУ**

I. ОПЃЕ ОДРЕДБЕ

Чланак 1.

(Предмет Правилника)

Правилником о смјештају, начину рада, функционирању и кућном реду у Избјегличко-прихватном центру Салаковак у Mostaru (у даљњем тексту: Правилник) одређују се: начин смјештаја у Избјегличко-прихватном центру Салаковак у Mostaru (у даљњем тексту: IPC Салаковак), темелјна начела, начин рада и функционирање IPC-а Салаковак, права и обвезе корисника IPC-а Салаковак и правила о кућном реду у IPC-у Салаковак.

Чланак 2.

(Право на смјештај у IPC-у Салаковак)

- (1) Право на смјештај у IPC-у Салаковак могу остварити:
 - a) особе којима је признат избјеглички статус правомоћном одлуком Министарства сигурности Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: MS), на темелју члана 41. ставка (1) тоčke a) Закона о азилу (у даљњем тексту: Закон),
 - b) особе којима је признат статус супсидијарне заштите правомоћном одлуком MS-а, у складу с чланком 41. ставак (1) тоčka b) Закона.
- (2) У случају спајања обitelji по основи члана 78. ставка (2) Закона, чланови обitelji уживају иста права као и особе из ставка (1) овога Правилника у погледу остваривања права на смјештај у IPC-у Салаковак.

Чланак 3.

(Забрана дискриминације)

Унутар IPC-а Салаковак неће се толерирати било који облик дискриминације у погледу земље подријетла, расе, боје коже, пола, језика, вјероисповијести, политичког или другог мишљења, националног или друштвеног подријетла, припадности националној мањини, имовиног статуса, доби, душевне или тјелесне инвалидности или неког другог разлога.

Članak 4.

(Jedinstvo obitelji)

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) osigurat će poštivanje načela jedinstva obitelji u svim situacijama koje se tiču korisnika IPC-a Salakovac.

Članak 5.

(Načelo najboljeg interesa djeteta)

Ministarstvo će osigurati da se, u svim radnjama koje se tiču djeteta, prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta, te da su sva prava djeteta zaštićena sukladno zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) i međunarodnim standardima.

Članak 6.

(Osobe s posebnim potrebama)

Ministarstvo će uložiti dodatne napore da osobama s posebnim potrebama (maloljetnici, maloljetnici bez pratnje, invalidi, starije osobe, osobe koje su pretrpjele mučenje, silovanje ili sličnu traumu, samohrani roditelji i trudnice) omogući smještaj i zbrinjavanje u skladu s njihovim potrebama.

II. NAČIN RADA I FUNKCIONIRANJE IPC-a SALAKOVAC

Članak 7.

(Status IPC-a Salakovac)

IPC Salakovac je unutarnja organizacijska jedinica Ministarstva, koja je sistematizirana unutar Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku.

Članak 8.

(Objekti za smještaj)

- (1) IPC Salakovac sastoji se od četiri objekta za smještaj, portirnice i upravne zgrade.
- (2) Objekti su priključeni na javnu elektromrežu, javni vodovod, kanalizaciju i lokalni put.

Članak 9.

(Upravnik IPC-a Salakovac)

- (1) Upravnik IPC-a Salakovac rukovodi IPC-om Salakovac i za svoj rad odgovara voditelju Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku.
- (2) U odsutnosti upravnika IPC-a Salakovac, voditelj Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku će, u konzultaciji s upravnikom IPC-a Salakovac, odrediti osobu koja će ga mijenjati za vrijeme trajanja odsutnosti.

Članak 10.

(Osoblje IPC-a Salakovac)

Osim upravnika IPC-a Salakovac, o radu i funkcioniranju IPC-a Salakovac brine se i drugo angažirano osoblje, koje za svoj rad odgovara upravniku IPC-a Salakovac i voditelju Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku.

Članak 11.

(Obveze upravnika i osoblja IPC-a Salakovac)

Upravnik i osoblje IPC-a Salakovac obvezni su poštivati prava njegovih korisnika.

Članak 12.

(Vijeće izbjeglica IPC-a Salakovac)

- (1) S ciljem uključivanja korisnika IPC-a Salakovac u postupak konzultacija prilikom donošenja odluka bitnih za njegov rad i ostvarivanje prava korisnika, osniva se Vijeće izbjeglica IPC-a Salakovac.
- (2) Vijeće izbjeglica IPC-a Salakovac čine predstavnici korisnika IPC-a Salakovac, s tim što se vodi računa da u sastavu Vijeća izbjeglica IPC-a Salakovac korisnici budu ravnomjerno zastupljeni po spolu i skupinama.

- (3) Na prijedlog upravnika IPC-a Salakovac, Vijeće izbjeglica IPC-a Salakovac sastaje se najmanje jednom mjesečno kada, zajedno s upravnikom, predstavnicima nevladinih organizacija i UNHCR-om, razmatra prijedloge i odluke bitne za rad IPC-a Salakovac.

- (4) Zapisnici o održanim sastancima Vijeća izbjeglica IPC-a Salakovac dostavljaju se Ministarstvu.

III. PRAVA I OBVEZE KORISNIKA IPC-a SALAKOVAC

Članak 13.

(Smještaj)

- (1) Osobe kojima je MS priznao status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite nakon dobivanja identifikacijskog kartona (izbjegličkog kartona ili kartona supsidijarne zaštite), na osobni zahtjev ili zahtjev punomoćnika, podnose Ministarstvu zahtjev za smještaj u IPC Salakovac.
- (2) Smještaj u IPC-u Salakovac odobrava ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH.
- (3) Osobe pod međunarodnom zaštitom smještaju se u IPC Salakovac u skladu s raspoloživim slobodnim kapacitetima za prihvrat ovih osoba.

Članak 14.

(Trajanje smještaja u IPC-u Salakovac)

- (1) Osobe pod međunarodnom zaštitom koje se smještaju u IPC Salakovac mogu biti korisnici toga smještaja dvije godine, uz mogućnost produljenja boravka za jednu godinu.
- (2) Produljenje boravka u IPC-u Salakovac odobrava ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH na prijedlog Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku, a uz prethodno obavljanje konzultacija s timom za psihosocijalnu pomoć i UNHCR-om.
- (3) U iznimnim okolnostima, boravak iz stavka (1) ovoga članka može se produljiti više puta, o čemu odlučuje ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH, uz prethodno obavljanje konzultacija s timom za psihosocijalnu pomoć i UNHCR-om, pri čemu ukupan boravak ne može trajati dulje od pet godina.

Članak 15.

(Prava korisnika IPC-a Salakovac)

- (1) Za vrijeme boravka u IPC-u Salakovac njegovi korisnici ostvaruju i ostala prava iz članka 78. stavka (1) toč. b), d), e), f), g) i h) Zakona.
- (2) Korisnicima IPC-a Salakovac također će se omogućiti: ishrana, prijevoz do zdravstvenih i obrazovnih ustanova, besplatna pravna i psihosocijalna pomoć, školski pribor te zadovoljavanje drugih nužnih životnih potreba.
- (3) Za vrijeme boravka u IPC-u Salakovac njegovim korisnicima će se omogućiti pristup integracijskim olakšicama.

Članak 16.

(Sanitarno-ekološka zaštita u IPC-u Salakovac)

- (1) Pod sanitarno-ekološkom zaštitom u IPC-u Salakovac smatra se obavljanje redovne dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije, deviperacije i depedikulacije.
- (2) Upravnik IPC-a Salakovac obavezan je nadzirati obavljanje redovne dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije, deviperacije i depedikulacije objekata i prostora oko IPC-a Salakovac prema zakonski utvrđenim standardima i o tome izvješćivati Ministarstvo.

Članak 17.

(Suradnja s nevladinim organizacijama)

Ministarstvo će omogućiti nevladinim organizacijama, specijaliziranim za pružanje pravne i psihosocijalne pomoći, slobodan pristup IPC-u Salakovac radi pružanja pravne i psihosocijalne pomoći korisnicima IPC-a Salakovac.

Članak 18.

(Psihosocijalna pomoć)

- (1) Na osnovi potpisanih sporazuma s nevladinim organizacijama o pružanju pomoći korisnicima IPC-a Salakovac, u IPC-u Salakovac svakodnevno je prisutan socijalni djelatnik, kao dio psihosocijalnog tima koji pruža usluge iz domene psihosocijalne pomoći.
- (2) Pružanje psihosocijalne pomoći bit će osigurano u bliskoj suradnji i radu s mjesno nadležnim centrom za socijalni rad i zdravstvenim ustanovama.
- (3) U slučaju povrede odredaba o kućnom redu, a prije izricanja mjere udaljenja iz IPC-a Salakovac, upravnik IPC-a Salakovac zatražit će od stručnog psihosocijalnog tima stav i stručno mišljenje u vezi s tim, te to dostaviti u sjedište Ministarstva.

Članak 19.

(Obveze korisnika IPC-a Salakovac)

Korisnici IPC-a Salakovac obvezni su poštivati pravni sustav u BiH, važeće zakonske propise u BiH i ponašati se u skladu s njima.

IV. PRAVILA O KUĆNOM REDU

Članak 20.

(Obveza poštivanja pravila o kućnom redu)

- (1) Za vrijeme boravka u IPC-u Salakovac njegovi korisnici dužni su poštivati pravila o kućnom redu.
- (2) Korisnici IPC-a Salakovac bit će upoznati s odredbama ovoga Pravilnika i pravilima o kućnom redu u IPC-u Salakovac prilikom smiještanja u IPC Salakovac, a dužni su potpisati i izjavu da su upoznati sa svim odredbama Pravilnika i da će ga poštivati.

Članak 21.

(Odsutnost iz IPC-a Salakovac)

- (1) Korisnici IPC-a Salakovac uživaju punu slobodu kretanja.
- (2) Svaka odsutnost iz IPC-a Salakovac poslije 22.00 sata mora se najaviti upravniku IPC-a Salakovac.
- (3) Ako korisnik IPC-a Salakovac namjerava odsustvovati iz IPC-a Salakovac dulje od sedam dana, dužan je o tome upoznati upravnika IPC-a Salakovac, koji dostavlja obavijest o tome u sjedište Ministarstva.
- (4) Za korisnika IPC-a Salakovac koji boravi izvan IPC-a Salakovac dulje od tri dana, a o tome nije obavijestio upravnika IPC-a Salakovac ili opravdao odsutnost, smatra se da je napustio IPC Salakovac i ne može više biti njegovim korisnikom.

Članak 22.

(Posjeti u IPC-u Salakovac)

- (1) Korisnici IPC-a Salakovac imaju pravo na posjete.
- (2) Posjeti korisnicima IPC-a Salakovac obavljaju se u vremenu od 8.00 do 20.00 sati.
- (3) Svi posjetitelji IPC-a Salakovac obvezni su napustiti IPC Salakovac poslije 20.00 sati.

Članak 23.

(Obveze posjetitelja IPC-a Salakovac)

- (1) Prilikom ulaska u IPC Salakovac, svi posjetitelji dužni su se prijaviti na prijavnici IPC-a Salakovac.
- (2) Posjetitelj IPC-a Salakovac obvezan je, prilikom ulaska u IPC Salakovac, ostaviti identifikacijsku ispravu na prijavnici IPC-a Salakovac.
- (3) Posjetitelji IPC-a Salakovac obvezni su poštivati pravila o kućnom redu u IPC-u Salakovac.
- (4) Ovlašteni radnik IPC-a Salakovac dužan je voditi evidenciju o svim posjetima u IPC-u Salakovac.

Članak 24.

(Vanjski suradnici)

- (1) Vanjskim suradnicima - posjetiteljima IPC-a Salakovac, koji po osnovi posebnih aranžmana obavljaju poslove za IPC-a Salakovac, Ministarstvo izdaje odobrenje za ulazak u IPC Salakovac, a presliku odobrenja prosljeđuje upravniku IPC-a Salakovac.
- (2) Ostali se posjeti moraju najaviti i evidentirati.

Članak 25.

(Povreda pravila o kućnom redu)

Povredama pravila o kućnom redu ovoga Pravilnika smatraju se:

- a) unošenje, čuvanje, posjedovanje i uporaba vatrenog oružja i eksplozivnih sredstava u IPC-u Salakovac;
- b) unošenje, posjedovanje, čuvanje, rasturanje i korištenje opojnih droga u IPC-u Salakovac;
- c) prekomjerno konzumiranje alkohola u IPC-u Salakovac;
- d) neodržavanje osobne higijene, čistoće prostorija za boravak i zajedničkih prostorija;
- e) unošenje sekundarnog otpada u krug IPC-a Salakovac, prostorije za boravak i zajedničke prostorije;
- f) ometanje boravka drugih korisnika IPC-a Salakovac;
- g) stupanje u brak s osobom mlađom od 18 godina, bez suglasnosti roditelja i socijalnog djelatnika;
- h) stupanje u suživot s osobom mlađom od 16 godina;
- i) nasilje nad osobama u IPC-u Salakovac;
- j) svi oblici diskriminacije navedeni u članku 3. ovoga Pravilnika;
- k) nasilje u obitelji, zlostavljanje i seksualno zlostavljanje;
- l) remećenje javnog reda i mira u IPC-u Salakovac;
- m) svaka radnja koja onemogućava djetetu pohađanje osnovne škole;
- n) nepoštovanje ličnosti i integriteta osoblja zaposlenog u IPC-u Salakovac i
- o) ostali vidovi negativnog društvenog ponašanja.

Članak 26.

(Usmeno upozorenje)

- (1) U slučaju nepoštivanja odredaba Pravilnika, upravnik IPC-a Salakovac obaviti će razgovor s korisnikom IPC-a Salakovac, u nazočnosti socijalnog djelatnika, sastaviti o tome službenu zabilješku i usmeno ga upozoriti na mogućnost udaljenja iz IPC-a Salakovac.
- (2) Upravnik IPC-a Salakovac o tome će pismeno upoznati Ministarstvo.

Članak 27.

(Obavještanje MUP-a)

- (1) U slučaju ponašanja korisnika IPC-a Salakovac koje indicira činjenje kaznenih djela i u slučaju remećenja javnog reda i mira u IPC-u Salakovac, upravnik IPC-a Salakovac obvezan je obavijestiti najbližu policijsku upravu i sastaviti o tome službenu zabilješku, koju odmah prosljeđuje Ministarstvu.
- (2) U posebno hitnim, važnim i osjetljivim slučajevima iz stavka (1) ovoga članka, upravnik IPC-a Salakovac odmah će telefonom obavijestiti odgovornu osobu u Ministarstvu.

Članak 28.

(Pismena opomena)

Ako korisnik IPC-a Salakovac nastavi povređivati odredbe Pravilnika, upravnik IPC-a Salakovac upućuje mu pismenu opomenu pred udaljenje iz IPC-a Salakovac i o tome obavještava Ministarstvo.

Članak 29.

(Obavijest o udaljenju iz IPC-a Salakovac)

Nakon što upravnik IPC-a Salakovac uputi prijedlog za udaljenje iz IPC-a Salakovac, ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH cijeneći sve okolnosti pojedinačnog slučaja, kao i prijedlog Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku, u što kraćem roku dostavlja obavijest o udaljenju korisnika iz IPC-a Salakovac.

Članak 30.

(Dostava obavijesti)

- (1) Obavijest o udaljenju dostavlja se korisniku IPC-a Salakovac posredstvom upravnika-a IPC Salakovac.
- (2) Ako se obavijest o udaljenju iz IPC-a Salakovac ne može odmah uručiti njegovom korisniku, bit će objavljena na oglasnoj ploči IPC-a Salakovac.

Članak 31.

(Rok za napuštanje IPC-a Salakovac)

Korisnik koji se udaljuje iz IPC-a Salakovac obavezan je napustiti IPC Salakovac odmah po uručanju obavijesti o udaljenju ili njezinoj objavi na oglasnoj ploči IPC-a Salakovac.

Član 32.

(Osobe koje se udaljuju iz IPC-a Salakovac)

- (1) Iz IPC-a Salakovac udaljuje se osoba koja je povrijedila odredbe Pravilnika, a ostali članovi obitelji i dalje su korisnici IPC-a Salakovac.
- (2) Nakon što socijalni djelatnik obavi razgovor s članovima obitelji korisnika koji se udaljuje iz IPC-a Salakovac, uz pismenu suglasnost ostatka obitelji da ne žele razdvajati obitelj, iz IPC-a Salakovac udaljuje se cijela obitelj.
- (3) Iz IPC-a Salakovac može se udaljiti osoba prije isteka roka za boravak u IPC-u Salakovac iz članka 14. stavka (1) i članka 15. stavka (1) koja je iz neopravdanog razloga odbila posao pronađen na tržištu rada.

Članak 33.

(Prijava štete)

Svaki korisnik IPC-a Salakovac ima pravo i dužnost podnijeti upravniku IPC-a Salakovac prijavu o šteti prouzročenoj u IPC-u Salakovac.

Članak 34.

(Šteta na imovini IPC-a Salakovac)

Korisnik IPC-a Salakovac koji namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzroči štetu na imovini IPC-a Salakovac dužan ju je nadoknaditi.

Članak 35.

(Odgovornost za učinjenu štetu)

- (1) Ako štetu prouzroči više korisnika IPC-a Salakovac, svaki je korisnik odgovoran za dio štete koju je prouzročio.
- (2) Ako se za svakog korisnika IPC-a Salakovac ne može utvrditi dio štete koju je on prouzročio, smatra se da su svi korisnici IPC-a Salakovac podjednako odgovorni i štetu nadoknađuju u jednakim dijelovima.

Članak 36.

(Osobna imovina)

- (1) Korisnici IPC-a Salakovac odgovorni su za osobnu imovinu.
- (2) Ministarstvo neće snositi odgovornost za izgublenu, ukradenu ili oštećenu osobnu imovinu.

Članak 37.

(Izvješćivanje)

Upravnik IPC-a Salakovac obavezan je dostavljati Ministarstvu mjesečna izvješća o radu i funkcioniranju IPC-a Salakovac.

Članak 38.

(Obilazak IPC-a Salakovac od strane Ministarstva)

Predstavnici Ministarstva dužni su, u skladu s godišnjim planom rada, obilaziti IPC Salakovac i sastaviti službenu zabilješku o zatečenom stanju, s prijedlogom mjera za otklanjanje nedostataka i unaprjeđenje stanja u IPC-u Salakovac.

Članak 39.

(Evidencije)

Osoblje zaposleno u IPC-u Salakovac obavezno je voditi evidencije iz svoga djelokruga o:

- a) korisnicima IPC-a Salakovac i njihovom statusu;
- b) svim važnijim događajima do kojih su došlo u zadnja 24 sata;
- c) ubilježnim službenim obilascima IPC-a Salakovac pripadnika policije, razlozima dolaska, kao i mjerama koje su poduzeli prema korisnicima IPC-a Salakovac;
- d) ulascima drugih osoba u krug IPC-a Salakovac;
- e) duljim izbivanjima korisnika iz IPC-a Salakovac,
- f) isporuci hrane i higijenskih potrepština;
- g) obavljenim razgovorima s korisnicima IPC-a Salakovac koji su narušavali kućni red, kao i evidencije o poduzetim mjerama (usmenim i pismenim opomenama);
- h) održavanju čistoće zajedničkih prostorija;
- i) odvozu smeća iz IPC-a Salakovac;
- j) obavljenoj dezinfekciji, dezinfekciji, deratizaciji i deviperaciji;
- k) kvarovima na električnim i vodoinstalacijama, kao i drugim nedostacima na objektima u krugu IPC-a Salakovac;
- l) korištenju službenih automobila i
- m) drugim važnim okolnostima.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

(Provedba Pravilnika)

Za provedbu ovoga Pravilnika odgovorno je Ministarstvo.

Članak 41.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Članak 42.

(Korisnici zatečeni u IPC-u Salakovac)

Korisnicima IPC-a Salakovac koji su zatečeni u IPC-u Salakovac na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika boravak u IPC-u Salakovac traje godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika i ne može se produljiti, izuzev za obitelji čija djeca pohađaju osnovno ili srednje obrazovanje, kojima se boravak može produljiti do isteka tekuće školske godine.

Članak 43.

(Prestanak važenja propisa)

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru "Salakovac" u Mostaru ("Službeni glasnik BiH", broj 6/14).

Broj 01-02-2-937-1/17

06. travnja 2017. godine
SarajevoMinistrica
Semiha Borovac, v. r.

На основу члана 12. ставак (1) тачка 12. Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 и 19/16), члана 16. Закона о управи ("Службени гласник БиХ",

број 32/02 и 102/09), члана 78. став (1) тачка ц) и став (4) и члана 81. став (6) Закона о азилу ("Службени гласник БиХ", број 11/16 и 16/16) и члана 10. Правилника о унутрашњој организацији Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, број 01-02-4242/13 од 11.01.2013. године, Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине доноси

**ПРАВИЛНИК
О СМЈЕШТАЈУ, НАЧИНУ РАДА,
ФУНКЦИОНИСАЊУ И КУЋНОМ РЕДУ У
ИЗБЈЕГЛИЧКО-ПРИХВАТНОМ ЦЕНТРУ
"САЛАКОВАЦ" У МОСТАРУ**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Правилником о смјештају, начину рада, функционисању и кућном реду у Избјегличко-прихватном центру "Салаковац" у Мостару (у даљем тексту: Правилник) дефинишу се начин смјештаја у Избјегличко-прихватном центру "Салаковац" у Мостару (у даљем тексту: ИПЦ "Салаковац"), основни принципи, начин рада и функционисање ИПЦ-а "Салаковац", права и обавезе корисника ИПЦ-а "Салаковац" и правила о кућном реду у ИПЦ-у "Салаковац".

Члан 2.

(Право на смјештај у ИПЦ "Салаковац")

- (1) Право на смјештај у ИПЦ-у "Салаковац" могу остварити:
 - а) особе којима је признат избјеглички статус правоснажном одлуком Министарства безбједности Босне и Херцеговине (у даљем тексту: МБ), на основу члана 41. став (1) тачка а) Закона о азилу (у даљем тексту: Закон),
 - б) особе којима је признат статус супсидијарне заштите правоснажном одлуком МБ, у складу са чланом 41. став (1) тачка б) Закона.
- (2) У случају спајања породице на основу члана 78. став (2) Закона, чланови породице уживају иста права као и особе из ставе (1) овог правилника у погледу остваривања права на смјештај у ИПЦ "Салаковац".

Члан 3.

(Забрана дискриминације)

У ИПЦ-у "Салаковац" неће се толерисати било који облик дискриминације у погледу земље поријекла, расе, боје коже, пола, језика, вјероисповијести, политичког или другог мишљења, националног или социјалног поријекла, припадности националној мањини, имовинског статуса, доби, психичке или физичке инвалидности или неког другог разлога.

Члан 4.

(Јединство породице)

Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство) обезбиједиће поштовање принципа јединства породице у свим ситуацијама које се тичу корисника ИПЦ-а "Салаковац".

Члан 5.

(Принцип најбољег интереса дјетета)

Министарство ће обезбиједити да се, у свим радњама које се тичу дјетета, првенствено води рачуна о најбољем интересу дјетета, те да су сва права дјетета заштићена у складу са законским прописима у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ) и међународним стандардима.

Члан 6.

(Особе са посебним потребама)

Министарство ће учинити додатне напоре да особама са посебним потребама (малољетници, малољетници без пратње, инвалиди, старије особе, особе које су претрпјеле мучење, силовање или сличну трауму, самохрани родитељи и труднице) омогући смјештај и збрињавање у складу са њиховим потребама.

II. НАЧИН РАДА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ИПЦ-а "САЛАКОВАЦ"

Члан 7.

(Статус ИПЦ-а "Салаковац")

- (1) ИПЦ "Салаковац" је унутрашња организациона јединица Министарства, која је систематизирана у оквиру Сектора за избјеглице, расељене особе, реадмисију и стамбену политику.

Члан 8.

(Објекти за смјештај)

- (1) ИПЦ "Салаковац" се састоји од четири објекта за смјештај, портирнице и управне зграде.
- (2) Објекти су прикључени на јавну електромрежу, јавни водовод, канализацију и локални пут.

Члан 9.

(Управник ИПЦ-а "Салаковац")

- (1) Управник ИПЦ-а "Салаковац" руководи ИПЦ-ом "Салаковац" и за свој рад одговара руководиоцу Сектора за избјеглице, расељене особе, реадмисију и стамбену политику.
- (2) У одсуству управника ИПЦ-а "Салаковац", руководилац Сектора за избјеглице, расељене особе, реадмисију и стамбену политику ће, уз консултацију са управником ИПЦ-а "Салаковац", одредити особу која ће га мијењати за вријеме одсуства.

Члан 10.

(Особље ИПЦ-а "Салаковац")

Осим управника ИПЦ-а "Салаковац", о раду и функционисању ИПЦ-а "Салаковац" брине и друго ангажовано особље, које за свој рад одговара управнику ИПЦ-у "Салаковац" и руководиоцу Сектора за избјеглице, расељене особе, реадмисију и стамбену политику.

Члан 11.

(Обавезе управника и особља ИПЦ-а "Салаковац")

Управник и особље ИПЦ-а "Салаковац" обавезни су да поштују права његових корисника.

Члан 12.

(Вијеће избјеглица ИПЦ-а "Салаковац")

- (1) С циљем укључивања корисника ИПЦ-а "Салаковац" у поступак консултација приликом доношења одлука битних за његов рад и остваривање права корисника, оснива се Вијеће избјеглица ИПЦ-а "Салаковац".
- (2) Вијеће избјеглица ИПЦ "Салаковац" састоји се од представника корисника ИПЦ-а "Салаковац", с тим да се води рачуна да у саставу Вијећа избјеглица ИПЦ-а "Салаковац" корисници буду пропорционално заступљени по полу и групама.
- (3) На приједлог управника ИПЦ-а "Салаковац", Вијеће избјеглица ИПЦ-а "Салаковац" састаје се најмање једном мјесечно, гдје заједно са управником, представницима невладиних организација и УНХЦР-ом разматра приједлоге и одлуке битне за рад ИПЦ-а "Салаковац".
- (4) Записници о одржаним састанцима Вијећа избјеглица ИПЦ-а "Салаковац" достављају се Министарству.

III. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ИПЦ-а "САЛАКОВАЦ"

Члан 13. (Смјештај)

- (1) Особе којима је МБ признао статус избјеглице или статус супсидијарне заштите, након добијања идентификационог картона (избјегличког картона или картона супсидијарне заштите), на лични захтјев или захтјев пуномоћника, подносе Министарству захтјев за смјештај у ИПЦ "Салаковац".
- (2) Смјештај одобрава министар за људска права и избјеглице БиХ.
- (3) Особе под међународном заштитом смјештају се у ИПЦ "Салаковац", у складу са расположивим слободним капацитетима за прихват ових особа.

Члан 14.

(Трајање смјештаја у ИПЦ-у "Салаковац")

- (1) Особе под међународном заштитом које се смјештају у ИПЦ "Салаковац" могу бити корисници овог смјештаја двије године, уз могућност продужења боравка за једну годину.
- (2) Продужетак боравка у ИПЦ-у "Салаковац" одобрава министар за људска права и избјеглице БиХ, на приједлог Сектора за избјеглице, расељене особе, реадмисију и стамбену политику, а уз претходно обављене консултације са тимом за психо-социјалну помоћ и УНХЦР-ом.
- (3) У изузетним околностима, боравак из става (1) овог члана може се продужити више пута, о чему одлучује министар за људска права и избјеглице БиХ, уз претходно обављене консултације са тимом за психо-социјалну помоћ и УНХЦР-ом, при чему укупан боравак не може трајати дуже од пет година.

Члан 15.

(Права корисника ИПЦ-а "Салаковац")

- (1) За вријеме боравка у ИПЦ-у "Салаковац" његови корисници остварују и остала права из члана 78. став (1) тачка б), д), е), ф), г) и х) Закона.
- (2) Корисницима ИПЦ-а "Салаковац" ће такође бити омогућена: исхрана, превоз до здравствених и образовних установа, бесплатна правна и психо-социјална помоћ, школски прибор, те задовољавање других неопходних животних потреба.
- (3) Током боравка у ИПЦ-у "Салаковац" његовим корисницима ће бити омогућен приступ олакшицама за интеграцију.

Члан 16.

(Санитарно-еколошка заштита у ИПЦ-у "Салаковац")

- (1) Под санитарно-еколошком заштитом у ИПЦ-у "Салаковац" сматра се обављање редовне дезинфекције, дезинсекције, дератизације, девиперација и депедикулације.
- (2) Управник ИПЦ-а "Салаковац" обавезује се да контролише обављање редовне дезинфекције, дезинсекције, дератизације, девиперација и депедикулације објеката и простора око ИПЦ-а "Салаковац" према законски утврђеним стандардима, и да о томе извјештава Министарство.

Члан 17.

(Сарадња са невладиним организацијама)

Министарство ће невладиним организацијама, специјализованим за пружање правне и психо-социјалне помоћи, омогућити слободан приступ ИПЦ-у Салаковац, ради

пружања правне и психо-социјалне помоћи корисницима ИПЦ-а "Салаковац".

Члан 18.

(Психо-социјална помоћ)

- (1) На основу потписаних споразума са невладиним организацијама о пружању помоћи за кориснике ИПЦ-а "Салаковац", у ИПЦ-у "Салаковац" свакодневно је присутан социјални радник, као дио психо-социјалног тима који пружа услуге из домена психо-социјалне помоћи.
- (2) Пружање психо-социјалне помоћи биће обезбијеђено у блиској сарадњи и раду са мјесно надлежним центром за социјални рад и здравственим установама.
- (3) У случају кршења одредаба о кућном реду, а прије изрицања мјере удаљења из ИПЦ-а "Салаковац", управник ИПЦ-а "Салаковац" ће од стручног психо-социјалног тима затражити став и стручно мишљење у вези с тим, те их доставити у сједиште Министарства.

Члан 19.

(Обавезе корисника ИПЦ-а "Салаковац")

Корисници ИПЦ-а "Салаковац" обавезни су да поштују правни систем у БиХ, важеће законске прописе у БиХ и понашају се у складу с њима.

IV. ПРАВИЛА О КУЋНОМ РЕДУ

Члан 20.

(Обавеза поштовања правила о кућном реду)

- (1) За вријеме боравка у ИПЦ-у "Салаковац", његови корисници дужни су да поштују правила о кућном реду.
- (2) Корисници ИПЦ-а "Салаковац", приликом смјештаја, биће упознати са одредбама овог правилника и правилима о кућном реду у ИПЦ-у "Салаковац", а дужни су потписати и изјаву да су упознати са свим одредбама Правилника и да ће их поштовати.

Члан 21.

(Одсуствовање из ИПЦ-а "Салаковац")

- (1) Корисници ИПЦ-а "Салаковац" уживају пуну слободу кретања.
- (2) Свако одсуство из ИПЦ-а "Салаковац" послје 22.00 часа мора се најавити управнику ИПЦ-а "Салаковац".
- (3) Ако корисник ИПЦ-а "Салаковац" има намјеру да одсуствује из ИПЦ-а "Салаковац" дуже од седам дана, дужан је да о томе упозна управника ИПЦ-а "Салаковац", који обавјештење о томе доставља у сједиште Министарства.
- (4) За корисника ИПЦ-а "Салаковац" који борави изван ИПЦ-а "Салаковац" дуже од три дана, а о томе није обавијестио управника ИПЦ-а "Салаковац" или оправдао одсуство, сматра се да је напустио ИПЦ "Салаковац" и не може више бити његов корисник.

Члан 22.

(Посјете ИПЦ-у "Салаковац")

- (1) Корисници ИПЦ-а "Салаковац" имају право на посјете.
- (2) Посјете корисницима ИПЦ-а "Салаковац" обављају се у времену од 8.00 до 20.00 часова.
- (3) Сви посјетиоци ИПЦ-а "Салаковац" обавезни су да напусте ИПЦ "Салаковац" послје 20.00 часова.

Члан 23.

(Обавезе посјетилаца ИПЦ-а "Салаковац")

- (1) Приликом уласка у ИПЦ "Салаковац" сви посјетиоци дужни су да се пријаве на пријавници ИПЦ-а "Салаковац".

- (2) Посјетилац ИПЦ-а "Салаковац" обавезан је да приликом уласка у ИПЦ "Салаковац" остави идентификациони документ на пријавници ИПЦ-а "Салаковац".
- (3) Посјетиоци ИПЦ "Салаковац" обавезни су да поштују правила о кућном реду у ИПЦ-у "Салаковац".
- (4) Овлашћени радник ИПЦ-а "Салаковац" дужан је да води евиденцију о свим посјетама у ИПЦ-у "Салаковац".

Члан 24.

(Спољни сарадници)

- (1) Спољним сарадницима - посјетиоцима ИПЦ-а "Салаковац", који по основу посебних аранжмана обављају послове за ИПЦ "Салаковац", Министарство издаје одобрење за улазак у ИПЦ "Салаковац", а копију одобрења просљеђује управнику ИПЦ-а "Салаковац".
- (2) Остале посјете морају се најавити и евидентирати.

Члан 25.

(Повреда правила о кућном реду)

Повредама правила о кућном реду овог правилника сматрају се:

- а) уношење, чување, посједовање и коришћење ватреног оружја и експлозивних средстава у ИПЦ-у "Салаковац",
- б) уношење, посједовање, чување, растурање и коришћење опојних дрога у ИПЦ-у "Салаковац",
- ц) прекомјерно конзумирање алкохола у ИПЦ-у "Салаковац",
- д) неодржавање личне хигијене, хигијене просторија за боравак и заједничких просторија,
- е) уношење секундарног отпада у круг ИПЦ-а "Салаковац", просторије за боравак и заједничке просторије,
- ф) ометање боравка других корисника ИПЦ-а "Салаковац",
- г) ступање у брак са особом млађом од 18 година, без сагласности родитеља и социјалног радника,
- х) ступање у суживот са особом млађом од 16 година,
- и) насиље над особама у ИПЦ-у "Салаковац",
- ј) сви облици дискриминације наведени у члану 3. овог правилника,
- к) насиље у породици, злостављање и сексуално злостављање,
- л) ремећење јавног реда и мира у ИПЦ-у "Салаковац",
- м) свака радња која онемогућава дјетету похађање основне школе,
- н) непоштовање личности и интегритета особља запосленог у ИПЦ-у "Салаковац" и
- о) остали видови негативног друштвеног понашања.

Члан 26.

(Усмено упозорење)

- (1) У случају непоштовања одредаба Правилника, управник ИПЦ-а "Салаковац" обавиће разговор са корисником ИПЦ-а "Салаковац", уз присуство социјалног радника, о томе сачинити службену забилешку и усмено га упозорити на могућност удаљења из ИПЦ-а "Салаковац".
- (2) Управник ИПЦ-а "Салаковац" ће о претходном писмено упознати Министарство.

Члан 27.

(Обавјештавање МУП-а)

- (1) У случају понашања корисника ИПЦ-а "Салаковац" које индицира вршење кривичних дијела и у случају ремећења јавног реда и мира у ИПЦ-у "Салаковац",

обавеза управника ИПЦ-а "Салаковац" је да обавјести најближу полицијску управу и о томе сачини службену забилешку, коју одмах просљеђује Министарству.

- (2) У посебно хитним, важним и осјетљивим случајевима из претходног става, управник ИПЦ-а "Салаковац" ће одмах телефоном обавјестити одговорну особу у Министарству.

Члан 28.

(Писмена опомена)

Ако корисник ИПЦ-а "Салаковац" настави са кршењем одредаба Правилника, управник ИПЦ-а "Салаковац" му упућује писмену опомену пред удаљење из ИПЦ-а "Салаковац", и о томе обавјештава Министарство.

Члан 29.

(Обавјештење о удаљењу из ИПЦ-а "Салаковац")

Министар за људска права и избјеглице БиХ, након што му управник ИПЦ-а "Салаковац" упути приједлог за удаљење из ИПЦ-а "Салаковац", цијенећи све околности појединачног случаја, те приједлог Сектора за избјеглице, расељене особе, реадмисију и стамбену политику, у што краћем року доставља обавјештење о удаљењу корисника из ИПЦ-а "Салаковац".

Члан 30.

(Достављање обавјештења)

- (1) Обавјештење о удаљењу доставља се кориснику ИПЦ-а "Салаковац" посредством управника ИПЦ-а "Салаковац".
- (2) Ако обавјештење о удаљењу из ИПЦ-а "Салаковац" не може бити одмах уручено његовом кориснику, биће објављено на огласној табли ИПЦ-а "Салаковац".

Члан 31.

(Рок за напуштање ИПЦ-а "Салаковац")

Корисник који се удаљава из ИПЦ-а "Салаковац" обавезан је да напусти ИПЦ "Салаковац" одмах по уручењу обавјештења о удаљењу или његовог објављивања на огласној табли ИПЦ-а "Салаковац".

Члан 32.

(Особе које се удаљавају из ИПЦ-а "Салаковац")

- (1) Из ИПЦ-а "Салаковац" удаљава се особа која је прекршила одредбе Правилника, а остали чланови породице су и даље корисници ИПЦ-а "Салаковац".
- (2) Након обављеног разговора социјалног радника и чланова породице корисника који се удаљава из ИПЦ-а "Салаковац", уз писмену сагласност остатка породице да не желе да раздвајају породицу, из ИПЦ-а "Салаковац" се удаљава цијела породица.
- (3) Из ИПЦ-а "Салаковац" може се удаљити особа прије истека рока за боравак у ИПЦ-у "Салаковац" из члана 14. став (1) и члана 15. став (1), која је из неоправданог разлога одбила посао пронађен на тржишту рада.

Члан 33.

(Пријава штете)

Сваки корисник ИПЦ-а "Салаковац" има право и дужност да управнику ИПЦ-а "Салаковац" поднесе пријаву о штети проузрокованој у ИПЦ-у "Салаковац".

Члан 34.

(Штета на имовини ИПЦ-а "Салаковац")

Корисник ИПЦ-а "Салаковац" који намјерно или из крајње непажње проузрокује штету на имовини ИПЦ-а "Салаковац" дужан ју је надокнадити.

Члан 35.

(Одговорност за учињену штету)

- (1) Ако штету узрокује више корисника ИПЦ-а "Салаковац", сваки корисник одговоран је за дио штете коју је узроковао.
- (2) Ако се за сваког корисника ИПЦ-а "Салаковац" не може утврдити дио штете коју је он узроковао, сматра се да су сви корисници ИПЦ-а "Салаковац" подједнако одговорни и штету надокнађују у једнаким дијеловима.

Члан 36.

(Лична имовина)

- (1) Корисници ИПЦ-а "Салаковац" одговорни су за личну имовину.
- (2) Министарство неће сносити одговорност за изгубљену, украдену или оштећену личну имовину.

Члан 37.

(Извјештавање)

Управник ИПЦ-а "Салаковац" је обавезан да Министарству доставља мјесечне извјештаје о раду и функционисању ИПЦ-а "Салаковац".

Члан 38.

(Обилазак ИПЦ "Салаковац" од стране Министарства)

Представници Министарства дужни су да, у складу са годишњим планом рада, обилазе ИПЦ "Салаковац" и да о затеченом стању сачине службену забиљешку, са приједлогом мјера за отклањање недостатака и унапређење стања у ИПЦ-у "Салаковац".

Члан 39.

(Евиденције)

Особље запослено у ИПЦ-у "Салаковац" обавезно је да води евиденције из свог дјелограда о:

- а) корисницима ИПЦ-а "Салаковац" и њиховом статусу,
- б) свим важнијим догађајима који су се десили у посљедња 24 часа,
- ц) евидентираним службеним обиласцима ИПЦ-а "Салаковац" припадника полиције, разлосима доласка, као и мјерама које су предузели према корисницима ИПЦ-а "Салаковац",
- д) уласцима других особа у круг ИПЦ-а "Салаковац",
- е) дужим одсуствањима корисника из ИПЦ-а "Салаковац",
- ф) испоруци хране и хигијенских потрепштина,
- г) обављеним разговорима са корисницима ИПЦ-а "Салаковац" који су нарушавали кућни ред, као и евиденције о предузетим мјерама (усменим и писменим опоменама),
- х) одржавању хигијене заједничких просторија,
- и) одвозу смећа из ИПЦ-а "Салаковац",
- ј) обављеној дезинфекцији, дезинсекцији, дератизацији и девиперацији,
- к) кваровима на електро и водо инсталацијама, као и другим недостацима на објектима у кругу ИПЦ-а "Салаковац",
- л) коришћењу службених аутомобила и
- м) другим важним околностима.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

(Спровођење Правилника)

За спровођење овог правилника одговорно је Министарство.

Члан 41.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу даном доношења, а објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан 42.

(Корисници затечени у ИПЦ-у "Салаковац")

Корисницима ИПЦ-а "Салаковац" који су затечени у ИПЦ-у "Салаковац" на дан ступања на снагу овог правилника боравак у ИПЦ-у "Салаковац" траје годину дана од датума ступања на снагу овог правилника и не може се продужавати, изузев за породице чија дјеца похађају основно или средње образовање, којима се боравак може продужити до истека текуће школске године.

Члан 43.

(Престанак важења прописа)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о начину рада, функционисању и кућном реду у Избјегличко-прихватном центру "Салаковац" у Мостару ("Службени гласник БиХ" бр. 6/14).

Број 01-02-2-937-1/17

06. априла 2017. године

Сарајево

Министарка

Семиха Боровац, с. р.

Na osnovu člana 12. stav (1) tačka 12. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16), člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), člana 78. stav (1) tačka c) i stav (4) i člana 81. stav (6) Zakona o azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 11/16 i 16/16) i člana 10. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, broj 01-02-4242/13, od 11.1.2013., Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK**O SMJEŠTAJU, NAČINU RADA, FUNKCIONIRANJU I KUĆNOM REDU U IZBJEGLIČKO-PRIHVATNOM CENTRU "SALAKOVAC" U MOSTARU****I. OPĆE ODREDBE**

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Правилником о смјештају, начину рада, функционирању и кућном реду у Избјегличко-прихватном центру "Салаковац" у Мостару (у даљњем тексту: Правилник) дефинирају се: начин смјештаја у Избјегличко-прихватном центру "Салаковац" у Мостару (у даљњем тексту: IPC "Салаковац"), основни принципи, начин рада и функционирање IPC-а "Салаковац", права и обавезе корисника IPC-а "Салаковац" и правила о кућном реду у IPC-у "Салаковац".

Члан 2.

(Pravo na smještaj u IPC-u "Salakovac")

- (1) Pravo na smještaj u IPC-u "Salakovac" mogu ostvariti:
 - а) особе којима је признат избјеглички статус правоснажном одлуком Министарства сигурности Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: MS), на основу члана 41. став (1) тачка а) Закона о азилу (у даљњем тексту: Закон),
 - б) особе којима је признат статус супсидијарне заштите правоснажном одлуком MS, у складу с чланом 41. став 1. тачка б) Закона.
- (2) У случају спајања породице на основу члана 78. став (2) Закона, чланови породице уживају иста права као и особе из

stava (1) ovog pravilnika u pogledu ostvarivanja prava na smještaj u IPC-u "Salakovac".

Član 3.

(Zabrana diskriminacije)

Unutar IPC-a "Salakovac" neće se tolerirati bilo kakav oblik diskriminacije u pogledu zemlje porijekla, rase, boje kože, spola, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovinskog statusa, dobi, psihičke ili fizičke invalidnosti ili nekog drugog razloga.

Član 4.

(Jedinstvo porodice)

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) osigurat će poštivanje principa jedinstva porodice u svim situacijama koje se tiču korisnika IPC-a "Salakovac".

Član 5.

(Princip najboljeg interesa djeteta)

Ministarstvo će osigurati da se, u svim radnjama koje se tiču djeteta, prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta, te da su sva prava djeteta zaštićena u skladu sa zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) i međunarodnim standardima.

Član 6.

(Osobe s posebnim potrebama)

Ministarstvo će učiniti dodatne napore da osobama s posebnim potrebama (maloljetnici, maloljetnici bez pratnje, invalidi, starije osobe, osobe koje su pretrpjele mučenje, silovanje ili sličnu traumu, samohrani roditelji i trudnice) omogući smještaj i zbrinjavanje u skladu s njihovim potrebama.

II. NAČIN RADA I FUNKCIONIRANJE IPC-a "SALAKOVAC"

Član 7.

(Status IPC-a "Salakovac")

- (1) IPC "Salakovac" je unutrašnja organizaciona jedinica Ministarstva, koja je sistematizirana u okviru Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku.

Član 8.

(Objekti za smještaj)

- (1) IPC "Salakovac" sastoji se od četiri objekta za smještaj, portirnice i upravne zgrade.
- (2) Objekti su priključeni na javnu elektromrežu, javni vodovod, kanalizaciju i lokalni put.

Član 9.

(Upravnik IPC-a "Salakovac")

- (1) Upravnik IPC-a "Salakovac" rukovodi IPC-om "Salakovac" i za svoj rad odgovara rukovodiocu Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku.
- (2) U odsustvu upravnika IPC-a "Salakovac", rukovodilac Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku će, uz konsultaciju s upravnikom IPC-a Salakovac, odrediti osobu koja će ga zamjenjivati za vrijeme odsustva.

Član 10.

(Osoblje IPC-a "Salakovac")

Pored upravnika IPC "Salakovac", o radu i funkcioniranju IPC-a "Salakovac" brine i drugo angažirano osoblje, koje za svoj rad odgovara upravniku IPC-a "Salakovac" i rukovodiocu Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku.

Član 11.

(Obaveze upravnika i osoblja IPC-a "Salakovac")

Upravnik i osoblje IPC-a "Salakovac" obavezni su da poštuju prava njegovih korisnika.

Član 12.

(Vijeće izbjeglica IPC-a "Salakovac")

- (1) S ciljem uključivanja korisnika IPC-a "Salakovac" u postupak konsultacija prilikom donošenja odluka bitnih za njegov rad i ostvarivanje prava korisnika, osniva se Vijeće izbjeglica IPC-a "Salakovac".
- (2) Vijeće izbjeglica IPC-a "Salakovac" čine predstavnici korisnika IPC-a "Salakovac", s tim da se vodi računa da u sastavu Vijeća izbjeglica IPC-a "Salakovac" korisnici budu proporcionalno zastupljeni po spolu i grupama.
- (3) Na prijedlog upravnika IPC-a "Salakovac", Vijeće izbjeglica IPC-a "Salakovac" sastaje se najmanje jednom mjesečno, gdje zajedno s upravnikom, predstavnicima nevladinih organizacija i UNHCR-om, razmatra prijedloge i odluke značajne za rad IPC-a "Salakovac".
- (4) Zapisnici o održanim sastancima Vijeća izbjeglica IPC-a "Salakovac" dostavljaju se Ministarstvu.

III. PRAVA I OBAVEZE KORISNIKA IPC-a "SALAKOVAC"

Član 13.

(Smještaj)

- (1) Osobe kojima je MS priznao status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite, nakon dobivanja identifikacionog kartona (izbjegličkog kartona ili kartona supsidijarne zaštite), na lični zahtjev ili zahtjev opunomoćenika, podnose Ministarstvu zahtjev za smještaj u IPC "Salakovac".
- (2) Smještaj odobrava ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH.
- (3) Osobe pod međunarodnom zaštitom smještaju se u IPC "Salakovac", u skladu s raspoloživim slobodnim kapacitetima za njihov prihvata.

Član 14.

(Trajanje smještaja u IPC-u "Salakovac")

- (1) Osobe pod međunarodnom zaštitom koje se smještaju u IPC "Salakovac" mogu biti korisnici ovog smještaja dvije godine, uz mogućnost produženja boravka za jednu godinu.
- (2) Produžetak boravka u IPC-u "Salakovac" odobrava ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH, na prijedlog Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku, a uz prethodno obavljene konsultacije s timom za psiho-socijalnu pomoć i UNHCR-om.
- (3) U izuzetnim okolnostima, boravak iz stava (1) ovog člana može se produžiti više puta, o čemu odlučuje ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH, uz prethodno obavljene konsultacije s timom za psiho-socijalnu pomoć i UNHCR-om, pri čemu ukupan boravak ne može trajati duže od pet godina.

Član 15.

(Prava korisnika IPC-a "Salakovac")

- (1) Za vrijeme boravka u IPC-u "Salakovac" njegovi korisnici ostvaruju i ostala prava iz člana 78. stav (1) tač. b), d), e), f), g) i h) Zakona.
- (2) Korisnicima IPC-a "Salakovac" će se također omogućiti: ishrana, prijevoz do zdravstvenih i obrazovnih ustanova, besplatna pravna i psiho-socijalna pomoć, školski pribor, te zadovoljiti druge neophodne životne potrebe.
- (3) Tokom boravka u IPC-u "Salakovac" njegovim korisnicima bit će omogućen pristup integracijskim olakšicama.

Član 16.

(Sanitarno-ekološka zaštita u IPC-u "Salakovac")

- (1) Pod sanitarno-ekološkom zaštitom u IPC-u "Salakovac" smatra se obavljanje redovne dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije, deviperacije i depedikulacije.

- (2) Upravnik IPC-a "Salakovac" obavezuje se da kontrolira obavljanje redovne dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije, deviperacije i depedikulacije objekata i prostora oko IPC-a "Salakovac", prema zakonski utvrđenim standardima, i da o tome izvještava Ministarstvo.

Član 17.

(Saradnja s nevladinim organizacijama)

Ministarstvo će nevladinim organizacijama, specijaliziranim za pružanje pravne i psiho-socijalne pomoći, omogućiti slobodan pristup IPC-u Salakovac, radi pružanja pravne i psiho-socijalne pomoći korisnicima IPC-a "Salakovac".

Član 18.

(Psiho-socijalna pomoć)

- (1) Na osnovu potpisanih sporazuma s nevladinim organizacijama o pružanju pomoći za korisnike IPC-a "Salakovac", u IPC-u "Salakovac" svakodnevno je prisutan socijalni radnik, kao dio psiho-socijalnog tima koji pruža usluge iz domena psiho-socijalne pomoći.
- (2) Pružanje psiho-socijalne pomoći bit će osigurano u bliskoj saradnji i radu s mjesno nadležnim centrom za socijalni rad i zdravstvenim ustanovama.
- (3) U slučaju kršenja odredbi o kućnom redu, a prije izricanja mjere udaljenja iz IPC-a "Salakovac", upravnik IPC-a "Salakovac" će od stručnog psiho-socijalnog tima zatražiti stav i stručno mišljenje u vezi s tim i dostaviti ih u sjedište Ministarstva.

Član 19.

(Obaveze korisnika IPC "Salakovac")

Korisnici IPC-a "Salakovac" obavezni su poštivati pravni sistem u BiH, važeće zakonske propise u BiH i ponašati se u skladu s njima.

IV. PRAVILA O KUĆNOM REDU

Član 20.

(Obaveza poštivanja pravila o kućnom redu)

- (1) Za vrijeme boravka u IPC-u "Salakovac" njegovi korisnici dužni su poštivati pravila o kućnom redu.
- (2) Korisnici IPC-a "Salakovac" bit će, prilikom smještaja u IPC "Salakovac", upoznati s odredbama ovog pravilnika i pravilima o kućnom redu u IPC-u "Salakovac", a dužni su potpisati i izjavu da su upoznati sa svim odredbama Pravilnika i da će ga poštivati.

Član 21.

(Odsustvo iz IPC-a "Salakovac")

- (1) Korisnici IPC-a "Salakovac" uživaju punu slobodu kretanja.
- (2) Svako odsustvo iz IPC-a "Salakovac" poslije 22⁰⁰ sata mora se najaviti upravniku IPC-a "Salakovac".
- (3) Ako korisnik IPC-a "Salakovac" namjerava odsustvovati iz IPC-a "Salakovac" duže od sedam dana, dužan je o tome upoznati upravnika IPC-a "Salakovac", koji obavještenje o tome dostavlja u sjedište Ministarstva.
- (4) Korisnik IPC-a "Salakovac", koji boravi izvan IPC-a "Salakovac" duže od tri dana, a o tome nije obavijestio upravnika IPC-a "Salakovac" ili opravdao odsustvo, smatra se da je napustio IPC "Salakovac" i ne može više biti njegov korisnik.

Član 22.

(Posjete IPC-u "Salakovac")

- (1) Korisnici IPC-a "Salakovac" imaju pravo na posjete.
- (2) Posjete korisnicima IPC-a "Salakovac" obavljaju se u periodu od 8⁰⁰ do 20⁰⁰ sati.
- (3) Svi posjetioci IPC-a "Salakovac" obavezni su napustiti IPC-a "Salakovac" poslije 20⁰⁰ sati.

Član 23.

(Obaveze posjetilaca IPC-a "Salakovac")

- (1) Prilikom ulaska u IPC "Salakovac" svi posjetioci dužni su se prijaviti na prijavnici IPC-a "Salakovac".
- (2) Posjetilac IPC-a "Salakovac" obavezan je, prilikom ulaska u IPC "Salakovac", ostaviti identifikacionu ispravu na prijavnici IPC-a "Salakovac".
- (3) Posjetioci IPC-a "Salakovac" obavezni su poštivati pravila o kućnom redu u IPC-u "Salakovac".
- (4) Ovlašteni radnik IPC-a "Salakovac" dužan je voditi evidenciju o svim posjetama u IPC-u "Salakovac".

Član 24.

(Vanjski saradnici)

- (1) Vanjskim saradnicima - posjetiocima IPC-a "Salakovac", koji po osnovu posebnih aranžmana obavljaju poslove za IPC "Salakovac", Ministarstvo izdaje odobrenje za ulazak u IPC "Salakovac", a kopiju odobrenja proslijeđuje upravniku IPC-a "Salakovac".
- (2) Ostale posjete moraju se najaviti i evidentirati.

Član 25.

(Povreda pravila o kućnom redu)

Povredama pravila o kućnom redu ovog pravilnika smatraju se:

- a) unošenje, čuvanje, posjedovanje i korištenje vatrenog oružja i eksplozivnih sredstava u IPC-u "Salakovac",
- b) unošenje, posjedovanje, čuvanje, rasturanje i korištenje opojnih droga u IPC-u "Salakovac",
- c) prekomjerno konzumiranje alkohola u IPC-u "Salakovac",
- d) neodržavanje lične higijene, higijene prostorija za boravak i zajedničkih prostorija,
- e) unošenje sekundarnog otpada u krug IPC-a "Salakovac", prostorije za boravak i zajedničke prostorije,
- f) ometanje boravka drugih korisnika IPC-a "Salakovac",
- g) stupanje u brak sa osobom mlađom od 18 godina, bez saglasnosti roditelja i socijalnog radnika,
- h) stupanje u suživot sa osobom mlađom od 16 godina,
- i) nasilje nad osobama u IPC-u "Salakovac",
- j) svi oblici diskriminacije navedeni u članu 3. ovog pravilnika,
- k) nasilje u porodici, zlostavljanje i seksualno zlostavljanje,
- l) remećenje javnog reda i mira u IPC-u "Salakovac",
- m) svaka radnja koja onemogućava djetetu pohađanje osnovne škole,
- n) nepoštivanje ličnosti i integriteta osoblja zaposlenog u IPC-u "Salakovac" i
- o) ostali vidovi negativnog društvenog ponašanja.

Član 26.

(Usmeno upozorenje)

- (1) U slučaju nepoštivanja odredbi Pravilnika, upravnik IPC-a "Salakovac" obaviti će razgovor s korisnikom IPC-a "Salakovac", uz prisustvo socijalnog radnika, o tome sačiniti službenu zabilješku i usmeno ga upozoriti na mogućnost udaljenja iz IPC-a "Salakovac".
- (2) Upravnik IPC-a "Salakovac" će o tome pismeno upoznati Ministarstvo.

Član 27.

(Obavještanje MUP-a)

- (1) U slučaju ponašanja koje indicira vršenje krivičnih djela i u slučaju da korisnici IPC-a "Salakovac" remete javni red i mir u IPC-u "Salakovac", upravnik IPC-a "Salakovac" obavezan je obavijestiti najbližu policijsku upravu i o tome

sačiniti službenu zabilješku, koju odmah prosljeđuje Ministarstvu.

- (2) Kod posebno hitnih, važnih i osjetljivih slučajeva iz stava (1) ovog člana, upravnik IPC-a "Salakovac" će odmah telefonom obavijestiti odgovornu osobu u Ministarstvu.

Član 28.

(Pismena opomena)

Ako korisnik IPC-a "Salakovac" nastavi kršiti odredbe Pravilnika, upravnik IPC-a "Salakovac" upućuje mu pismenu opomenu pred udaljenje iz IPC-a "Salakovac" i o tome obavještava Ministarstvo.

Član 29.

(Obavještenje o udaljenju iz IPC-a "Salakovac")

Nakon što upravnik IPC-a "Salakovac" uputi prijedlog za udaljenje iz IPC-a "Salakovac", ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH, cijeneći sve okolnosti pojedinačnog slučaja, te prijedlog Sektora za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku, u što kraćem roku dostavlja obavještenje o udaljenju korisnika iz IPC-a "Salakovac".

Član 30.

(Dostavljanje obavještenja)

- (1) Obavještenje o udaljenju dostavlja se korisniku IPC-a "Salakovac" posredstvom upravnika IPC-a "Salakovac".
- (2) Ako obavještenje o udaljenju iz IPC-a "Salakovac" ne može odmah biti uručeno njegovom korisniku, bit će objavljeno na oglasnoj ploči IPC-a "Salakovac".

Član 31.

(Rok za napuštanje IPC-a "Salakovac")

Korisnik koji se udaljava iz IPC-a "Salakovac" obavezan je napustiti IPC "Salakovac" odmah po uručivanju obavještenja o udaljenju ili objave iste na oglasnoj ploči IPC "Salakovac".

Član 32.

(Osobe koje se udaljavaju iz IPC-a "Salakovac")

- (1) Iz IPC-a "Salakovac" udaljava se osoba koja je prekršila odredbe Pravilnika, a ostali članovi porodice su i dalje korisnici IPC-a "Salakovac".
- (2) Nakon obavljenog razgovora socijalnog radnika i članova porodice korisnika koji se udaljava iz IPC-a "Salakovac", uz pismenu saglasnost ostatka porodice da ne žele razdvajati porodicu, iz IPC-a "Salakovac" udaljava se cijela porodica.
- (3) Iz IPC-a "Salakovac" može se udaljiti osoba prije isteka roka za boravak u IPC-u "Salakovac" iz člana 14. stav (1) i člana 15. stav (1), koja je iz neopravdanog razloga odbila posao, pronađen na tržištu rada.

Član 33.

(Prijava štete)

Svaki korisnik IPC-a "Salakovac" ima pravo i dužnost da upravniku-a IPC "Salakovac" podnese prijavu o šteti uzrokovanoj u IPC-u "Salakovac".

Član 34.

(Šteta na imovini IPC-a "Salakovac")

Korisnik IPC-a "Salakovac" koji namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzrokuje štetu na imovini IPC-a "Salakovac" dužan ju je nadoknaditi.

Član 35.

(Odgovornost za učinjenu štetu)

- (1) Ako štetu uzrokuje više korisnika IPC-a "Salakovac", svaki korisnik odgovoran je za dio štete koju je uzrokovao.
- (2) Ako se za svakog korisnika IPC-a "Salakovac" ne može utvrditi dio štete koju je on uzrokovao, smatra se da su svi korisnici IPC-a "Salakovac" jednako odgovorni i štetu nadoknađuju u jednakim dijelovima.

Član 36.

(Lična imovina)

- (1) Korisnici IPC-a "Salakovac" odgovorni su za ličnu imovinu.
- (2) Ministarstvo neće snositi odgovornost za izgublenu, ukradenu ili oštećenu ličnu imovinu.

Član 37.

(Izvjешtavanje)

Upravnik IPC-a "Salakovac" obavezan je Ministarstvu dostavljati mjesečne izvještaje o radu i funkcioniranju IPC-a "Salakovac".

Član 38.

(Obilazak IPC-a "Salakovac" od strane Ministarstva)

Predstavnici Ministarstva dužni su, u skladu s godišnjim planom rada, obilaziti IPC "Salakovac" i o zatečenom stanju sačiniti službenu zabilješku, s prijedlogom mjera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja u IPC-u "Salakovac".

Član 39.

(Evidencije)

Osoblje zaposleno u IPC-u "Salakovac" obavezno je iz svog djelokruga voditi evidencije o:

- korisnicima IPC-a "Salakovac" i njihovom statusu,
- svim važnijim događajima koji su se desili u posljednja 24 sata,
- evidentiranim službenim obilascima IPC-a "Salakovac" pripadnika policije, razlozima dolaska, kao i mjerama koje su preduzeli prema korisnicima IPC-a "Salakovac",
- ulascima drugih osoba u krug IPC-a "Salakovac",
- dužim odsustvovanjima korisnika iz IPC-a "Salakovac",
- isporuci hrane i higijenskih potrepština,
- obavljenim razgovorima s korisnicima IPC-a "Salakovac" koji su narušavali kućni red, kao i evidencije o preduzetim mjerama (usmenim i pismenim opomenama),
- održavanju higijene zajedničkih prostorija,
- odvozu smeća iz IPC-a "Salakovac",
- obavljenoj dezinfekciji, dezinfekciji, deratizaciji i deviperaciji,
- kvarovima na elektro i vodoinstalacijama, kao i drugim nedostacima na objektima u krugu IPC-a "Salakovac",
- korištenju službenih automobila i
- drugim važnim okolnostima.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40.

(Provođenje Pravilnika)

Za provođenje ovog pravilnika odgovorno je Ministarstvo.

Član 41.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH".

Član 42.

(Korisnici zatečeni u IPC-u "Salakovac")

Korisnicima IPC-a "Salakovac", koji su zatečeni u IPC-u "Salakovac" na dan stupanja na snagu ovog pravilnika, boravak u IPC-u "Salakovac" traje godinu dana od datuma stupanja na snagu ovog pravilnika i ne može se produžavati, izuzev za porodice čija djeca pohađaju osnovno ili srednje obrazovanje, kojima se boravak može produžiti do isteka tekuće školske godine.

Član 43.

(Prestanak važenja propisa)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru "Salakovac" u Mostaru ("Službeni glasnik BiH", broj 6/14).

Broj 01-02-2-937-1/17

06. aprila 2017. godine

Sarajevo

Ministrica

Semih Borovac, s. r.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-4-27-20-28-5/17

3. travnja 2017. godine

Sarajevo

Direktor

Ljubomir Kalaba

Prilog I

URED ZA VETERINARSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

388

Na temelju članka 4. Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod brojlera ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12), članka 4. Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod koka nesilja ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12), članka 4. Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella* kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* ("Službeni glasnik BiH", broj 103/12) i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donio je

ODLUKU

O USVAJANJU PROGRAMA KONTROLE SALMONELOZE KOD PERADI VRSTE *GALLUS GALLUS* U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom usvajaju se programi kontrole salmoneloze kod peradi vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu, a koji su sastavni dio ove Odluke.

Članak 2.

(Programi)

Program kontrole salmoneloze kod peradi vrste *Gallus gallus* obuhvata:

- program kontrole salmoneloze kod brojlera vrste *Gallus gallus* koji se nalazi u Prilogu I ove Odluke;
- program kontrole salmoneloze kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* koji se nalazi u Prilogu II ove Odluke;
- program kontrole salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus* koji se nalazi u Prilogu III ove Odluke.

Članak 3.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaju važiti:

- Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze kod brojlera vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 17/16);
- Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 17/16);
- Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 17/16).

PROGRAM KONTROLE SALMONELOZE KOD BROJLERA VRSTE *GALLUS GALLUS* U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

1. Legislativni okvir

Legislativni okvir kojim se propisuje kontrola salmonela u Bosni i Hercegovini u jatima brojlera vrste *Gallus gallus* i na temelju kojeg je urađen program kontrole je sljedeći:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);
- Odluka o zaraznim bolestima životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03);
- Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13);
- Pravilnik o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod brojlera ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12);
- Program mjera zdravstvene zaštite životinja i njihovog provođenja u 2017. godini ("Službeni glasnik BiH", 19/17);
- Pravilnik o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13);
- Odluka o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog podrijetla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11).

2. Cilj programa

Smanjiti prevalenciju *S. enteritidis* i *S. typhimurium* na 1% ili manje maksimalnog procenta jata brojlera vrste *Gallus gallus* sukladno s člankom 5. Pravilnika za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 46/10 i 7/13).

3. Populacija brojlera uključena u program

U provedbu programa tijekom 2017. godine uključena su sva jata u državi čiji su proizvodi namijenjeni javnoj potrošnji.

Sva jata uključena u program moraju se nalaziti na farmi registriranoj od strane mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH sukladno s relevantnim propisima.

4. Mjerodavna tijela uključena u program

Tijela mjerodavna za izradu ovog Programa kao i za predlaganje izmjena i dopuna Programa koje se pokažu nužnim, kao i za prikupljanje podataka i izradu godišnjeg izvješća su:

- Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine,
- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,

- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

5. Laboratoriji

Laboratoriji uključeni u ovaj Program su svi laboratoriji ovlaštene od strane mjerodavnih tijela entiteta sukladno s Odlukom o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene veterinarske dijagnostičke laboratorije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09) i koje su akreditirane za metodu detekcije salmonela prema Izmjeni i dopuni 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Mikrobiologija hrane i stočne hrane - Horizontalna metoda za izolaciju vrsta iz roda *Salmonella* - Izmjena i dopuna 1: Prilog D: Izolacija vrsta iz roda *Salmonella* iz fecesa životinja i uzoraka iz okoliša iz primarne proizvodne faze."

Ovlaštene laboratorije za program kontrole salmonela su sljedeće:

- Centar za peradarstvo i kuničarstvo Veterinarskog fakulteta u Sarajevu,
- Veterinarski institut Republike Srpske "dr Vaso Butozan" u Banjoj Luci,
- Veterinarski zavod Bihać,
- Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona,
- Veterinarski zavod Slaven.

Laboratorij je dužan pripremiti uzorke sukladno sa odredbama točke 3. Priloga I Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod brojlera ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12).

6. Uzimanje uzoraka

Uzorci za ispitivanje kod brojlera uzimaju se na inicijativu vlasnika i mjerodavnog veterinarskog inspektora.

6.1. Uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika

Na inicijativu vlasnika će izvršiti uzorkovanje svih jata brojlera unutar tri tjedna prije upućivanja na klanje.

Uzorkovanje na inicijativu vlasnika:

Za uzorkovanje se upotrebljavaju najmanje dva para navlaka za obuču. Navlaka za obuču se navuče i uzorak se uzima na način što se hoda po objektu. Navlake za obuču se mogu skupiti u jedan uzorak.

Prije navlačenja navlaka za obuču, navlake se moraju ovlaštiti:

- s rastvaračem (MRD-maximum recovery diluent: 0,8% fiziološkog rastvora, 0,1% peptona u sterilnoj deioniziranoj vodi);
- sa sterilnom vodom;
- s drugim rastvaračem odobrenim za korištenje od strane referentnog laboratorija;
- na način da se autoklaviraju u spremniku zajedno s rastvaračem.

Navlake za obuču se vlaže na način da se naspje tekućina unutar njih prije navlačenja ili da se promiješaju u spremniku zajedno s rastvaračem.

Mora se osigurati da su svi dijelovi objekta proporcionalno obuhvaćeni uzorkovanjem. Svakim parom navlaka treba obuhvatiti po 50% površine objekta.

Po završetku uzimanja uzoraka navlake za obuču za uzimanje brisa fecesa/čarape treba pažljivo skinuti tako da se ne ošteti nakupljeni materijal. Navlake za obuču mogu se izvrnuti kako bi se sačuvao materijal. Treba ih staviti u kesu ili u posudu i označiti.

Službeni uzorak može zamijeniti jedno uzorkovanje na inicijativu vlasnika, propisano ovom točkom.

6.2. Službeno uzorkovanje

Mjerodavni veterinarski inspektor vrši službeno uzorkovanje najmanje jednog jata brojlera na 10% farmi na području njegove mjerodavnosti koje imaju više od 5.000 jedinki.

Uzorkovanje od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora se vrši i na temelju analize rizika i svaki put kada mjerodavni veterinarski inspektor smatra da je to neophodno.

Uzorkovanje od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora se vrši na isti način kao i na inicijativu vlasnika. Pored toga, mjerodavni veterinarski inspektor može odlučiti da poveća broj uzoraka u cilju osiguranja reprezentativnog uzorka na temelju procjene epidemioloških parametara pojedinačnog slučaja, biosigurnosnih uvjeta, raspodjele ili veličine jata ili drugih relevantnih uvjeta.

Da bi se postigao zadovoljavajući rezultat prilikom uzimanja uzoraka, mjerodavni veterinarski inspektor će po potrebi izvršiti i dodatne testove i/ili provjeru dokumentacije radi utvrđivanja da rezultati nisu izmijenjeni radi prisustva antimikrobnih agenasa ili drugih supstanci inhibitora rasta bakterija.

Prilikom službenog uzorkovanja, mjerodavni veterinarski inspektor treba provjeriti da li se perad nalazi u periodu karence ukoliko su korišteni veterinarski lijekovi.

7. Prijevoz uzoraka

Uzorci se šalju osobno ili putem kurira u ovlaštene laboratorij unutar 24 sata nakon sakupljanja. Ako nisu poslani unutar 24 sata, moraju se držati u frižideru. Uzorci se mogu prevoziti i na sobnoj temperaturi osiguravajući da je izbjegnuta intenzivna toplota (preko 25°C) ili izlaganje sunčevoj svjetlosti, međutim ukoliko se radi o navlakama za obuču, iste je potrebno prevoziti u frižideru. U laboratoriju se uzorci drže u frižideru do ispitivanja koje se mora obaviti u roku od 48 sati poslije zaprimanja i u roku od 4 dana nakon uzorkovanja.

8. Mjere koje se poduzimaju u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja salmoneloze

8.1. Mjere u slučaju sumnje na prisustvo *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Sumnja na infekciju sa *Salmonellom enteritidis* i *Salmonellom typhimurium* postoji ako je poslije provedene vlastite kontrole od strane vlasnika na farmi izolirana salmonela od strane ovlaštenog dijagnostičkog veterinarskog laboratorija ili ukoliko se na temelju provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobivanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, mjerodavni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata sukladno s točkom 6.2. ovog Programa i uzorak dostaviti u ovlaštene laboratorij.

U slučaju sumnje na *Salmonellu enteritidis* ili *Salmonellu typhimurium* kod brojlera mjerodavni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

8.2. Mjere u slučaju potvrđenog prisustva *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Jato brojlera se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*;
- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*.

U pozitivnom jatu brojlera mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Izvještavanje

9.1. Laboratoriji

Svi laboratoriji iz točke 5. ovog Programa dužni su:

- izvjestiti mjerodavnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,
- dostavljati mjesečna izvješća o pretraživanju svim mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

9.2. Mjerodavna veterinarska inspekcija

Mjerodavna veterinarska inspekcija dužna je:

- dostavljati šestomjesečna izvješća o nadzoru provedbe ovog Programa i o službenom uzorkovanju mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

9.3. Ured za veterinarstvo BiH

Na temelju zaprimljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje šestomjesečna izvješća o implementaciji Programa, kao i godišnje izvješće koje se objavljuje na službenoj stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

10. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije: o datumu uzorkovanja, identitetu uzorkovanih jata, dobi uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratorijima u koje su dostavljani uzorci i rezultatima laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim mjerodavnom veterinarskom inspektoratu na uvid.

Prilog II

PROGRAM KONTROLE SALMONELOZE KOD ODRASLIH RASPLODNIH JATA VRSTE GALLUS GALLUS U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

1. Legislativni okvir

Legislativni okvir kojim se propisuje kontrola salmonela u Bosni i Hercegovini kod osraslih rasplodnih jata vrste Gallus gallus i na temelju kojeg je urađen program kontrole je sljedeći:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);
- Odluka o zaraznim bolestima životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03);
- Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13);
- Pravilnik o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta Salmonella kod odraslih rasplodnih jata vrste Gallus gallus ("Službeni glasnik BiH", broj 103/12);
- Program mjera zdravstvene zaštite životinja i njihovog provođenja u 2017. godini ("Službeni glasnik BiH", 19/17);
- Pravilnik o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13);
- Odluka o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog podrijetla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11).

2. Cilj programa

Cilj za smanjenje salmonela kod odraslih rasplodnih jata vrste Gallus gallus iznosi 1% ili manje maksimalnog procenta odraslih rasplodnih jata vrste Gallus gallus na relevantne serotipove salmonela

3. Populacija rasplodnih jata uključenih u program

U provedbu programa tijekom 2017. godine uključena su sva odrasla rasplodna jata vrste Gallus gallus s najmanje 250 jedinki ("rasplodna jata") u državi.

Sva jata uključena u program moraju se nalaziti na farmi registriranoj od strane mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH sukladno s relevantnim propisima.

4. Mjerodavna tijela uključena u program

Tijela mjerodavna za izradu ovog Programa kao i za predlaganje izmjena i dopuna Programa koje se pokazuju nužnima, kao i za prikupljanje podataka i izradu godišnjeg izvješća su:

- Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine,
- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

5. Laboratoriji

Laboratoriji uključeni u ovaj Program su svi laboratoriji ovlašteni od strane mjerodavnih tijela entiteta sukladno s Odlukom o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09) i koje su akreditirane za metodu detekcije salmonela prema Izmjeni i dopuni 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Mikrobiologija hrane i stočne hrane - Horizontalna metoda za izolaciju vrsta iz roda Salmonella - Izmjena i dopuna 1: Prilog D: Izolacija vrsta iz roda Salmonella iz fecesa životinja i uzoraka iz okoliša iz primarne proizvodne faze."

Ovlašteni laboratoriji za program kontrole salmonela su sljedeći:

- Centar za peradarstvo i kuničarstvo Veterinarskog fakulteta u Sarajevu,
- Veterinarski institut Republike Srpske "dr Vaso Butozan" u Banjoj Luci,
- Veterinarski zavod Bihać,
- Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona,
- Veterinarski zavod Slaven.

Laboratorij je dužan pripremiti uzorke sukladno sa odredbama točke 3. Priloga I Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta Salmonella kod odraslih rasplodnih jata vrste Gallus gallus ("Službeni glasnik BiH", broj 103/12).

6. Uzimanje uzoraka

Uzorci za ispitivanje kod rasplodnih jata uzimaju se na inicijativu vlasnika i mjerodavnog veterinarskog inspektora.

a. Uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika

Uzorci se uzimaju svaka dva tjedna od svakog rasplodnog jata i to:

- u valionici; ili
- na farmi.

(I) Uzimanje uzoraka u valionici

Uzorak se sastoji barem od:

- jednog zbirnog uzorka vidljivo uprljanih podložaka košara za valjenje, koji se nasumično uzima iz pet odvojenih košara za valjenje dok se ne dobije površina od ukupno najmanje 1 m²; ukoliko se uložena jata iz jednog rasplodnog jata nalaze u više valionika, jedan ovakav zbirni uzorak uzima se iz do pet valionika; ili
- jednog uzorka koji se uzima s jednim ili nekoliko navlaženih tekstilnih briseva ukupne površine od barem 900 cm², uzetog neposredno nakon premještanja peradi s čitave površine podloge od barem

ukupno pet košara za valjenje, ili pahuljica s pet mjesta, uključujući s poda, iz svih košara za valjenje, a najviše do pet košara za valjenje s izvaljenim jajima iz jata, osiguravajući da je uzet barem jedan uzorak po jatu iz kojeg potiču jaja; ili

- (c) 10g ljuski razbijenih jaja uzetih iz ukupno 25 različitih košara za valjenje, odnosno 250 g početnog uzorka u do pet valionika s izvaljenim jajima iz jata, zdrobljenim, pomiješanim i poduzorkovanim od čega se uzima 25 g poduzorka za ispitivanje.

(II) 6.1.2 Uzimanje uzoraka na farmi

Od peradi u uzgoju i za proizvodnju rasplodnih jaja vrste Gallus gallus uzorci na farmi se uzimaju:

- Od jednodnevnih pilića u nastambi za uzgoj pri svakoj isporuci pilića, osim ukoliko jednodnevni pilići nisu podrijetlom iz uvoza. Za pretraživanje je potrebno uzeti transportne podloške i piliće.
- Tijekom 4. tjedna starosti. Uzorci navlaka za obuču ili fecesa uzimaju se u nastambi za uzgoj jedan put tijekom 4. tjedna starosti.
- Dva tjedna prije početka nesivosti ili preseljenja u nastambu za nesenje. Uzorci navlaka za obuču ili fecesa uzimaju se u nastambi za uzgoj jedan put u navedenom razdoblju.

U slučaju uzimanja uzoraka na farmi uzorci moraju sadržavati jedno od sljedećeg:

- (a) Zbirne uzorke fecesa koji se sastoje od pojedinačnih uzoraka svježeg fecesa, od kojih svaki teži najmanje 1 g i uzimaju se nasumično na različitim mjestima u objektu za uzgoj rasplodne peradi, ili ukoliko životinje imaju slobodan pristup u više objekata na određenoj farmi, iz svake grupe objekata u kojoj se drže rasplodna jata. Za analizu uzorci fecesa se mogu objediniti u najmanje dva zbirna uzorka.

Broj mjesta na kojima se uzimaju pojedinačni uzorci fecesa za pripremu zbirnog uzorka je sljedeći:

Broj peradi koja se drži u rasplodnom jatu	Broj uzoraka fecesa koji se uzimaju u rasplodnom jatu
250 - 349	200
350 - 449	220
450 - 799	250
800 - 999	260
1 000 ili više	300

- (b) Brisevi obuće i/ili uzorci prašine:

Navlake za obuču moraju imati zadovoljavajuću sposobnost upijanja vlage. Mogu se upotrijebiti i "čarape" od gaze, koje su u tu svrhu prihvatljive.

Površina navlake za obuču mora biti natopljena odgovarajućim rastvaračem (kao što je 0,8 % rastvor natrijeva hlorida, 0,1% pepton u sterilnoj deioniziranoj vodi, sterilna voda ili bilo koji drugi rastvarač kojeg odobri mjerodavno tijelo).

Prostor se obilazi hodajući tako da se sakupe reprezentativni uzorci iz svih dijelova objekta ili odgovarajućeg sektora. To uključuje područja sa steljom i podnicama, ukoliko je hodanje po podnicama sigurno. U uzorkovanje su uključeni i svi odvojeni odjeljci u sklopu objekta. Po završetku uzorkovanja u odabranom sektoru objekta navlake za obuču se pažljivo skidaju kako se sakupljeni materijal ne bi odvojio.

Uzorci se sastoje od:

- (I) pet pari navlaka za obuču, gdje svaki predstavlja oko 20% površine objekta; brisevi se radi analize mogu objediniti u minimalno dva zbirna uzorka, ili
- (II) barem jednog para brisa obuće koji predstavlja čitavo područje objekta i dopunski uzorak prašine koji se sakuplja s više mjesta kroz čitavu nastambu s površina koje imaju vidljivo nakupljenu prašinu. Za sakupljanje uzoraka prašine moraju se koristiti jedan ili nekoliko

navlaženih tekstilnih briseva ukupne površine od barem 900 cm².

- (c) Uzorci iz rasplodnih jata koji se drže u kavezima mogu se sastojati od samo - pomiješanog fecesa iz pokretnih traka za prikupljanje fecesa, strugača ili dubokih jama, ovisno o tipu objekta. Dva uzorka od najmanje 150 g prikupljaju se za pojedinačno ispitivanje sa:

- (I) pokretnih traka za prikupljanje fecesa ispod svakog reda kaveza, koje redovno protiču i prazne se pužnim pogonom ili pokretnim trakama;
- (II) sistema jama za prikupljanje fecesa, s usmjerivača ("deflektora") ispod kaveza s kojih se struže feces u duboku jamu ispod objekta;
- (III) sistema jama za fecese u stepenastom s kavezima, u kojima su kavezi izbočeni i feces pada direktno u jamu. U jednom uobičajeno postoji više redova kaveza. Zbirni uzorci fecesa iz svakog reda zastupljeni su u općem zbirnom uzorku. Iz svakog rasplodnog jata uzimaju se dva zbirna uzorka. U sistemima s pokretnim trakama i strugačima oni se pokreću na dan uzorkovanja prije uzimanja uzoraka.

U sistemima s usmjerivačima ("deflektorima") ispod kaveza i strugačima, prikupljaju se zbirni uzorci fecesa koji se nalaze priljubljeni na strugaču nakon njegovog puštanja u pogon.

U sistemima sa stepenastim kavezima bez pokretnih traka ili sistema strugača, zbirni uzorci fecesa prikupljaju se iz duboke jame.

Sistemi s pokretnom trakom za prikupljanje fecesa: zbirni fekalni materijal prikuplja se na istovarnim krajevima trake.

b. Službeno uzorkovanje

- (I) Ukoliko je uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika urađeno sukladno sa točkom 6.1.1., službeno uzorkovanje se takođe vrši u valionici i to na sljedeći način:

Uzorkovanje se sastoji od:

- (a) rutinskog uzimanja uzoraka svakih 16 tjedana u valionici;
- (b) rutinskog uzimanja uzoraka na farmi u dva navrata tijekom proizvodnog ciklusa, prvi put u roku od četiri tjedna nakon prijelaza u fazu nesivosti ili preseljenja u objekt za nesenje, a drugi put pri kraju faze nesivosti, najranije osam tjedana prije završetka proizvodnog ciklusa;
- (c) dodatnog uzimanja uzoraka na farmi radi utvrđivanja prisustva relevantnih serotipova salmonela nakon otkrivanja pozitivnih nalaza u uzorcima iz valionice.
- (II) Ukoliko je uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika urađeno sukladno sa točkom 6.1.2., službeno uzorkovanje se takođe vrši na farmi i to na sljedeći način:
- Rutinsko uzimanje uzoraka mora se provesti u tri navrata tijekom proizvodnog ciklusa:
- (a) u roku od četiri tjedna nakon prijelaza u fazu nesivosti ili preseljenja u objekt za nesenje;
- (b) pri kraju faze nesivosti, najranije osam tjedana prije završetka proizvodnog ciklusa;
- (c) u bilo kojem trenutku tijekom proizvodnog ciklusa nakon isteka dovoljno vremena od uzimanja uzoraka iz podočaka (a) i (b) ove točke.

Uzorkovanje od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora se vrši na isti način kao i na inicijativu vlasnika. Pored toga, mjerodavni veterinarski inspektor može odlučiti da poveća broj uzoraka u cilju osiguranja reprezentativnog uzorka na temelju procjene epidemioloških parametara pojedinačnog slučaja, biosigurnosnih uvjeta, raspodjele ili veličine jata ili drugih relevantnih uvjeta.

Prilikom službenog uzorkovanja, mjerodavni veterinarski inspektor treba provjeriti da li se perad nalazi u periodu karence ukoliko su korišteni veterinarski lijekovi.

7. Prijevoz uzoraka

Uzorci se šalju osobno ili putem kurira u ovlaštenu laboratorij unutar 24 sata nakon sakupljanja. Ako nisu poslani unutar 24 sata, moraju se držati u frižideru. Uzorci se mogu prevoziti i na sobnoj temperaturi osiguravajući da je izbjegnuta intenzivna toplota (preko 25°C) ili izlaganje sunčevoj svjetlosti, međutim ukoliko se radi o navlakama za obuču, iste je potrebno prevoziti u frižideru. U laboratoriju se uzorci drže u frižideru do ispitivanja koje se mora obaviti u roku od 48 sati poslije zaprimanja i u roku od 4 dana nakon uzorkovanja.

8. Mjere koje se poduzimaju u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja salmoneloze

a. *Mjere u slučaju sumnje na prisustvo Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium sa antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow*

Sumnja na infekciju sa Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium sa antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow postoji ako je poslije provedene vlastite kontrole od strane vlasnika na farmi ili valionici izolirana salmonela od strane ovlaštenog dijagnostičkog veterinarskog laboratorija ili ukoliko se na temelju provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobivanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, mjerodavni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata sukladno s točkom 6.2. ovog Programa i uzorak dostaviti u ovlaštenu laboratorij.

U slučaju sumnje na Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow u rasplodnom jatu mjerodavni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

b. *Mjere u slučaju potvrđenog prisustva Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium sa antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow*

Rasplodno jato se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow
- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow

U pozitivnom rasplodnom jatu mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Vakcinacija

Korištenje vakcine protiv salmonela nije obavezno. Vakcinacija protiv salmoneloze se može obavljati u slučaju da je odobreno od strane mjerodavnog tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, vakcinama registriranim i odobrenim od strane mjerodavnih tijela entiteta.

U slučaju da je vakcinacija odobrena, u sklopu programa kontrole salmoneloze mogu se koristiti samo one žive vakcine za koje je proizvođač osigurao prikladan metod za bakteriološko razlikovanje vakcinalnog od divljeg soja.

10. Izvještavanje

a. Laboratoriji

Svi laboratorije iz točke 5. ovog Programa dužni su:

- izvjestiti mjerodavnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,
- dostavljati mjesečna izvješća o pretraživanju svim mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

b. Mjerodavna veterinarska inspekcija

Mjerodavna veterinarska inspekcija dužna je:

- dostavljati šestomjesečna izvješća o nadzoru provedbe ovog Programa i o službenom uzorkovanju mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH

c. Ured za veterinarstvo BiH

Na temelju zaprimljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje šestomjesečna izvješća o implementaciji Programa, kao i godišnje izvješće koje se objavljuje na službenoj stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

11. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije o: datumu uzorkovanja, identitetu uzorkovanih jata, dobi uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratorijima u koje su dostavljani uzorci i rezultatima laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim mjerodavnom veterinarskom inspektoru na uvid.

Prilog III

PROGRAM

KONTROLE SALMONELOZE U JATIMA KONZUMNIH NESILICA VRSTE GALLUS GALLUS U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

1. Legislativni okvir

Legislativni okvir kojim se propisuju kontrola salmonela u Bosni i Hercegovini u jatima konzumnih nesilica vrste Gallus gallus i na temelju kojeg je urađen program kontrole je sljedeći:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);
- Odluka o zaraznim bolestima životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03);
- Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13);
- Pravilnik o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium kod koka nesilja ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12);
- Program mjera zdravstvene zaštite životinja i njihovog provođenja u 2017. godini ("Službeni glasnik BiH", 19/17);
- Pravilnik o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13);

- Odluka o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog podrijetla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11);
- Pravilnik o standardima za stavljanje jaja na tržište ("Službeni glasnik BiH", broj 25/10).

2. Cilj programa

Smanjiti prevalenciju *S. enteritidis* i *S. typhimurium* u jatima odraslih kokoši nesilica vrste *Gallus gallus* sukladno s člankom 5. Pravilnika za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13) za najmanje 10% godišnje.

3. Populacija koka nesilica uključena u program

U provedbu programa tijekom 2017. godine uključena su sva jata u državi čiji su proizvodi namijenjeni javnoj potrošnji.

Sva jata uključena u program moraju se nalaziti na farmi registriranoj od strane mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH sukladno s relevantnim propisima.

4. Mjerodavna tijela uključena u program

Tijela mjerodavna za izradu ovog Programa kao i za predlaganje izmjena i dopuna Programa koje se pokazuju nužnima, kao i za prikupljanje podataka i izradu godišnjeg izvješća su:

- Ured za veterinarstvo BiH,
- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

5. Laboratoriji

Laboratoriji uključeni u ovaj Program su svi laboratoriji ovlašteni od strane mjerodavnih tijela entiteta sukladno s Odlukom o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09) i koje su akreditirane za metodu detekcije salmonela prema Izmjeni i dopuni 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Mikrobiologija hrane i stočne hrane - Horizontalna metoda za izolaciju vrsta iz roda *Salmonella* - Izmjena i dopuna 1: Prilog D: Izolacija vrsta iz roda *Salmonella* iz fecesa životinja i uzoraka iz okoliša iz primarne proizvodne faze."

Ovlašteni laboratoriji za program kontrole salmonela su sljedeći:

- Centar za peradarstvo i kuničarstvo Veterinarskog fakulteta u Sarajevu,
- Veterinarski institut Republike Srpske "dr Vaso Butozan" u Banjoj Luci,
- Veterinarski zavod Bihać,
- Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona,
- Veterinarski zavod Slaven.

Laboratorij je dužan pripremiti uzorke sukladno sa odredbama točke 3. Priloga I Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod koka nesilja ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12)

6. Uzimanje uzoraka

Uzorci za ispitivanje kod jata nesilja uzimaju se na inicijativu vlasnika i mjerodavnog veterinarskog inspektora.

a. Uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika

Na inicijativu vlasnika od peradi za proizvodnju konzumnih jaja vrste *Gallus gallus* uzorci se uzimaju:

- Od jednodnevnih pilića;
 - Uzorci se uzimaju u nastambi za uzgoj pri svakoj isporuci pilića, ukoliko jednodnevni pilići nisu iz uvoza;
- Dva tjedna prije početka nesivosti ili preseljenja u objekt za nesenje;
 - Uzorci navlaka za obuču ili fecesa uzimaju se u objektu za uzgoj jednom u navedenom periodu;
- Tijekom nesivosti;
 - Uzorci se uzimaju u objektu za nesenje svakog 15. tjedna i to prvi put kad su nesilje stare 24±2 tjedna.

Uzorkovanje na inicijativu vlasnika:

- kod jata koja se drže u kavezima uzimat će se 2 x 150 g zbirnog fecesa sa svih pokretnih traka ili sakupljača fecesa na farmi pošto se pusti u pogon sistem za uklanjanje fecesa. Međutim, u kavezima kod kojih ne postoje sakupljači fecesa ili pokretne trake mora se sakupiti 2 x 150 g mješovitog svježeg fecesa s 60 različitih lokacija ispod kaveza u posudama za defekaciju;
- na farmama gdje se perad drži na podnom sistemu treba uzeti dva para vatiranih navlaka za obuču za uzimanje brisa fecesa ili čarapa.

Navlake za obuču moraju biti dovoljno upijajuće da bi upile vlagu. Površina navlaka za obuču mora biti ovlažena koristeći odgovarajuće rastvarače.

Uzorci se moraju uzeti za vrijeme hodanja na farmi koristeći rutu koja će doprinijeti dobivanju reprezentativnog uzorka sa svih dijelova farme ili odgovarajućeg sektora. Ovo uključuje prostirku i dijelove s letvicama, osiguravajući da je sigurno hodati po letvicama. Svi odvojeni kokošinjci unutar farme moraju biti uključeni u uzorkovanje. Po završetku uzorkovanja odabranog sektora, navlake za obuču se moraju pažljivo ukloniti da se ne bi uklonio prikupljeni materijal.

Mjesto uzimanja uzoraka, učestalost, količine i vrste uzoraka za uzorkovanja od strane vlasnika za koke nesilje

Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Vrsta i količina uzorka	Učestalost uzorkovanja
Jednodnevni pilići	Objekt za uzgoj	1 transportna podloga na svakih 500 isporučenih pilića (najviše 10 podložaka) i leševe svih uginulih pilića (najviše 60) iz svake isporuke	Pri svakoj isporuci pilića
Pilenke	Objekt za uzgoj	2 para navlaka za obuču (u slučaju podnog držanja pilenki ili 2x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kaveznog držanja pilenki)	2 tjedna prije početka nesivosti ili premještanja u objekt za nesenje
Odrasle koke nesilje	Objekt za nesenje	2 para navlaka za obuču (u slučaju podnog držanja) ili 2x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kaveznog držanja)	Prvi put sa 24±2 tjedna, a zatim svakih 15 tjedana tijekom proizvodnog ciklusa

Službeni uzorak može zamijeniti jedno uzorkovanje na inicijativu vlasnika propisano ovom točkom.

b. Službeno uzorkovanje

Službeno uzorkovanje se obavlja od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora jednom godišnje na jednom jatu po farmi koja broji najmanje 1000 jedinki sukladno s godišnjim planom službenog uzorkovanja.

Mjerodavni veterinarski inspektor treba izvršiti službeno uzorkovanje i u sljedećim slučajevima:

- pri starosti od 24±2 tjedna kod jata nesilja koja se drže na farmama u kojima je relevantna *Salmonella* utvrđena kod prethodnog jata;

- u slučaju kada postoji sumnja na infekciju *Salmonellom* kod pojave bolesti koje se prenose hranom kod ljudi sukladno s člankom 8. Pravilnika o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- na svim ostalima jatima nesilja na farmi u slučaju da su *Salmonella enteritidis* ili *Salmonella typhimurium* utvrđene kod jednog jata nesilja na farmi;
- u slučajevima kada mjerodavni veterinarski inspektor smatra da je potrebno kontrolirati jato na farmi.

Uzorkovanje od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora se vrši na isti način kao i na inicijativu vlasnika, s tim da je potrebno uzeti najmanje jedan uzorak više.

Mjesto uzimanja uzoraka, učestalost, količine i vrste uzoraka za uzorkovanje od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora za koke nesilje

Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Vrsta i količina uzorka
Jednodnevni pilići	Objekt za uzgoj	2 transportne podloge na svakih 500 isporučenih pilića (najviše 10 podložaka) i leševe svih uginulih pilića (najviše 60) iz svake isporuke
Pilenke	Objekt za uzgoj	3 para navlaka za obuću (u slučaju podnog držanja pilenki ili 3x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kaveznog držanja pilenki)
Odrasle koke nesilje	Objekt za nesenje	3 para navlaka za obuću (u slučaju podnog držanja) ili 3x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kaveznog držanja)

Pored toga, mjerodavni veterinarski inspektor može odlučiti da poveća broj uzoraka u cilju osiguranja reprezentativnog uzorka na temelju procjene epidemioloških parametara pojedinačnog slučaja, biosigurnosnih uvjeta, raspodjele ili veličine jata ili drugih relevantnih uvjeta.

Prilikom službenog uzorkovanja, mjerodavni veterinarski inspektor treba provjeriti da li se perad nalazi u periodu karence ukoliko su korišteni veterinarski lijekovi.

7. Prijevoz uzoraka

Uzorci se šalju osobno ili putem kurira u ovlaštenu laboratorij unutar 24 sata nakon sakupljanja. Ako nisu poslani unutar 24 sata, moraju se držati u frižideru. Uzorci se mogu prevoziti i na sobnoj temperaturi osiguravajući da je izbjegnuta intenzivna toplota (preko 25°C) ili izlaganje sunčevoj svjetlosti, međutim ukoliko se radi o navlakama za obuću, iste je potrebno prevoziti u frižideru. U laboratoriju se uzorci drže u frižideru do ispitivanja koje se mora obaviti u roku od 48 sati poslije zaprimanja i u roku od 4 dana nakon uzorkovanja.

8. Mjere koje se poduzimaju u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja salmoneloze

a. Mjere u slučaju sumnje na prisustvo *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Sumnja na infekciju sa *Salmonellom enteritidis* ili *Salmonellom typhimurium* postoji ako je poslije provedene vlastite kontrole od strane vlasnika na farmi izolirana salmonela od strane ovlaštenog dijagnostičkog veterinarskog laboratorija ili ukoliko se na temelju provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobivanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, mjerodavni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata sukladno točki 6.2. ovog Programa i uzorak dostaviti u ovlaštenu laboratorij.

U slučaju sumnje na *Salmonellu enteritidis* ili *Salmonellu typhimurium* u jatu odraslih koka nesilja mjerodavni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

b. Mjere u slučaju potvrđenog prisustva *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Jato odraslih koka nesilja se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*,
- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*.

U pozitivnom jatu koka nesilja mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Vakcinacija

Korištenje vakcine protiv salmonele kod jata koka nesilja u uzgoju je obavezno.

U sklopu programa kontrole salmoneloze mogu se koristiti samo one žive vakcine za koje je proizvođač osigurao prikladan metod za bakteriološko razlikovanje vakcinalnog od divljeg soja.

10. Izvještavanje

a. Laboratoriji

Svi laboratoriji iz točke 5. ovog Programa dužni su:

- izvijestiti mjerodavnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,
- dostavljati mjesečna izvješća o pretraživanju svim mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

b. Mjerodavna veterinarska inspekcija

Mjerodavna veterinarska inspekcija dužna je:

- dostavljati šestomjesečna izvješća o nadzoru provedbe ovog Programa i o službenom uzorkovanju mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

c. Ured za veterinarstvo BiH

Na temelju zaprimljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje šestomjesečno izvješće o implementaciji Programa, kao i godišnje izvješće koje se objavljuje na službenoj stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

11. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije o: nadnevku uzorkovanja, identitetu uzorkovanih jata, dobi uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratorijima u koje su dostavljani uzorci i rezultatima laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim mjerodavnom veterinarskom inspektoratu na увид.

На основу члана 4. Правилника о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* код бројлера ("Службени гласник БиХ", број 102/12), члана 4. Правилника о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* код кока носилица ("Службени гласник БиХ", број 102/12), члана 4. Правилника о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella* код одраслих расплодних јата врсте *Gallus gallus* ("Службени гласник БиХ", број 103/12) и члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине донијела је

**ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА КОНТРОЛЕ
САЛМОНЕЛОЗЕ КОД ПЕРАДИ ВРСТЕ GALLUS
GALLUS У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Члан 1.
(Предмет)

Овом Одлуком усвајају се програми контроле салмонелозе код перади врсте Gallus gallus у Босни и Херцеговини за 2017. годину, а који су саставни дио ове Одлуке.

Члан 2.
(Програми)

Програм контроле салмонелозе код перади врсте Gallus gallus обухвата:

- a) програм контроле салмонелозе код бројлера врсте Gallus gallus који се налази у Прилогу I ове Одлуке;
- b) програм контроле салмонелозе код одраслих расплодних јата врсте Gallus gallus који се налази у Прилогу II ове Одлуке;
- c) програм контроле салмонелозе у јатима конзумних носилаца врсте Gallus gallus који се налази у Прилогу III ове Одлуке.

Члан 3.
(Престанак важења)

Даном ступања на снагу ове Одлуке престају важити:

- a) Одлука о усвајању програма контроле салмонелозе код бројлера врсте Gallus gallus у Босни и Херцеговини за 2016. годину ("Службени гласник БиХ", број 17/16);
- b) Одлука о усвајању програма контроле салмонелозе код одраслих расплодних јата врсте Gallus gallus у Босни и Херцеговини за 2016. годину ("Службени гласник БиХ", број 17/16);
- c) Одлука о усвајању програма контроле салмонелозе у јатима конзумних носилаца врсте Gallus gallus у Босни и Херцеговини за 2016. годину ("Службени гласник БиХ", број 17/16).

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-4-27-20-28-5/17

3. априла 2017. године
Сарајево

Директор
Љубомир Калаба

Прилог I

**ПРОГРАМ
КОНТРОЛЕ САЛМОНЕЛОЗЕ КОД БРОЈЛЕРА ВРСТЕ
GALLUS GALLUS У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА
2017. ГОДИНУ**

1. Легислативни оквир

Легислативни оквир којим се прописује контрола салмонела у Босни и Херцеговини у јатима бројлера врсте Gallus gallus и на основу којег је урађен програм контроле је сљедећи:

- Закон о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02);
- Одлука о заразним болестима животиња ("Службени гласник БиХ", број 44/03);
- Правилник о начину праћења зооноза и узрочника зооноза ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 96/13);

- Правилник за контролу салмонела и других одређених узрочника зооноза који се преносе храном ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 7/13);
- Правилник о циљевима за смањење присуства бактерија врста Salmonella enteritidis и Salmonella typhimurium код бројлера ("Службени гласник БиХ", број 102/12);
- Програм мјера здравствене заштите животиња и њиховог провођења у 2017. години ("Службени гласник БиХ", 19/17);
- Правилник о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13);
- Одлука о условима које морају испуњавати овлаштене ветеринарске дијагностичке лабораторије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 16/05 и 43/09);
- Одлука о нуспроизводима животињског поријекла и њиховим производима који нису намијењени исхрани људи ("Службени гласник БиХ", број 19/11).

2. Циљ програма

Смањити преваленцију S. enteritidis и S. typhimurium на 1% или мање максималног процента јата бројлера врсте Gallus gallus у складу с чланом 5. Правилника за контролу салмонела и других одређених узрочника зооноза који се преносе храном ("Службени гласник БиХ", број 46/10 и 7/13).

3. Популација бројлера укључена у програм

У спровођење програма током 2017. године укључена су сва јата у држави чији су производи намијењени јавној потрошњи.

Сва јата укључена у програм морају се налазити на фарми регистрованој од стране надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ у складу с релевантним прописима.

4. Надлежни органи укључени у програм

Органи надлежни за израду овог Програма као и за предлагање измјена и допуна Програма које се покажу нужним, као и за прикупљање података и израду годишњег извјештаја су:

- Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине,
- Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства,
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске,
- Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

5. Лабораторије

Лабораторије укључене у овај Програм су све лабораторије овлаштене од стране надлежних органа ентитета у складу с Одлуком о условима које морају испуњавати овлаштене ветеринарске дијагностичке лабораторије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 16/05 и 43/09) и које су акредитоване за методу детекције салмонеле према Измјени и допуни 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Микробиологија хране и сточне хране - Хоризонтална метода за изолацију врста из рода Salmonella - Измјена и допуна 1: Прилог Д: Изолација врста из рода Salmonella из фецеса животиња и узорака из околиша из примарне производне фазе."

Овлаштене лабораторије за програм контроле салмонела су следеће:

- Центар за перадарство и кунитарство Ветеринарског факултета у Сарајеву,
- Ветеринарски институт Републике Спрске "др Васо Бутозан" у Бањој Луци,
- Ветеринарски завод Бихаћ,
- Ветеринарски завод Тузланског кантона,
- Ветеринарски завод Славен.

Лабораторија је дужна припремити узорке у складу са одредбама тачке 3. Прилога I Правилника о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* код бројлера ("Службени гласник БиХ", број 102/12).

6. Узимање узорака

Узорци за испитивање код бројлера узимају се на иницијативу власника и надлежног ветеринарског инспектора.

6.1. Узимање узорака на иницијативу власника

На иницијативу власника ће се извршити узорковање свих јага бројлера унутар три седмице прије упућивања на клање.

Узорковање на иницијативу власника:

За узорковање се употребљавају најмање два пара навлака за обућу. Навлака за обућу се навуче и узорак се узима на начин што се хода по објекту. Навлаке за обућу се могу скупити у један узорак.

Прије навлачења навлака за обућу, навлаке се морају овлажити:

- (а) с растварачем (МРД-максимум рецверу дилуент: 0,8% физиолошког раствора, 0,1% пептона у стерилној деионизованој води);
- (б) са стерилном водом;
- (ц) с другим растварачем одобреним за кориштење од стране референтне лабораторије;
- (д) на начин да се аутоклавирају у резервоару заједно с растварачем.

Навлаке за обућу се влаже на начин да се наспе текућина унутар њих прије навлачења или да се промијешају у резервоару заједно с растварачем.

Мора се осигурати да су сви дијелови објекта пропорционално обухваћени узорковањем. Сваким паром навлака треба обухватити по 50% површине објекта.

По завршетку узимања узорака навлаке за обућу за узимање бриса фецеса/чарапе треба пажљиво скинути тако да се не оштети накупљени материјал. Навлаке за обућу могу се изврнути како би се сачувао материјал. Треба их ставити у кесу или у посуду и означити.

Службени узорак може замијенити једно узорковање на иницијативу власника, прописано овом тачком.

6.2. Службено узорковање

Надлежни ветеринарски инспектор врши службено узорковање најмање једног јага бројлера на 10% фарми на подручју његове надлежности које имају више од 5.000 јединки. Узорковање од стране надлежног ветеринарског инспектора се врши и на основу анализе ризика и сваки пут када надлежни ветеринарски инспектор сматра да је то неопходно.

Узорковање од стране надлежног ветеринарског инспектора се врши на исти начин као и на иницијативу власника. Поред тога, надлежни ветеринарски инспектор може одлучити да повећа број узорака у циљу осигурања репрезентативног узорака на основу процјене епидемиолошких параметара појединачног случаја, биосигурносних услова, расподјеле или величине јага или других релевантних услова.

Да би се постигао задовољавајући резултат приликом узимања узорака, надлежни ветеринарски инспектор ће по потреби извршити и додатне тестове и/или проверу документације ради утврђивања да резултати нису измијењени ради присуства антимикробних агенаса или других супстанци инхибитора раста бактерија.

Приликом службеног узорковања, надлежни ветеринарски инспектор треба проверити да ли се перад налази у периоду каренце уколико су кориштени ветеринарски лијекови.

7. Превоз узорака

Узорци се шаљу лично или путем курира у овлаштену лабораторију унутар 24 сата након сакупљања. Ако нису послани унутар 24 сата, морају се држати у фрижидеру. Узорци се могу превозити и на собној температури осигуравајући да је избјегнута интензивна топлота (преко 25°C) или излагање сунчевој свјетлости, међутим уколико се ради о навлакама за обућу, исте је потребно превозити у фрижидеру. У лабораторији се узорци држе у фрижидеру до испитивања које се мора обавити у року од 48 сати послје запримања и у року од 4 дана након узорковања.

8. Мјере које се подузимају у случају сумње и потврђеног случаја салмонелозе

8.1. Мјере у случају сумње на присуство *S. enteritidis* или *S. typhimurium*

Сумња на инфекцију са *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* постоји ако је послје спроведене властите контроле од стране власника на фарми изолована салмонела од стране овлаштене дијагностичке ветеринарске лабораторије или уколико се на основу спроведеног епидемиолошког истраживања утврди повезаност са случајевима обољења људи.

По добијању првог позитивног налаза, а у сврху искључивања/потврђивања сумње, надлежни ветеринарски инспектор мора извршити службено узорковање сумњивог јага у складу с тачком 6.2. овог Програма и узорак доставити у овлаштену лабораторију.

У случају сумње на *Salmonella enteritidis* или *Salmonella typhimurium* код бројлера надлежни ветеринарски инспектор наређује мјере прописане Правилником о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13).

8.2. Мјере у случају потврђеног присуства *S. enteritidis* или *S. typhimurium*

Јага бројлера се сматра зараженим уколико:

- се службеним претраживањем потврди позитиван налаз на *S. enteritidis* или *S. typhimurium*;
- се утврде антимикробна средства или инхибитори раста бактерија, а није утврђено присуство *S. enteritidis* или *S. typhimurium*.

У позитивном јату бројлера надлежни ветеринарски инспектор мора наредити мјере прописане Правилником о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13).

9. Извјештавање

9.1. Лабораторије

Све лабораторије из тачке 5. овог Програма дужне су:

- извјестити надлежну ветеринарску инспекцију о сваком позитивном налазу,
- достављати мјесечне извјештаје о претраживању свим надлежним органима ентитета и Брчко

Дистрикта БиХ, као и Канцеларији за ветеринарство БиХ.

9.2. Надлежна ветеринарска инспекција

Надлежна ветеринарска инспекција дужна је:

- достављати шестомјесечне извјештаје о надзору спровођења овог Програма и о службеном узорковању надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, као и Канцеларији за ветеринарство БиХ.

9.3. Канцеларија за ветеринарство БиХ

На основу запримљених података Канцеларија за ветеринарство БиХ израђује шестомјесечне извјештаје о имплементацији Програма, као и годишњи извјештај који се објављује на службеној страници Канцеларије за ветеринарство БиХ.

10. Евиденције

Власник је дужан чувати евиденције: о датуму узорковања, идентитету узоркованих јата, старости узоркованих јата, врсти узорка, лабораторијама у које су достављани узорци и резултатима лабораторијских тестирања и учинити их доступним надлежном ветеринарском инспектору на увид.

Прилог II

ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ САЛМОНЕЛОЗЕ КОД ОДРАСЛИХ РАСПЛОДНИХ ЈАТА ВРСТЕ GALLUS GALLUS У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2017. ГОДИНУ

1. Легислативни оквир

Легислативни оквир којим се прописује контрола салмонела у Босни и Херцеговини код одраслих расплодних јата врсте Gallus gallus и на основу којег је урађен програм контроле је сљедећи:

- Закон о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02);
- Одлука о заразним болестима животиња ("Службени гласник БиХ", број 44/03);
- Правилник о начину праћења зооноза и узрочника зооноза ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 96/13);
- Правилник за контролу салмонела и других одређених узрочника зооноза који се преносе храном ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 7/13);
- Правилник о циљевима за смањење присуства бактерија врста Салмонелла код одраслих расплодних јата врсте Gallus gallus ("Службени гласник БиХ", број 103/12);
- Програм мјера здравствене заштите животиња и њиховог провођења у 2017. години ("Службени гласник БиХ", 19/17);
- Правилник о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13);
- Одлука о условима које морају испуњавати овлаштене ветеринарске дијагностичке лабораторије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 16/05 и 43/09);
- Одлука о нуспроизводима животињског поријекла и њиховим производима који нису намијењени исхрани људи ("Службени гласник БиХ", број 19/11).

2. Циљ програма

Циљ за смањење салмонела код одраслих расплодних јата врсте Gallus gallus износи 1% или мање максималног процента одраслих расплодних јата врсте Gallus gallus на релевантне серотипове салмонела

3. Популација расплодних јата укључених у програм

У спровођење програма током 2017. године укључена су сва одрасла расплодна јата врсте Gallus gallus с најмање 250 јединки ("расплодна јата") у држави.

Сва јата укључена у програм морају се налазити на фарми регистрованој од стране надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ у складу с релевантним прописима.

4. Надлежни органи укључени у програм

Органи надлежни за израду овог Програма као и за предлагање измјена и допуна Програма које се покажу нужним, као и за прикупљање података и израду годишњег извјештаја су:

- Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине,
- Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства,
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске,
- Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

5. Лабораторије

Лабораторије укључене у овај Програм су све лабораторије овлаштене од стране надлежних органа ентитета у складу с Одлуком о условима које морају испуњавати овлаштене ветеринарске дијагностичке лабораторије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 16/05 и 43/09) и које су акредитоване за методу детекције салмонеле према Измјени и допуни 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Микробиологија хране и сточне хране - Хоризонтална метода за изолацију врста из рода Salmonella - Измјена и допуна 1: Прилог Д: Изолација врста из рода Salmonella из фецеса животиња и узорака из околиша из примарне производне фазе."

Овлаштене лабораторије за програм контроле салмонела су сљедеће:

- Центар за перадарство и кунићарство Ветеринарског факултета у Сарајеву,
- Ветеринарски институт Републике Српске "др Васо Бутозан" у Бањој Луци,
- Ветеринарски завод Бихаћ,
- Ветеринарски завод Тузланског кантона,
- Ветеринарски завод Славен.

Лабораторија је дужна припремити узорке у складу са одредбама тачке 3. Прилога I Правилника о циљевима за смањење присуства бактерија врста Salmonella код одраслих расплодних јата врсте Gallus gallus ("Службени гласник БиХ", број 103/12).

6. Узимање узорака

Узорци за испитивање код расплодних јата узимају се на иницијативу власника и надлежног ветеринарског инспектора.

а. Узимање узорака на иницијативу власника

Узорци се узимају сваке двије седмице од сваког расплодног јата и то:

- (а) у валионици; или
- (б) на фарми.

(I) Узимање узорака у валионици

Узорак се састоји барем од:

- (a) једног збирног узорка видљиво упрљаних подложака кошара за ваљење, који се насумично узима из пет одвојених кошара за ваљење док се не добије површина од укупно најмање 1 м²; уколико се уложена јаја из једног расплодног јата налазе у више валионика, један овакав збирни узорак узима се из до пет валионика; или
- (б) једног узорка који се узима с једним или неколико навлажених текстилних брисева укупне површине од барем 900 цм², узетог непосредно након премјештања перади с читаве површине подлоге од барем укупно пет кошара за ваљење, или пахулица с пет мјеста, укључујући с пода, из свих кошара за ваљење, а највише до пет кошара за ваљење с изваљеним јајима из јата, осигуравајући да је узет барем један узорак по јату из којег потичу јаја; или
- (ц) 10г љуски разбијених јаја узетих из укупно 25 различитих кошара за ваљење, односно 250 г почетног узорка у до пет валионика с изваљеним јајима из јата, здробљеним, помијешаним и подузоркованим од чега се узима 25 г подузорка за испитивање.

(II) 6.1.2 Узимање узорака на фарми

Од перади у узгоју и за производњу расплодних јаја врсте Gallus gallus узорци на фарми се узимају:

- Од једнодневних пилића у настамби за узгој при свакој испоруци пилића, осим уколико једнодневни пилићи нису поријеклом из увоза. За претраживање је потребно узети транспортне подложке и пилиће.
- Током 4. седмице старости. Узорци навлака за обућу или фецеса узимају се у настамби за узгој један пут током 4. седмице старости.
- Двије седмице прије почетка носивости или пресељења у настамбу за ношење. Узорци навлака за обућу или фецеса узимају се у настамби за узгој један пут у наведеном раздобљу.

У случају узимања узорака на фарми узорци морају садржавати једно од следећег:

(a) Збирне узорке свјежег фецеса који се састоје од појединачних узорака свјежег фецеса, од којих сваки тежи најмање 1 г и узимају се насумично на различитим мјестима у објекту за узгој расплодне перади, или уколико животиње имају слободан приступ у више објеката на одређеној фарми, из сваке групе објеката у којој се држе расплодна јата. За анализу узорци фецеса се могу објединити у најмање два збирна узорка.

Број мјеста на којима се узимају појединачни узорци фецеса за припрему збирног узорка је следећи:

Број перади која се држи у расплодном јату	Број узорака фецеса који се узимају у расплодном јату
250 - 349	200
350 - 449	220
450 - 799	250
800 - 999	260
1 000 или више	300

(б) Брисеви обуће и/или узорци прашине:

Навлаке за обућу морају имати задовољавајућу способност упијања влаге. Могу се употријебити и "чарапе" од газе, које су у ту сврху прихватљиве.

Површина навлаке за обућу мора бити натопљена одговарајућим растварачем (као што је 0,8% раствор натријева хлорида, 0,1% пептон у стерилној деионизованој води, стерилна вода или било који други растварач којег одобри надлежни орган).

Простор се обилази ходајући тако да се сакупе репрезентативни узорци из свих дијелова објекта или одговарајућег сектора. То укључује подручја са стељом и подницама, уколико је ходање по подницама сигурно. У узорковање су укључени и сви одвојени одјељци у склопу објекта. По завршетку узорковања у одабраном сектору објекта навлаке за обућу се пажљиво скидају како се сакупљени материјал не би одвојио.

Узорци се састоје од:

- (I) пет пари навлака за обућу, гдје сваки представља око 20% површине објекта; брисеви се ради анализе могу објединити у минимално два збирна узорка, или
- (II) барем једног пара бриса обуће који представља читаво подручје објекта и допуноски узорак прашине који се сакупља с више мјеста кроз читаву настамбу с површина које имају видљиво накупљену прашину. За сакупљање узорака прашине морају се користити један или неколико навлажених текстилних брисева укупне површине од барем 900 цм².

(ц) Узорци из расплодних јата који се држе у кавезима могу се састојати од само - помијешаног фецеса из покретних трака за прикупљање фецеса, стругача или дубоких јама, зависно од типа објекта. Два узорка од најмање 150 г прикупљају се за појединачно испитивање са:

- (I) покретних трака за прикупљање фецеса испод сваког реда кавеза, које редовно протичу и празне се пужним погоном или покретним тракама;
- (II) система јама за прикупљање фецеса, с усмјеривача ("дефлектора") испод кавеза с којих се струже фецес у дубоку јаму испод објекта;
- (III) система јама за фецесе у степенастом с кафезима, у којима су кавези избочени и фецес пада директно у јаму.

У једном уобичајено постоји више редова кавеза. Збирни узорци фецеса из сваког реда заступљени су у општем збирном узорку. Из сваког расплодног јата узимају се два збирна узорка.

У системима с покретним тракама и стругачима они се покрећу на дан узорковања прије узимања узорака.

У системима с усмјеривачима ("дефлекторима") испод кавеза и стругачима, прикупљају се збирни узорци фецеса који се налазе приљубљени на стругачу након његовог пуштања у погон.

У системима са степенастим кавезима без покретних трака или система стругача, збирни узорци фецеса прикупљају се из дубоке јаме.

Системи с покретном траком за прикупљање фецеса: збирни фекални материјал прикупља се на истоварним крајевима траке.

b. Службено узорковање

b. Службено узорковање

(I) Уколико је узимање узорака на иницијативу власника урађено у складу са тачком 6.1.1., службено узорковање се такође врши у валионици и то на следећи начин:

Узорковање се састоји од:

- (a) рутинског узимања узорака сваких 16 седмица у валионици;
- (б) рутинског узимања узорака на фарми у два наврата током производног циклуса, први пут у року од четири седмице након прелазу у фазу носивости или пресељења у објекат за ношење, а други пут при крају фазе носивости, најраније осам седмица прије завршетка производног циклуса;

- (ц) додатног узимања узорака на фарми ради утврђивања присуства релевантних серотипова салмонела након откривања позитивних налаза у узорцима из валионице.
- (II) Уколико је узимање узорака на иницијативу власника урађено у складу са тачком 6.1.2., службено узорковање се такође врши на фарми и то на сљедећи начин:
Рутинско узимање узорака мора се спровести у три наврата током производног циклуса:
- у року од четири седмице након прелаза у фазу носивости или пресељења у објекат за ношење;
 - при крају фазе носивости, најраније осам седмица прије завршетка производног циклуса;
 - у било којем тренутку током производног циклуса након истека довољно времена од узимања узорака из подгачака (а) и (б) ове тачке.

Узорковање од стране надлежног ветеринарског инспектора се врши на исти начин као и на иницијативу власника. Поред тога, надлежни ветеринарски инспектор може одлучити да повећа број узорака у циљу осигурања репрезентативног узорка на основу процјене епидемиолошких параметара појединачног случаја, биосигурносних услова, расподјеле или величине јата или других релевантних услова.

Приликом службеног узорковања, надлежни ветеринарски инспектор треба провјерити да ли се перад налази у периоду каренце уколико су кориштени ветеринарски лијекови.

7. Превоз узорака

Узорци се шаљу лично или путем курира у овлаштenu лабораторију унутар 24 сата након сакупљања. Ако нису послани унутар 24 сата, морају се држати у фрижидеру. Узорци се могу превозити и на собној температури осигуравајући да је избјегнута интензивна топлота (преко 25°C) или излагање сунчевој свјетлости, међутим уколико се ради о навлакама за обућу, исте је потребно превозити у фрижидеру. У лабораторији се узорци држе у фрижидеру до испитивања које се мора обавити у року од 48 сати послје зазимања и у року од 4 дана након узорковања.

8. Мјере које се подузимају у случају сумње и потврђеног случаја салмонелозе

a. *Мјере у случају сумње на присуство Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium укључујући монофазну Salmonella typhimurium са антигенском формулом 1,4,[5],12:и:- или Salmonella virchow*

Сумња на инфекцију са *Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium* укључујући монофазну *Salmonella typhimurium* са антигенском формулом 1,4,[5],12:и:- или *Salmonella virchow* постоји ако је послје спроведене властите контроле од стране власника на фарми или валионици изолована салмонела од стране овлаштене дијагностичке ветеринарске лабораторије или уколико се на основу спроведеног епидемиолошког истраживања утврди повезаност са случајевима обољења људи.

По добијању првог позитивног налаза, а у сврху искључивања/потврђивања сумње, надлежни ветеринарски инспектор мора извршити службено узорковање сумњивог јата у складу с тачком 6.2. овог Програма и узорак доставити у овлаштenu лабораторију.

У случају сумње на *Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium* укључујући монофазну *Salmonella typhimurium* с антигенском формулом 1,4,[5],12:и:- или *Salmonella virchow* у расплодном јату

надлежни ветеринарски инспектор наређује мјере прописане Правилником о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13).

b. *Мјере у случају потврђеног присуства Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium укључујући монофазну Salmonella typhimurium с антигенском формулом 1,4,[5],12:и:- или Salmonella virchow*

Расплодно јато се сматра зараженим уколико:

- се службеним претраживањем потврди позитиван налаз на *Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium* укључујући монофазну *Salmonella typhimurium* с антигенском формулом 1,4,[5],12:и:- или *Salmonella virchow*
- се утврде антимикробна средства или инхибитори раста бактерија, а није утврђено присуство *Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium* укључујући монофазну *Salmonella typhimurium* с антигенском формулом 1,4,[5],12:и:- или *Salmonella virchow*

У позитивном расплодном јату надлежни ветеринарски инспектор мора наредити мјере прописане Правилником о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13).

9. Вакцинација

Кориштење вакцине против салмонеле није обавезно. Вакцинација против салмонелозе се може обављати у случају да је одобрено од стране надлежног органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, вакцинама регистрованим и одобреним од стране надлежних органа ентитета.

У случају да је вакцинација одобрена, у склопу програма контроле салмонелозе могу се користити само оне живе вакцине за које је произвођач осигурао прикладан метод за бактериолошко разликовање вакциналног од дивљег соја.

10. Извјештавање

a. *Лабораторије*

Све лабораторије из тачке 5. овог Програма дужне су:

- извјестити надлежну ветеринарску инспекцију о сваком позитивном налазу,
- достављати мјесечне извјештаје о претраживању свим надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, као и Канцеларији за ветеринарство БиХ.

b. *Надлежна ветеринарска инспекција*

Надлежна ветеринарска инспекција дужна је:

- достављати шестомјесечне извјештаје о надзору спровођења овог Програма и о службеном узорковању надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, као и Канцеларији за ветеринарство БиХ

c. *Канцеларија за ветеринарство БиХ*

На основу запримљених података Канцеларија за ветеринарство БиХ израђује шестомјесечне извјештаје о имплементацији Програма, као и годишњи извјештај који се објављује на службеној страници Канцеларије за ветеринарство БиХ.

11. Евиденције

Власник је дужан чувати евиденције о: датуму узорковања, идентитету узоркованих јата, старости узоркованих јата, врсти узорка, лабораторијама у које су достав-

љани узорци и резултатима лабораторијских тестирања и учинити их доступним надлежном ветеринарском инспектору на увид.

Прилог III

**ПРОГРАМ
КОНТРОЛЕ САЛМОНЕЛОЗЕ У ЈАТИМА
КОНЗУМНИХ НОСИЛИЦА ВРСТЕ GALLUS GALLUS
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2017. ГОДИНУ**

1. Легислативни оквир

Легислативни оквир којим се прописује контрола салмонела у Босни и Херцеговини у јатима конзумних носилаца врсте *Gallus gallus* и на основу којег је урађен програм контроле је следећи:

- Закон о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02);
- Одлука о заразним болестима животиња ("Службени гласник БиХ", број 44/03);
- Правилник о начину праћења зооноза и узрочника зооноза ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 96/13);
- Правилник за контролу салмонела и других одређених узрочника зооноза који се преносе храном ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 7/13);
- Правилник о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* код кока носилаца ("Службени гласник БиХ", број 102/12);
- Програм мјера здравствене заштите животиња и њиховог провођења у 2017. години ("Службени гласник БиХ", 19/17);
- Правилник о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13);
- Одлука о условима које морају испуњавати овлаштене ветеринарске дијагностичке лабораторије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 16/05 и 43/09);
- Одлука о нуспроизводима животињског поријекла и њиховим производима који нису намијењени исхрани људи ("Службени гласник БиХ", број 19/11);
- Правилник о стандардима за стављање јаја на тржиште ("Службени гласник БиХ", број 25/10).

2. Циљ програма

Смањити преваленцију *S. enteritidis* и *S. typhimurium* у јатима одраслих кока носилаца врсте *Gallus gallus* у складу с чланом 5. Правилника за контролу салмонела и других одређених узрочника зооноза који се преносе храном ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 7/13) за најмање 10% годишње.

3. Популација кока носилаца укључена у програм

У спровођење програма током 2017. године укључена су сва јата у држави чији су производи намијењени јавној потрошњи.

Сва јата укључена у програм морају се налазити на фарми регистрованој од стране надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ у складу с релевантним прописима.

4. Надлежни органи укључени у програм

Органи надлежни за израду овог Програма као и за предлагање измјена и допуна Програма које се покажу нужнима, као и за прикупљање података и израду годишњег извјештаја су:

- Канцеларија за ветеринарство БиХ,
- Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства,
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске,
- Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

5. Лабораторије

Лабораторије укључене у овај Програм су све лабораторије овлаштене од стране надлежних органа ентитета у складу с Одлуком о условима које морају испуњавати овлаштене ветеринарске дијагностичке лабораторије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 16/05 и 43/09) и које су акредитоване за методу детекције салмонеле према Измјени и допуни 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Микробиологија хране и сточне хране - Хоризонтална метода за изолацију врста из рода *Salmonella* - Измјена и допуна 1: Прилог Д: Изолација врста из рода *Salmonella* из фецеса животиња и узорака из околиша из примарне производне фазе."

Овлаштене лабораторије за програм контроле салмонела су следеће:

- Центар за перадарство и кунићарство Ветеринарског факултета у Сарајеву,
- Ветеринарски институт Републике Српске "др Васо Бутозан" у Бањој Луци,
- Ветеринарски завод Бихаћ,
- Ветеринарски завод Тузланског кантона,
- Ветеринарски завод Славен.

Лабораторија је дужна припремити узорке у складу са одредбама тачке 3. Прилога I Правилника о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* код кока носилаца ("Службени гласник БиХ", број 102/12)

6. Узимање узорака

Узорци за испитивање код јата носилаца узимају се на иницијативу власника и надлежног ветеринарског инспектора.

a. Узимање узорака на иницијативу власника

На иницијативу власника од перади за производњу конзумних јаја врсте *Gallus gallus* узорци се узимају:

- Од једнодневних пилића;
 - Узорци се узимају у настамби за узгој при свакој испоруци пилића, уколико једнодневни пилићи нису из увоза;
- Двије седмице прије почетка носивости или пресељења у објекат за ношење;
 - Узорци навлака за обућу или фецеса узимају се у објекту за узгој једном у наведеном периоду;
- Током носивости;
 - Узорци се узимају у објекту за ношење сваке 15. седмице и то први пут кад су носилице старе 24±2 седмице.

Узорковање на иницијативу власника:

- a) код јата која се држе у кавезима узимаће се 2 x 150 г збирног фецеса са свих покретних трака или сакупљача фецеса на фарми пошто се пусти у погон систем за уклањање фецеса. Међутим, у кавезима код којих не постоје сакупљачи фецеса или покретне траке мора се сакупити 2 x 150 г мјешовитог свјежег фецеса с 60 различитих локација испод кафеза у посудама за дефекацију;

- б) на фармама гдје се перад држи на подном систему треба узети два пара ватираних навлака за обућу за узимање бриса фецеса или чарапа.

Навлаке за обућу морају бити довољно упијајуће да би упиле влагу. Површина навлака за обућу мора бити овлажена користећи одговарајуће раствараче.

Узорци се морају узети за вријеме ходања на фарми користећи руту која ће допринијети добијању репрезентативног узорка са свих дијелова фарме или одговарајућег сектора. Ово укључује простирку и дијелове с летвицама, осигуравајући да је сигурно ходати по летвицама. Сви одвојени кокошињци унутар фарме морају бити укључени у узорковање. По завршетку узорковања одабраног сектора, навлаке за обућу се морају пажљиво уклонити да се не би уклонили прикупљени материјал.

Мјесто узимања узорака, учесталост, количине и врсте узорака за узорковања од стране власника за коке носилице

Категорија/доб перади	Мјесто узимања узорка	Врста и количина узорка	Учесталост узорковања
Једнодневни пилићи	Објекат за узгој	1 транспортна подлога на сваких 500 испоручених пилића (највише 10 подложака) и лешеве свих угинулих пилића (највише 60) из сваке испоруке	При свакој испоруци пилића
Пиленке	Објекат за узгој	2 пара навлака за обућу (у случају подног држања пиленки или 2x150 грама збирног фецеса (у случају кафезног држања пиленки)	2 седмице prije почетка носивости или премјештања у објекат за ношење
Одрасле коке носилице	Објекат за ношење	2 пара навлака за обућу (у случају подног држања) или 2x150 грама збирног фецеса (у случају кафезног држања)	Први пут са 24±2 седмице, а затим сваких 15 седмица током производног циклуса

Службени узорак може замијенити једно узорковање на иницијативу власника прописано овом тачком.

б. Службено узорковање

Службено узорковање се обавља од стране надлежног ветеринарског инспектора једном годишње на једном јату по фарми која броји најмање 1000 јединки у складу с годишњим планом службеног узорковања.

Надлежни ветеринарски инспектор треба извршити службено узорковање и у сљедећим случајевима:

- при старости од 24±2 седмице код јата носилица која се држе на фармама у којима је релевантна Салмонела утврђена код претходног јата;
- у случају када постоји сумња на инфекцију Salmonellom код појаве болести које се преносе храном код људи у складу с чланом 8. Правилника о начину праћења зооноза и узрочника зооноза ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 96/13);
- на свим осталима јатима носилица на фарми у случају да су Salmonella enteritidis или Salmonella typhimurium утврђене код једног јата носилица на фарми;
- у случајевима када надлежни ветеринарски инспектор сматра да је потребно контролисати јато на фарми.

Узорковање од стране надлежног ветеринарског инспектора се врши на исти начин као и на иницијативу власника, с тим да је потребно узети најмање један узорак више.

Мјесто узимања узорака, учесталост, количине и врсте узорака за узорковања од стране надлежног ветеринарског инспектора за коке носилице

Категорија/доб перади	Мјесто узимања узорка	Врста и количина узорка
Једнодневни пилићи	Објекат за узгој	2 транспортне подлоге на сваких 500 испоручених пилића (највише 10 подложака) и лешеве свих угинулих пилића (највише 60) из сваке испоруке
Пиленке	Објекат за узгој	3 пара навлака за обућу (у случају подног држања пиленки или 3x150 грама збирног фецеса (у случају кафезног држања пиленки)
Одрасле коке носилице	Објекат за ношење	3 пара навлака за обућу (у случају подног држања) или 3x150 грама збирног фецеса (у случају кафезног држања)

Поред тога, надлежни ветеринарски инспектор може одлучити да повећа број узорака у циљу осигурања репрезентативног узорка на основу процјене епидемиолошких параметара појединачног случаја, биосигурносних услова, расподеле или величине јата или других релевантних услова.

Приликом службеног узорковања, надлежни ветеринарски инспектор треба провјерити да ли се перад налази у периоду каренце уколико су кориштени ветеринарски лијекови.

7. Превоз узорака

Узорци се шаљу лично или путем курира у овлаштену лабораторију унутар 24 сата након сакупљања. Ако нису послани унутар 24 сата, морају се држати у фрижидеру. Узорци се могу превозити и на собној температури осигуравајући да је избјегнута интензивна топлота (преко 25°C) или излагање сунчевој свјетлости, међутим уколико се ради о навлакама за обућу, исте је потребно превозити у фрижидеру. У лабораторији се узорци држе у фрижидеру до испитивања које се мора обавити у року од 48 сати послје запримања и у року од 4 дана након узорковања.

8. Мјере које се подузимају у случају сумње и потврђеног случаја салмонелозе

а. Мјере у случају сумње на присуство *S. enteritidis* или *S. typhimurium*

Сумња на инфекцију са Salmonellom enteritidis или Salmonellom typhimurium постоји ако је послје спроведене властите контроле од стране власника на фарми изолована салмонела од стране овлаштене дијагностичке ветеринарске лабораторије или уколико се на основу спроведеног епидемиолошког истраживања утврди повезаност са случајевима обољења људи.

По добијању првог позитивног налаза, а у сврху искључивања/потврђивања сумње, надлежни ветеринарски инспектор мора извршити службено узорковање сумњивог јата у складу с тачком 6.2. овог Програма и узорак доставити у овлаштену лабораторију.

У случају сумње на Salmonellom enteritidis или Salmonellom typhimurium у јату одраслих кока носилица надлежни ветеринарски инспектор наређује мјере прописане Правилником о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13).

с. Мјере у случају потврђеног присуства *S. enteritidis* или *S. typhimurium*

Јато одраслих кока носилица се сматра зараженим уколико:

- се службеним претраживањем потврди позитиван налаз на Salmonellom enteritidis или Salmonellom typhimurium,

- се утврде антимикробна средства или инхибитори раста бактерија, а није утврђено присуство *Salmonella enteritidis* или *Salmonella typhimurium*.

У позитивном јату кока носилица надлежни ветеринарски инспектор мора наредити мјере прописане Правилником о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13).

9. Вакцинација

Кориштење вакцине против салмонеле код јата кока носилица у узгоју је обавезно.

У склопу програма контроле салмонелозе могу се користити само оне живе вакцине за које је произвођач осигурао прикладан метод за бактериолошко разликовање вакциналног од дивљег соја.

10. Извјештавање

a. Лабораторије

Све лабораторије из тачке 5. овог Програма дужне су:

- извјестити надлежну ветеринарску инспекцију о сваком позитивном налазу,
- достављати мјесечне извјештаје о претраживању свим надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, као и Канцеларији за ветеринарство БиХ.

b. Надлежна ветеринарска инспекција

Надлежна ветеринарска инспекција дужна је:

- достављати шестомјесечне извјештаје о надзору спровођења овог Програма и о службеном узорковању надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, као и Канцеларији за ветеринарство БиХ.

c. Канцеларија за ветеринарство БиХ

На основу запримљених података Канцеларија за ветеринарство БиХ израђује шестомјесечне извјештаје о имплементацији Програма, као и годишњи извјештај који се објављује на службеној страници Канцеларије за ветеринарство БиХ.

11. Евиденције

Власник је дужан чувати евиденције о: датуму узорковања, идентитету узоркованих јата, старости узоркованих јата, врсти узорка, лабораторијама у које су достављани узорци и резултатима лабораторијских тестирања и учинити их доступним надлежном ветеринарском инспектору на увид.

На основу члана 4. Правилника о циљевима за smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod brojlera ("Службени гласник БиХ", број 102/12), члана 4. Правилника о циљевима за smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod koka nesilja ("Службени гласник БиХ", број 102/12), члана 4. Правилника о циљевима за smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella* kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* ("Службени гласник БиХ", број 103/12) и члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), Уред за ветеринарство Босне и Херцеговине donio је

ODLUKU O USVAJANJU PROGRAMA KONTROLE SALMONELOZE KOD PERADI VRSTE GALLUS GALLUS U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

Član 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom usvajaju se programi kontrole salmoneloze kod peradi vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu, a koji su sastavni dio ove Odluke.

Član 2.

(Programi)

Program kontrole salmoneloze kod peradi vrste *Gallus gallus* obuhvata:

- a) program kontrole salmoneloze kod brojlera vrste *Gallus gallus* koji se nalazi u Prilogu I ove Odluke;
- b) program kontrole salmoneloze kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* koji se nalazi u Prilogu II ove Odluke;
- c) program kontrole salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus* koji se nalazi u Prilogu III ove Odluke.

Član 3.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaju važiti:

- a) Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze kod brojlera vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu ("Службени гласник БиХ", број 17/16);
- b) Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu ("Службени гласник БиХ", број 17/16);
- c) Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu ("Службени гласник БиХ", број 17/16).

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Службеном гласнику БиХ".

Broj 02-4-27-20-28-5/17

3. aprila 2017. godine
Sarajevo

Direktor
Ljubomir Kalaba

Prilog I

PROGRAM KONTROLE SALMONELOZE KOD BROJLERA VRSTE GALLUS GALLUS U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

1. Legislativni okvir

Legislativni okvir kojim se propisuje kontrola salmonela u Bosni i Hercegovini u jatima brojlera vrste *Gallus gallus* i na osnovu kojeg je urađen program kontrole je sljedeći:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Службени гласник БиХ", број 34/02);
- Odluka o zaraznim bolestima životinja ("Службени гласник БиХ", број 44/03);
- Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 i 96/13);
- Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 i 7/13);

- Pravilnik o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod brojlera ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12);
- Program mjera zdravstvene zaštite životinja i njihovog provođenja u 2017. godini ("Službeni glasnik BiH", 19/17);
- Pravilnik o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13);
- Odluka o uslovima koje moraju ispunjavati ovlaštene veterinarske dijagnostičke laboratorije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog porijekla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni ishrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11).

2. Cilj programa

Smanjiti prevalenciju *S. enteritidis* i *S. typhimurium* na 1% ili manje maksimalnog procenta jata brojlera vrste *Gallus gallus* u skladu s članom 5. Pravilnika za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 46/10 i 7/13).

3. Populacija brojlera uključena u program

U provedbu programa tokom 2017. godine uključena su sva jata u državi čiji su proizvodi namijenjeni javnoj potrošnji.

Sva jata uključena u program moraju se nalaziti na farmi registriranoj od strane nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH u skladu s relevantnim propisima.

4. Nadležni organi uključeni u program

Organi nadležni za izradu ovog Programa kao i za predlaganje izmjena i dopuna Programa koje se pokazuju nužnim, kao i za prikupljanje podataka i izradu godišnjeg izvještaja su:

- Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine,
- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

5. Laboratorije

Laboratorije uključene u ovaj Program su sve laboratorije ovlaštene od strane nadležnih organa entiteta u skladu s Odlukom o uslovima koje moraju ispunjavati ovlaštene veterinarske dijagnostičke laboratorije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09) i koje su akreditirane za metodu detekcije salmonela prema Izmjeni i dopuni 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Mikrobiologija hrane i stočne hrane - Horizontalna metoda za izolaciju vrsta iz roda *Salmonella* - Izmjena i dopuna 1: Prilog D: Izolacija vrsta iz roda *Salmonella* iz fecesa životinja i uzoraka iz okoliša iz primarne proizvodne faze."

Ovlaštene laboratorije za program kontrole salmonela su sljedeće:

- Centar za peradarstvo i kuničarstvo Veterinarskog fakulteta u Sarajevu,
- Veterinarski institut Republike Srpske "dr Vaso Butozan" u Banjoj Luci,
- Veterinarski zavod Bihać,
- Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona,
- Veterinarski zavod Slaven.

Laboratorija je dužna pripremiti uzorke u skladu sa odredbama tačke 3. Priloga I Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod brojlera ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12).

6. Uzimanje uzoraka

Uzorci za ispitivanje kod brojlera uzimaju se na inicijativu vlasnika i nadležnog veterinarskog inspektora.

6.1. Uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika

Na inicijativu vlasnika će izvršiti uzorkovanje svih jata brojlera unutar tri sedmice prije upućivanja na klanje.

Uzorkovanje na inicijativu vlasnika:

Za uzorkovanje se upotrebljavaju najmanje dva para navlaka za obuču. Navlaka za obuču se navuče i uzorak se uzima na način što se hoda po objektu. Navlake za obuču se mogu skupiti u jedan uzorak.

Prije navlačenja navlaka za obuču, navlake se moraju ovlažiti:

- (a) s rastvaračem (MRD-maximum recovery diluent: 0,8% fiziološkog rastvora, 0,1% peptona u sterilnoj deioniziranoj vodi);
- (b) sa sterilnom vodom;
- (c) s drugim rastvaračem odobrenim za korištenje od strane referentne laboratorije;
- (d) na način da se autoklaviraju u spremniku zajedno s rastvaračem.

Navlake za obuču se vlaže na način da se naspe tekućina unutar njih prije navlačenja ili da se promiješaju u spremniku zajedno s rastvaračem.

Mora se osigurati da su svi dijelovi objekta proporcionalno obuhvaćeni uzorkovanjem. Svakim parom navlaka treba obuhvatiti po 50% površine objekta.

Po završetku uzimanja uzoraka navlake za obuču za uzimanje brisa fecesa/čarape treba pažljivo skinuti tako da se ne ošteti nakupljeni materijal. Navlake za obuču mogu se izvrnuti kako bi se sačuvalo materijal. Treba ih staviti u kesu ili u posudu i označiti.

Službeni uzorak može zamijeniti jedno uzorkovanje na inicijativu vlasnika, propisano ovom tačkom.

6.2. Službeno uzorkovanje

Nadležni veterinarski inspektor vrši službeno uzorkovanje najmanje jednog jata brojlera na 10% farmi na području njegove nadležnosti koje imaju više od 5.000 jedinki. Uzorkovanje od strane nadležnog veterinarskog inspektora se vrši i na osnovu analize rizika i svaki put kada nadležni veterinarski inspektor smatra da je to neophodno.

Uzorkovanje od strane nadležnog veterinarskog inspektora se vrši na isti način kao i na inicijativu vlasnika. Pored toga, nadležni veterinarski inspektor može odlučiti da poveća broj uzoraka u cilju osiguranja reprezentativnog uzorka na osnovu procjene epidemioloških parametara pojedinačnog slučaja, biosigurnosnih uslova, raspodjele ili veličine jata ili drugih relevantnih uslova.

Da bi se postigao zadovoljavajući rezultat prilikom uzimanja uzoraka, nadležni veterinarski inspektor će po potrebi izvršiti i dodatne testove i/ili provjeru dokumentacije radi utvrđivanja da rezultati nisu izmijenjeni radi prisustva antimikrobnih agenasa ili drugih supstanci inhibitora rasta bakterija.

Prilikom službenog uzorkovanja, nadležni veterinarski inspektor treba provjeriti da li se perad nalazi u periodu karence ukoliko su korišteni veterinarski lijekovi.

7. Prijevoz uzoraka

Uzorci se šalju lično ili putem kurira u ovlaštenu laboratoriju unutar 24 sata nakon sakupljanja. Ako nisu poslani unutar 24 sata, moraju se držati u frižideru. Uzorci se mogu prevoziti i na sobnoj temperaturi osiguravajući da je izbjegnuta intenzivna toplota (preko 25°C) ili izlaganje sunčevoj svjetlosti, međutim ukoliko se radi o navlakama za obuču, iste je potrebno prevoziti u frižideru. U laboratoriji se uzorci drže u frižideru do

ispitivanja koje se mora obaviti u roku od 48 sati poslije zaprimanja i u roku od 4 dana nakon uzorkovanja.

8. Mjere koje se poduzimaju u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja salmoneloze

8.1. Mjere u slučaju sumnje na prisustvo *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Sumnja na infekciju sa *Salmonellom enteritidis* i *Salmonellom typhimurium* postoji ako je poslije provedene vlastite kontrole od strane vlasnika na farmi izolirana salmonela od strane ovlaštene dijagnostičke veterinarske laboratorije ili ukoliko se na osnovu provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobijanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, nadležni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata u skladu s tačkom 6.2. ovog Programa i uzorak dostaviti u ovlaštenu laboratoriju.

U slučaju sumnje na *Salmonellu enteritidis* ili *Salmonellu typhimurium* kod brojlera nadležni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

8.2. Mjere u slučaju potvrđenog prisustva *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Jato brojlera se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na *S. enteritidis* ili *S. Typhimurium*;
- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*.

U pozitivnom jatu brojlera nadležni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Izvještavanje

9.1. Laboratorije

Sve laboratorije iz tačke 5. ovog Programa dužne su:

- izvijestiti nadležnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,
- dostavljati mjesečne izvještaje o pretraživanju svim nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

9.2. Nadležna veterinarska inspekcija

Nadležna veterinarska inspekcija dužna je:

- dostavljati šestomjesečne izvještaje o nadzoru provedbe ovog Programa i o službenom uzorkovanju nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

9.3. Ured za veterinarstvo BiH

Na osnovu zaprimljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje šestomjesečne izvještaje o implementaciji Programa, kao i godišnji izvještaj koji se objavljuje na službenoj stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

10. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije: o datumu uzorkovanja, identitetu uzorkovanih jata, starosti uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratorijama u koje su dostavljani uzorci i rezultatima laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim nadležnom veterinarskom inspektoru na uvid.

Prilog II

PROGRAM KONTROLE SALMONELOZE KOD ODRASLIH RASPLODNIH JATA VRSTE GALLUS GALLUS U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

1. Legislativni okvir

Legislativni okvir kojim se propisuje kontrola salmonela u Bosni i Hercegovini kod osraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* i na osnovu kojeg je urađen program kontrole je sljedeći:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);
- Odluka o zaraznim bolestima životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03);
- Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13);
- Pravilnik o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella* kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* ("Službeni glasnik BiH", broj 103/12);
- Program mjera zdravstvene zaštite životinja i njihovog provođenja u 2017. godini ("Službeni glasnik BiH", 19/17);
- Pravilnik o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13);
- Odluka o uslovima koje moraju ispunjavati ovlaštene veterinarske dijagnostičke laboratorije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog porijekla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni ishrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11).

2. Cilj programa

Cilj za smanjenje salmonela kod odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* iznosi 1% ili manje maksimalnog procenta odraslih rasplodnih jata vrste *Gallus gallus* na relevantne serotipove salmonela

3. Populacija rasplodnih jata uključenih u program

U provedbu programa tokom 2017. godine uključena su sva odrasla rasplodna jata vrste *Gallus gallus* s najmanje 250 jedinki ("rasplodna jata") u državi.

Sva jata uključena u program moraju se nalaziti na farmi registriranoj od strane nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH u skladu s relevantnim propisima.

4. Nadležni organi uključeni u program

Organi nadležni za izradu ovog Programa kao i za predlaganje izmjena i dopuna Programa koje se pokazuju nužnima, kao i za prikupljanje podataka i izradu godišnjeg izvještaja su:

- Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine,
- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

5. Laboratorije

Laboratorije uključene u ovaj Program su sve laboratorije ovlaštene od strane nadležnih organa entiteta u skladu s Odlukom o uslovima koje moraju ispunjavati ovlaštene veterinarske dijagnostičke laboratorije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09) i koje su akreditirane za

metodu detekcije salmonele prema Izmjeni i dopuni 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Mikrobiologija hrane i stočne hrane - Horizontalna metoda za izolaciju vrsta iz roda Salmonella - Izmjena i dopuna 1: Prilog D: Izolacija vrsta iz roda Salmonella iz fecesa životinja i uzoraka iz okoliša iz primarne proizvodne faze."

Ovlaštene laboratorije za program kontrole salmonela su sljedeće:

- Centar za peradarstvo i kuničarstvo Veterinarskog fakulteta u Sarajevu,
- Veterinarski institut Republike Srpske "dr Vaso Butozan" u Banjoj Luci,
- Veterinarski zavod Bihać,
- Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona,
- Veterinarski zavod Slaven.

Laboratorija je dužna pripremiti uzorke u skladu sa odredbama tačke 3. Priloga I Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta Salmonella kod odraslih rasplodnih jata vrste Gallus gallus ("Službeni glasnik BiH", broj 103/12).

6. Uzimanje uzoraka

Uzorci za ispitivanje kod rasplodnih jata uzimaju se na inicijativu vlasnika i nadležnog veterinarskog inspektora.

a. Uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika

Uzorci se uzimaju svake dvije sedmice od svakog rasplodnog jata i to:

- (a) u valionici; ili
- (b) na farmi.

(I) Uzimanje uzoraka u valionici

Uzorak se sastoji barem od:

- (a) jednog zbirnog uzorka vidljivo uprljanih podložaka košara za valjenje, koji se nasumično uzima iz pet odvojenih košara za valjenje dok se ne dobije površina od ukupno najmanje 1 m²; ukoliko se uložena jaja iz jednog rasplodnog jata nalaze u više valionika, jedan ovakav zbirni uzorak uzima se iz do pet valionika; ili
- (b) jednog uzorka koji se uzima s jednim ili nekoliko navlaženih tekstilnih briseva ukupne površine od barem 900 cm², uzetog neposredno nakon premještanja peradi s čitave površine podloge od barem ukupno pet košara za valjenje, ili pahuljica s pet mjesta, uključujući s poda, iz svih košara za valjenje, a najviše do pet košara za valjenje s izvaljenim jajima iz jata, osiguravajući da je uzet barem jedan uzorak po jatu iz kojeg potiču jaja; ili
- (c) 10g ljuski razbijenih jaja uzetih iz ukupno 25 različitih košara za valjenje, odnosno 250 g početnog uzorka u do pet valionika s izvaljenim jajima iz jata, zdobljenim, pomiješanim i poduzorkovanim od čega se uzima 25 g poduzorka za ispitivanje.

(II) 6.1.2 Uzimanje uzoraka na farmi

Od peradi u uzgoju i za proizvodnju rasplodnih jaja vrste Gallus gallus uzorci na farmi se uzimaju:

- Od jednodnevnih pilića u nastambi za uzgoj pri svakoj isporuci pilića, osim ukoliko jednodnevni pilići nisu porijeklom iz uvoza. Za pretraživanje je potrebno uzeti transportne podloške i piliće.
- Tokom 4. sedmice starosti. Uzorci navlake za obuču ili fecesa uzimaju se u nastambi za uzgoj jedan put tokom 4. sedmice starosti.
- Dvije sedmice prije početka nesivosti ili preseljenja u nastambu za nesenje. Uzorci navlake za obuču ili fecesa uzimaju se u nastambi za uzgoj jedan put u navedenom razdoblju.

U slučaju uzimanja uzoraka na farmi uzorci moraju sadržavati jedno od sljedećeg:

- (a) Zbirne uzorke fecesa koji se sastoje od pojedinačnih uzoraka svježeg fecesa, od kojih svaki teži najmanje 1 g i uzimaju se nasumično na različitim mjestima u objektu za uzgoj rasplodne peradi, ili ukoliko životinje imaju slobodan pristup u više objekata na određenoj farmi, iz svake grupe objekata u kojoj se drže rasplodna jata. Za analizu uzorci fecesa se mogu objediniti u najmanje dva zbirna uzorka.

Broj mjesta na kojima se uzimaju pojedinačni uzorci fecesa za pripremu zbirnog uzorka je sljedeći:

Broj peradi koja se drži u rasplodnom jatu	Broj uzoraka fecesa koji se uzimaju u rasplodnom jatu
250 - 349	200
350 - 449	220
450 - 799	250
800 - 999	260
1 000 ili više	300

- (b) Brisevi obuće i/ili uzorci prašine:

Navlake za obuču moraju imati zadovoljavajuću sposobnost upijanja vlage. Mogu se upotrijebiti i "čarape" od gaze, koje su u tu svrhu prihvatljive.

Površina navlake za obuču mora biti natopljena odgovarajućim rastvaračem (kao što je 0,8 % rastvor natrijeva hlorida, 0,1% pepton u sterilnoj deioniziranoj vodi, sterilna voda ili bilo koji drugi rastvarač kojeg odobri nadležni organ).

Prostor se obilazi hodajući tako da se sakupe reprezentativni uzorci iz svih dijelova objekta ili odgovarajućeg sektora. To uključuje područja sa steljom i podnicama, ukoliko je hodanje po podnicama sigurno. U uzorkovanje su uključeni i svi odvojeni odjeljci u sklopu objekta. Po završetku uzorkovanja u odabranom sektoru objekta navlake za obuču se pažljivo skidaju kako se sakupljeni materijal ne bi odvojio.

Uzorci se sastoje od:

- (I) pet pari navlaka za obuču, gdje svaki predstavlja oko 20% površine objekta; brisevi se radi analize mogu objediniti u minimalno dva zbirna uzorka, ili
 - (II) barem jednog para brisa obuće koji predstavlja čitavo područje objekta i dopunski uzorak prašine koji se sakuplja s više mjesta kroz čitavu nastambu s površina koje imaju vidljivo nakupljenu prašinu. Za sakupljanje uzoraka prašine moraju se koristiti jedan ili nekoliko navlaženih tekstilnih briseva ukupne površine od barem 900 cm².
 - (c) Uzorci iz rasplodnih jata koji se drže u kavezima mogu se sastojati od samo - pomiješanog fecesa iz pokretnih traka za prikupljanje fecesa, strugača ili dubokih jama, ovisno o tipu objekta. Dva uzorka od najmanje 150 g prikupljaju se za pojedinačno ispitivanje sa:
 - (I) pokretnih traka za prikupljanje fecesa ispod svakog reda kafeza, koje redovno protiču i prazne se pužnim pogonom ili pokretnim trakama;
 - (II) sistema jama za prikupljanje fecesa, s usmjerivača ("deflektora") ispod kafeza s kojih se struže feces u duboku jamu ispod objekta;
 - (III) sistema jama za fecese u stepenastom s kavezima, u kojima su kafezi izbočeni i feces pada direktno u jamu.
 U jednom uobičajeno postoji više redova kafeza. Zbirni uzorci fecesa iz svakog reda zastupljeni su u općem zbirnom uzorku. Iz svakog rasplodnog jata uzimaju se dva zbirna uzorka.
- U sistemima s pokretnim trakama i strugačima oni se pokreću na dan uzorkovanja prije uzimanja uzoraka.
- U sistemima s usmjerivačima ("deflektorima") ispod kafeza i strugačima, prikupljaju se zbirni uzorci fecesa koji se nalaze priljubljeni na strugaču nakon njegovog puštanja u pogon.

U sistemima sa stepenastim kafezima bez pokretnih traka ili sistema strugača, zbirni uzorci fecesa prikupljaju se iz duboke jame.

Sistemi s pokretnom trakom za prikupljanje fecesa: zbirni fekalni materijal prikuplja se na istovarnim krajevima trake.

b. Službeno uzorkovanje

(I) Ukoliko je uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika urađeno u skladu sa tačkom 6.1.1., službeno uzorkovanje se takođe vrši u valionici i to na sljedeći način:

Uzorkovanje se sastoji od:

- (a) rutinskog uzimanja uzoraka svakih 16 sedmica u valionici;
- (b) rutinskog uzimanja uzoraka na farmi u dva navrata tokom proizvodnog ciklusa, prvi put u roku od četiri sedmice nakon prijelaza u fazu nesivosti ili preseljenja u objekt za nesenje, a drugi put pri kraju faze nesivosti, najranije osam sedmica prije završetka proizvodnog ciklusa;
- (c) dodatnog uzimanja uzoraka na farmi radi utvrđivanja prisustva relevantnih serotipova salmonela nakon otkrivanja pozitivnih nalaza u uzorcima iz valionice.

(II) Ukoliko je uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika urađeno u skladu sa tačkom 6.1.2., službeno uzorkovanje se takođe vrši na farmi i to na sljedeći način:

Rutinsko uzimanje uzoraka mora se provesti u tri navrata tokom proizvodnog ciklusa:

- (a) u roku od četiri sedmice nakon prijelaza u fazu nesivosti ili preseljenja u objekt za nesenje;
- (b) pri kraju faze nesivosti, najranije osam sedmica prije završetka proizvodnog ciklusa;
- (c) u bilo kojem trenutku tokom proizvodnog ciklusa nakon isteka dovoljno vremena od uzimanja uzoraka iz podtačaka (a) i (b) ove tačke.

Uzorkovanje od strane nadležnog veterinarskog inspektora se vrši na isti način kao i na inicijativu vlasnika. Pored toga, nadležni veterinarski inspektor može odlučiti da poveća broj uzoraka u cilju osiguranja reprezentativnog uzorka na osnovu procjene epidemioloških parametara pojedinačnog slučaja, biosigurnosnih uslova, raspodjele ili veličine jata ili drugih relevantnih uslova.

Prilikom službenog uzorkovanja, nadležni veterinarski inspektor treba provjeriti da li se perad nalazi u periodu karence ukoliko su korišteni veterinarski lijekovi.

7. Prijevoz uzoraka

Uzorci se šalju lično ili putem kurira u ovlaštenu laboratoriju unutar 24 sata nakon sakupljanja. Ako nisu poslani unutar 24 sata, moraju se držati u frižideru. Uzorci se mogu prevoziti i na sobnoj temperaturi osiguravajući da je izbjegnuta intenzivna toplota (preko 25°C) ili izlaganje sunčevoj svjetlosti, međutim ukoliko se radi o navlakama za obuću, iste je potrebno prevoziti u frižideru. U laboratoriji se uzorci drže u frižideru do ispitivanja koje se mora obaviti u roku od 48 sati poslije zaprimanja i u roku od 4 dana nakon uzorkovanja.

8. Mjere koje se poduzimaju u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja salmoneloze

a. *Mjere u slučaju sumnje na prisustvo Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium sa antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow*

Sumnja na infekciju sa Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium sa antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow postoji ako je poslije provedene vlastite kontrole od strane vlasnika na farmi ili

valionici izolirana salmonela od strane ovlaštene dijagnostičke veterinarske laboratorije ili ukoliko se na osnovu provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobijanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, nadležni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata u skladu s tačkom 6.2. ovog Programa i uzorak dostaviti u ovlaštenu laboratoriju.

U slučaju sumnje na Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow u rasplodnom jatu nadležni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

b. *Mjere u slučaju potvrđenog prisustva Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow*

Rasplodno jato se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow
- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost Salmonella enteritidis, Salmonella infantis, Salmonella hadar, Salmonella typhimurium uključujući monofaznu Salmonellu typhimurium s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili Salmonella virchow

U pozitivnom rasplodnom jatu nadležni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Vakcinacija

Korištenje vakcine protiv salmonele nije obavezno. Vakcinacija protiv salmoneloze se može obavljati u slučaju da je odobreno od strane nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, vakcinama registriranim i odobrenim od strane nadležnih organa entiteta.

U slučaju da je vakcinacija odobrena, u sklopu programa kontrole salmoneloze mogu se koristiti samo one žive vakcine za koje je proizvođač osigurao prikladan metod za bakteriološko razlikovanje vakcinalnog od divljeg soja.

10. Izvještavanje

a. *Laboratorije*

Sve laboratorije iz tačke 5. ovog Programa dužne su:

- izvijestiti nadležnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,
- dostavljati mjesečne izvještaje o pretraživanju svim nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

b. *Nadležna veterinarska inspekcija*

Nadležna veterinarska inspekcija dužna je:

- dostavljati šestomjesečne izvještaje o nadzoru provedbe ovog Programa i o službenom uzorkovanju nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH

c. *Ured za veterinarstvo BiH*

Na osnovu zaprimljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje šestomjesečne izvještaje o implementaciji

Programa, kao i godišnji izvještaj koji se objavljuje na službeno stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

11. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije o: datumu uzorkovanja, identitetu uzorkovanih jata, starosti uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratorijama u koje su dostavljani uzorci i rezultatima laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim nadležnom veterinarskom inspektoratu na uvid.

Prilog III

PROGRAM KONTROLE SALMONELOZE U JATIMA KONZUMNIH NESILICA VRSTE GALLUS GALLUS U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2017. GODINU

1. Legislativni okvir

Legislativni okvir kojim se propisuje kontrola salmonela u Bosni i Hercegovini u jatima konzumnih nesilica vrste Gallus gallus i na osnovu kojeg je urađen program kontrole je sljedeći:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);
- Odluka o zaraznim bolestima životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03);
- Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13);
- Pravilnik o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium kod koka nesilja ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12);
- Program mjera zdravstvene zaštite životinja i njihovog provođenja u 2017. godini ("Službeni glasnik BiH", 19/17);
- Pravilnik o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13);
- Odluka o uslovima koje moraju ispunjavati ovlaštene veterinarske dijagnostičke laboratorije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog porijekla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni ishrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11);
- Pravilnik o standardima za stavljanje jaja na tržište ("Službeni glasnik BiH", broj 25/10).

2. Cilj programa

Smanjiti prevalenciju S. enteritidis i S. typhimurium u jatima odraslih kokoši nesilica vrste Gallus gallus u skladu s članom 5. Pravilnika za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13) za najmanje 10% godišnje.

3. Populacija koka nesilica uključena u program

U provedbu programa tokom 2017. godine uključena su sva jata u državi čiji su proizvodi namijenjeni javnoj potrošnji.

Sva jata uključena u program moraju se nalaziti na farmi registriranoj od strane nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH u skladu s relevantnim propisima.

4. Nadležni organi uključeni u program

Organi nadležni za izradu ovog Programa kao i za predlaganje izmjena i dopuna Programa koje se pokazuju nužnima, kao i za prikupljanje podataka i izradu godišnjeg izvještaja su:

- Ured za veterinarstvo BiH,

- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

5. Laboratorije

Laboratorije uključene u ovaj Program su sve laboratorije ovlaštene od strane nadležnih organa entiteta u skladu s Odlukom o uslovima koje moraju ispunjavati ovlaštene veterinarske dijagnostičke laboratorije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09) i koje su akreditirane za metodu detekcije salmonele prema Izmjeni i dopuni 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Mikrobiologija hrane i stočne hrane - Horizontalna metoda za izolaciju vrsta iz roda Salmonella - Izmjena i dopuna 1: Prilog D: Izolacija vrsta iz roda Salmonella iz fecesa životinja i uzoraka iz okoliša iz primarne proizvodne faze."

Ovlaštene laboratorije za program kontrole salmonela su sljedeće:

- Centar za peradarstvo i kuničarstvo Veterinarskog fakulteta u Sarajevu,
- Veterinarski institut Republike Srpske "dr Vaso Butozan" u Banjoj Luci,
- Veterinarski zavod Bihać,
- Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona,
- Veterinarski zavod Slaven.

Laboratorija je dužna pripremiti uzorke u skladu sa odredbama tačke 3. Priloga I Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium kod koka nesilja ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12)

6. Uzimanje uzoraka

Uzorci za ispitivanje kod jata nesilja uzimaju se na inicijativu vlasnika i nadležnog veterinarskog inspektora.

a. Uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika

Na inicijativu vlasnika od peradi za proizvodnju konzumnih jaja vrste Gallus gallus uzorci se uzimaju:

- Od jednodnevnih pilića;
- Uzorci se uzimaju u nastambi za uzgoj pri svakoj isporuci pilića, ukoliko jednodnevni pilići nisu iz uvoza;
- Dvije sedmice prije početka nesivosti ili preseljenja u objekt za nesenje;
- Uzorci navlaka za obuču ili fecesa uzimaju se u objektu za uzgoj jednom u navedenom periodu;
- Tokom nesivosti;
- Uzorci se uzimaju u objektu za nesenje svake 15. sedmice i to prvi put kad su nesilje stare 24±2 sedmice.

Uzorkovanje na inicijativu vlasnika:

- a) kod jata koja se drže u kafezima uzimat će se 2 x 150 g zbirnog fecesa sa svih pokretnih traka ili sakupljača fecesa na farmi pošto se pusti u pogon sistem za uklanjanje fecesa. Međutim, u kafezima kod kojih ne postoje sakupljači fecesa ili pokretne trake mora se sakupiti 2 x 150 g mješovitog svježeg fecesa s 60 različitih lokacija ispod kafeza u posudama za defekaciju;
- b) na farmama gdje se perad drži na podnom sistemu treba uzeti dva para vatiranih navlaka za obuču za uzimanje brisa fecesa ili čarapa.

Navlake za obuču moraju biti dovoljno upijajuće da bi upile vlagu. Površina navlaka za obuču mora biti ovlažena koristeći odgovarajuće rastvarače.

Uzorci se moraju uzeti za vrijeme hodanja na farmi koristeći rutu koja će doprinijeti dobijanju reprezentativnog uzorka sa svih dijelova farme ili odgovarajućeg sektora. Ovo uključuje prostirku i dijelove s letvicama, osiguravajući da je sigurno hodati po letvicama. Svi odvojeni kokošinjci unutar farme moraju biti uključeni u uzorkovanje. Po završetku uzorkovanja odabranog sektora, navlake za obuću se moraju pažljivo ukloniti da se ne bi uklonio prikupljeni materijal.

Mjesto uzimanja uzoraka, učestalost, količine i vrste uzoraka za uzorkovanja od strane vlasnika za koke nesilje

Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Vrsta i količina uzorka	Učestalost uzorkovanja
Jednodnevni pilići	Objekt za uzgoj	1 transportna podloga na svakih 500 isporučenih pilića (najviše 10 podložaka) i leševe svih uginulih pilića (najviše 60) iz svake isporuke	Pri svakoj isporuci pilića
Pilenke	Objekt za uzgoj	2 para navlaka za obuću (u slučaju podnog držanja pilenki ili 2x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kafeznog držanja pilenki)	2 sedmice prije početka nesivosti ili premještanja u objekt za nesenje
Odrasle koke nesilje	Objekt za nesenje	2 para navlaka za obuću (u slučaju podnog držanja) ili 2x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kafeznog držanja)	Prvi put sa 24±2 sedmice, a zatim svakih 15 sedmica tokom proizvodnog ciklusa

Službeni uzorak može zamijeniti jedno uzorkovanje na inicijativu vlasnika propisano ovom tačkom.

b. Službeno uzorkovanje

Službeno uzorkovanje se obavlja od strane nadležnog veterinarskog inspektora jednom godišnje na jednom jatu po farmi koja broji najmanje 1000 jedinki u skladu s godišnjim planom službenog uzorkovanja.

Nadležni veterinarski inspektor treba izvršiti službeno uzorkovanje i u sljedećim slučajevima:

- pri starosti od 24±2 sedmice kod jata nesilja koja se drže na farmama u kojima je relevantna Salmonella utvrđena kod prethodnog jata;
- u slučaju kada postoji sumnja na infekciju Salmonellom kod pojave bolesti koje se prenose hranom kod ljudi u skladu s članom 8. Pravilnika o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- na svim ostalima jatima nesilja na farmi u slučaju da su Salmonella enteritidis ili Salmonella typhimurium utvrđene kod jednog jata nesilja na farmi;
- u slučajevima kada nadležni veterinarski inspektor smatra da je potrebno kontrolirati jato na farmi.

Uzorkovanje od strane nadležnog veterinarskog inspektora se vrši na isti način kao i na inicijativu vlasnika, s tim da je potrebno uzeti najmanje jedan uzorak više.

Mjesto uzimanja uzoraka, učestalost, količine i vrste uzoraka za uzorkovanja od strane nadležnog veterinarskog inspektora za koke nesilje

Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Vrsta i količina uzorka
Jednodnevni pilići	Objekt za uzgoj	2 transportne podloge na svakih 500 isporučenih pilića (najviše 10 podložaka) i leševe svih uginulih pilića (najviše 60) iz svake isporuke
Pilenke	Objekt za uzgoj	3 para navlaka za obuću (u slučaju podnog držanja pilenki ili 3x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kafeznog držanja pilenki)
Odrasle koke nesilje	Objekt za nesenje	3 para navlaka za obuću (u slučaju podnog držanja) ili 3x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kafeznog držanja)

Pored toga, nadležni veterinarski inspektor može odlučiti da poveća broj uzoraka u cilju osiguranja reprezentativnog uzorka na osnovu procjene epidemioloških parametara pojedinačnog slučaja, biosigurnosnih uslova, raspodjele ili veličine jata ili drugih relevantnih uslova.

Prilikom službenog uzorkovanja, nadležni veterinarski inspektor treba provjeriti da li se perad nalazi u periodu karence ukoliko su korišteni veterinarski lijekovi.

7. Prijevoz uzoraka

Uzorci se šalju lično ili putem kurira u ovlaštenu laboratoriju unutar 24 sata nakon sakupljanja. Ako nisu poslani unutar 24 sata, moraju se držati u frižideru. Uzorci se mogu prevoziti i na sobnoj temperaturi osiguravajući da je izbjegnuta intenzivna toplota (preko 25°C) ili izlaganje sunčevoj svjetlosti, međutim ukoliko se radi o navlakama za obuću, iste je potrebno prevoziti u frižideru. U laboratoriji se uzorci drže u frižideru do ispitivanja koje se mora obaviti u roku od 48 sati poslije zaprimanja i u roku od 4 dana nakon uzorkovanja.

8. Mjere koje se poduzimaju u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja salmoneloze

a. Mjere u slučaju sumnje na prisustvo *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Sumnja na infekciju sa Salmonellom enteritidis ili Salmonellom typhimurium postoji ako je poslije provedene vlastite kontrole od strane vlasnika na farmi izolirana salmonela od strane ovlaštene dijagnostičke veterinarske laboratorije ili ukoliko se na osnovu provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobijanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, nadležni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata u skladu s tačkom 6.2. ovog Programa i uzorak dostaviti u ovlaštenu laboratoriju.

U slučaju sumnje na Salmonellu enteritidis ili Salmonellu typhimurium u jatu odraslih koka nesilja nadležni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

c. Mjere u slučaju potvrđenog prisustva *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Jato odraslih koka nesilja se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*,
- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*.

U pozitivnom jatu koka nesilja nadležni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Vakcinacija

Korištenje vakcine protiv salmonele kod jata koka nesilja u uzgoju je obavezno.

U sklopu programa kontrole salmoneloze mogu se koristiti samo one žive vakcine za koje je proizvođač osigurao prikladan metod za bakteriološko razlikovanje vakcinalnog od divljeg soja.

10. Izvještavanje

a. Laboratorije

Sve laboratorije iz tačke 5. ovog Programa dužne su:

- izvjestiti nadležnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,

- dostavljati mjesečne izvještaje o pretraživanju svim nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.
- b. *Nadležna veterinarska inspekcija*
Nadležna veterinarska inspekcija dužna je:
 - dostavljati šestomjesečne izvještaje o nadzoru provedbe ovog Programa i o službenom uzorkovanju nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.
- c. *Ured za veterinarstvo BiH*
Na osnovu zaprimljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje šestomjesečne izvještaje o implementaciji Programa, kao i godišnji izvještaj koji se objavljuje na službenoj stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

11. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije o: datumu uzorkovanja, identitetu uzorkovanih jata, starosti uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratorijama u koje su dostavljani uzorci i rezultatima laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim nadležnom veterinarskom inspektoratu na uvid.

UPRAVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA BILJA

389

Na temelju članka 12. stavak (4), članka 13. stavak (6), članka 37. stavak (2), članka 39. stavak (5), članka 40., članka 43. stavak (7), članka 50. stavak (1) i (4), članka 54. stavak (7), članka 57. stavak (3), članka 58. stavak (2) i članka 59. stavak (1) Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednih biljaka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 03/05), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja donosi

PRAVILNIK O DOPUNI PRAVILNIKA O PRIZNAVANJU SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

U Pravilniku o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/11) iza članka 3. dodaje se novi članak 3a. koji glasi:

"3a

(Iznimke glede ispitivanja sorti)

- (1) Iznimno od članka 3. ovoga Pravilnika sorte koje su priznate i upisane u sortnu listu u državama u okruženju BiH sa sličnim agroekološkim uvjetima priznat će se bez ispitivanja na pokusnom polju ili laboratoriju u BiH.
- (2) Priznavanje sorti iz stavka (1) ovog članka, vrši se na temelju prijave koju podnosi vlasnik sorte ili njegov ovlašteni zastupnik, uz koju prilaže DUS test, UPOV ili CPVO Tehnički upitnik i rješenje o priznavanju i upisu sorte, izdano od strane nadležnog tijela države u okruženju BiH sa sličnim agroekološkim uvjetima.
- (3) Za upis sorti voća i vinove loze pored prijave potrebno je dostaviti opis sorte ili DUS test ukoliko je urađen i rješenje o priznavanju i upisu sorte izdano od strane nadležnog tijela države u okruženju BiH sa sličnim agroekološkim uvjetima.
- (4) Na temelju prijave i dostavljene dokumentacije iz st. (2) i (3) ovog članka i stručnog mišljenja Komisije za sorte, a sukladno članku 47. Zakona, Uprava izdaje odgovarajuće rješenje."

Članak 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-02-2-364-1/17
06. travnja 2017. godine
Sarajevo

Direktor
Radenko Radović, v. r.

Na osnovu člana 12. stav (4), člana 13. stav (6), člana 37. stav (2), člana 39. stav (5), člana 40., člana 43. stav (7), člana 50. stav (1) i (4), člana 54. stav (7), člana 57. stav (3), člana 58. stav (2) i člana 59. stav (1) Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednih biljaka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 03/05), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja donosi

PRAVILNIK O DOPUNI PRAVILNIKA O PRIZNAVANJU SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.

U Pravilniku o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/11) iza člana 3. dodaje se novi član 3a. koji glasi:

"3a

(Изузеци у погледу испитивања сорти)

- (1) Изузетно од члана 3. овог Правилника сорте које су признате и уписане у сортну листу у државама у окружењу БиХ са сличним агроеколошким условима признаће се без испитивања на огледном пољу или лабораторији у БиХ.
- (2) Признавање сорти из става (1) овог члана, врши се на основу пријаве коју подноси власник сорте или његов овлашћени заступник, уз коју прилаже DUS тест, UPOV или CPVO Технички упитник и рјешење о признавању и упису сорте, издато од стране надлежног органа државе у окружењу БиХ са сличним агроеколошким условима.
- (3) За упис сорти воћа и винове лозе поред пријаве потребно је доставити опис сорте или DUS тест уколико је урађен и рјешење о признавању и упису сорте издато од стране надлежног органа државе у окружењу БиХ са сличним агроеколошким условима.
- (4) На основу пријаве и достављене документације из ст. (2) и (3) овог члана и стручног мишљења Комисије за сорте, а у складу са чланом 47. Закона, Управа издаје одговарајуће рјешење."

Član 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-02-2-364-1/17
06. aprila 2017. godine
Sarajevo

Direktor
Radenko Radović, s. p.

Na osnovu člana 12. stav (4), člana 13. stav (6), člana 37. stav (2), člana 39. stav (5), člana 40., člana 43. stav (7), člana 50. stav (1) i (4), člana 54. stav (7), člana 57. stav (3), člana 58. stav (2) i člana 59. stav (1) Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednih biljaka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 03/05), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja donosi

biljaka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 03/05), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja donosi

PRAVILNIK O DOPUNI PRAVILNIKA O UPISU SORTI U SORTNU LISTU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Pravilniku o upisu sorti u Sortnu listu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 6/11), u članu 4. iza stava (5) dodaju se novi st. (6), (7) i (8), koji glase:

- "(6) Izuzetno, Uprava na osnovu člana 47. Zakona, ovog Pravilnika i stručnog mišljenja Komisije za sorte, izdaje rješenje o upisu sorti ili rješenje o odbijanju upisa sorti u Sortnu listu BiH za sorte koje su upisane u sortnu listu u državama u okruženju BiH sa sličnim agroekološkim uslovima, bez ispitivanja u oglednom polju ili u laboratoriji u BiH.
- (7) U slučajevima iz prethodnog stava ovog člana, pored dokumentacije propisane stavovima od (1) do (5) ovog člana, potrebno je priložiti DUS test i rješenje o priznavanju i upisu sorte izdato od strane nadležnog organa države u okruženju BiH sa sličnim agroekološkim uslovima. Za upis sorti voća i vinove loze potrebno je dostaviti opis sorte ili DUS test ukoliko je urađen i rješenje o priznavanju i upisu sorte izdato od strane nadležnog organa države u okruženju BiH sa sličnim agroekološkim uslovima.
- (8) Uz prijavu nije potrebno priložiti DUS test za sorte za koje se u momentu priznavanja nije zahtijevao ovaj test."

Član 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-02-2-364-2/17

06. aprila 2017. godine

Sarajevo

Direktor

Radenko Radović, s. r.

POVJERENSTVO ZA OČUVANJE NACIONALNIH SPOMENIKA BOSNE I HERCEGOVINE

391

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 40a. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj 12. prosinca 2014. godine, donijelo je

ODLUKU O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU POVIJESNOG PODRUČJA – NEKROPOLA STEČAKA I. I II. BOLJUNI NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I.

U Odluci o proglašenju povijesnog područja – nekropola stećaka I. i II. Boljuni nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 40/02 i 48/13) u točki I. stavak 1. riječi: "nekropola stećaka I. i II. Boljuni" zamjenjuju se riječima: "Nekropole sa stećcima Boljuni, općina Stolac".

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Nacionalni spomenik čini; nekropola sa stećcima Boljuni I. i Boljuni II., koje se sastoje od dvije prostorne cjeline – dvije veće skupine stećaka koje zajedno sa bunarom Neveš čine

izvanredan primjer kulturnog pejzaža. Nekropola broji ukupno 274 stećka".

Dosadašnji stavak 2. koji postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

"Nacionalni spomenik se nalazi na prostoru koji obuhvata k.č. 510, 513/2, 514/3 i 518/5 i dijelova parcela k.č. 393, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 518/4, 518/11, 518/12, 519/4, 519/6 i 520/18, k.o. Bjelojevići, općina Stolac, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina".

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

II.

Točka III. mijenja se i glasi:

"U cilju trajne zaštite na prostoru definiranom u točki I. stavak 3. ove odluke, utvrđuje se **zona zaštite** koju čine kompletne površine parcela k.č. 510, 513/2, 514/3 i 518/5 i površine dijelova parcela k.č. 393, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 518/4, 518/11, 518/12, 519/4, 519/6 i 520/18 k.o. Bjelojevići, čiji obuhvat počinje od točke na tromedi parcela k.č. 516/12, 515/2 i 519/4, te nastavlja pravolinijski na tromedu parcela k.č. 519/6, 518/12 i 518/10. Granična linija zatim ide jugoistočno pravolinijski do tromede parcela k.č. 518/4, 518/5 i 520/18 i nastavlja istim pravcem do granice parcela k.č. 520/18 i 506/3. Linija dalje ide istočnom stranom puta k.č. 520/18 i 393 do tromede parcela k.č. 506/1, 506/4 i 393 te nastavlja na sjeveroistočni kut parcele k.č. 511/1. Sa ove točke granična linija ide granicom parcele k.č. 393 sa parcelama k.č. 511/1 i 511/2 do tromede parcela k.č. 393, 511/2 i 513/3. Granična linija dalje ide pravolinijski do tromede parcela k.č. 514/2, 514/3 i 515/1, te se pravolinijski vraća na polaznu točku na tromedi parcela k.č. 1516/12, 515/2 i 519/4 k.o. Bjelojevići i time je zatvorena zona zaštite. Površina zone zaštite je 10.654 m². Koordinate točaka granične linije: 1. Y=6490158 X=4764895; 2. Y=6490224 X=4764900; 3. Y=6490248 X=4764822; 4. Y=6490205 X=4764764; 5. Y=6490131 X=4764825.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi na tekućem održavanju, uključujući i one koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje ministarstva mjerodavnog za prostorno uređenje u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo) i stručni nadzor mjerodavne službe zaštite nasljeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavna služba zaštite);
- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i odobrenja mjerodavnog ministarstva i nadzor mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dopušteno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;
- izuzetno od prethodne alineje, dopušteno je čišćenje stećaka u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje mjerodavnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, kemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;

- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obavezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se koristiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas**, koji obuhvata kompletne površine parcela k.č. 506/1, 506/3, 506/4, 511/1 i 518/3 i površine dijelova parcela k.č. 393, 511/2, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 516/11, 516/12, 518/4, 518/8, 518/9, 518/10, 519/11, 518/12, 519/1, 519/3, 519/4, 519/6, 519/12 i 520/18 k.o. Bjelojevići, a čiji obuhvat počinje od tromede parcela k.č. 519/6, 519/4 i 519/3 i nastavlja istočno pravolinijski do tromede parcela k.č. 519/12, 518/2 i 518/10. Granična linija zatim ide pravolinijski do tromede k.č. 518/9, 518/3 i 520/18, te nastavlja granicom parcela k.č. 518/3 i 520/18 to tromede parcela k.č. 518/3, 518/4 i 520/18. Granična linija zatim ide pravolinijski na tromedu parcela k.č. 506/2, 506/3 i 520/18, nastavlja granicom parcele k.č. 506/3 sa parcelama k.č. 506/2, 505/4 i 505/1, te granicom parcele 505/1 sa parcelama k.č. 506/1 i 506/4 do tromede parcela k.č. 505/1, 506/4 i 506/5. Linija nastavlja granicom parcela k.č. 506/4 i 506/5 pa preko tromeda parcela k.č. 506/4, 506/5 i 393, zatim tromede k.č. 511/1, 512/1 i 393, zatim tromede k.č. 511/1, 512/1 i 511/2 i dolazi pravolinijski do tromede parcela k.č. 516/11, 517/2 i 517/3. Sa ove tromede granična linija dalje ide granicom parcele k.č. 516/11 sa parcelama k.č. 517/3 i 517/4, zatim granicom parcela k.č. 516/12 i 517/5 i granicom parcela k.č. 519/4 i 519/9 gdje se vraća na polaznu tačku na tromedi parcela k.č. 519/6, 519/4 i 519/3 k.o. Bjelojevići i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 13.490 m². Koordinate tačaka granične linije: 1. Y=6490159 X=4764916; 2. Y=6490274 X=4764887; 3. Y=6490279 X=4764833; 4. Y=6490179 X=4764688; 5. Y=6490087 X=4764834.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- nije dopuštena izgradnja privrednih objekata;
- nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dopušteno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebice osigurati provedbu sljedećih mjera:

- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu programa rabljenja.

III.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-9

12. prosinca 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Dubravko Lovrenović, v. g.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ОДЛУКУ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ ИСТОРИЈСКОГ ПОДРУЧЈА – НЕКРОПОЛА СТЕЋАКА I И II БОЉУНИ НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја – некропола стећака I и II Бољуни националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 40/02 и 48/13) у тачки I став 1. ријечи: "некропола стећака I и II Бољуни" замјењују се ријечима: "Некрополе са стећцима Бољуни, општина Столац".

Иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Национални споменик чини; некропола са стећцима Бољуни I и Бољуни II, које се састоје од двије просторне цјелине – двије веће групе стећака које заједно са бунаром Невеш чине изванредан примјер културног пејсажа. Некропола броји укупно 274 стећка".

Досадашњи став 2. који постаје став 3. мијења се и гласи:

"Национални споменик се налази на простору који обухвата к.ч. 510, 513/2, 514/3 и 518/5 и дијелова парцела к.ч. 393, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 518/4, 518/11, 518/12, 519/4, 519/6 и 520/18, к.о. Бјелојевићи, општина Столац, Федерација Босне и Херцеговине".

Досадашњи став 3. постаје став 4.

II

Тачка III мијења се и гласи:

"У циљу трајне заштите на простору дефинисаном у тачки I став 3. ове одлуке, утврђује се **зона заштите** коју чине комплетне површине парцела к.ч. 510, 513/2, 514/3 и 518/5 и површине дијелова парцела к.ч. 393, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 518/4, 518/11, 518/12, 519/4, 519/6 и 520/18 к.о. Бјелојевићи, чији обухват почиње од тачке на тромеђи парцела к.ч. 516/12, 515/2 и 519/4, те наставља праволинијски на тромеђу парцела к.ч. 519/6, 518/12 и 518/10. Гранична линија затим иде југоисточно праволинијски до тромеђе парцела к.ч. 518/4, 518/5 и 520/18 и наставља истим правцем до границе парцела к.ч. 520/18 и 506/3. Линија даље иде источном страном пута к.ч. 520/18 и 393 до тромеђе парцела к.ч. 506/1, 506/4 и 393 те наставља на сјевероисточни угао парцеле к.ч. 511/1. Са ове тачке гранична линија иде границом парцеле к.ч. 393 са парцелама к.ч. 511/1 и 511/2 до тромеђе парцела к.ч. 393, 511/2 и 513/3. Гранична линија даље иде праволинијски до тромеђе парцела к.ч. 514/2, 514/3 и 515/1, те се праволинијски враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 1516/12, 515/2 и 519/4 к.о. Бјелојевићи и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 10.654 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y=6490158 X=4764895; 2. Y=6490224 X=4764900; 3. Y=6490248 X=4764822; 4. Y=6490205 X=4764764; 5. Y=6490131 X=4764825.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-рестаураторски радови, радови на текућем одржавању, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење министарства надлежног за просторно уређење у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна служба заштите);

- дозвољено је обављање радова на инфра-структури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- радови на уређењу локалитета и радови на санирању оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, рестаурације и конзервације и одобрења надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стећака од лишаја и маховине;
- изузетно од претходне алинеје, дозвољено је чишћење стећака у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стећака, уз претходно израђен елаборат и одобрење надлежног министарства. Елаборат треба да буде заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализама за које конзерватор утврди да су неопходне, те да садржава одговарајуће конзерваторске мјере и процјену утицаја начина чишћења на камен;
- подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истраживачких радова обавезно обезбиједити присуство археолога;
- простор споменика биће отворен и доступан јавности, а може да се користи у едукативне и културне сврхе;
- забрањено је одлагање свих врста отпада.

У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се **заштитни појас**, који обухвата комплетне површине парцела к.ч. 506/1, 506/3, 506/4, 511/1 и 518/3 и површине дијелова парцела к.ч. 393, 511/2, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 516/11, 516/12, 518/4, 518/8, 518/9, 518/10, 519/11, 518/12, 519/1, 519/3, 519/4, 519/6, 519/12 и 520/18 к.о. Бјелојевићи, а чији обухват почиње од тромеђе парцела к.ч. 519/6, 519/4 и 519/3 и наставља источно праволинијски до тромеђе парцела к.ч. 519/12, 518/2 и 518/10. Гранична линија затим иде праволинијски до тромеђе к.ч. 518/9, 518/3 и 520/18, те наставља границом парцела к.ч. 518/3 и 520/18 то тромеђе парцела к.ч. 518/3, 518/4 и 520/18. Гранична линија затим иде праволинијски на тромеђу парцела к.ч. 506/2, 506/3 и 520/18, наставља границом парцеле к.ч. 506/3 са парцелама к.ч. 506/2, 505/4 и 505/1, те границом парцеле 505/1 са парцелама к.ч. 506/1 и 506/4 до тромеђе парцела к.ч. 505/1, 506/4 и 506/5. Линија наставља границом парцела к.ч. 506/4 и 506/5 па преко тромеђа парцела к.ч. 506/4, 506/5 и 393, затим тромеђе к.ч. 511/1, 512/1 и 393, затим тромеђе к.ч. 511/1, 512/1 и 511/2 и долази праволинијски до тромеђе парцела к.ч. 516/11, 517/2 и 517/3. Са ове тромеђе гранична линија даље иде границом парцеле к.ч. 516/11 са парцелама к.ч. 517/3 и 517/4, затим границом парцела к.ч. 516/12 и 517/5 и границом парцела к.ч. 519/4 и 519/9 гдје се враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 519/6, 519/4 и 519/3 к.о. Бјелојевићи и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 13.490 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y=6490159 X=4764916; 2. Y=6490274 X=4764887; 3. Y=6490279 X=4764833; 4. Y=6490179 X=4764688; 5. Y=6490087 X=4764834.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- није дозвољена изградња привредних објеката;
- није дозвољено извођење радова који би могли да утичу на измјену подручја и промјену крајолика;

- није дозвољено обављање радова на инфра-структури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
 - није дозвољено одлагање отпада.
- Влада Федерације дужна је посебно обезбиједити спровођење следећих мјера:
- израду плана свеобухватног археолошког истраживања локалитета на некрополи;
 - израду програма коришћења.

III

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у следећем саставу: Зеунер Ахунбај, Мартин Чергу, Амра Хацимхамедовић, Дубравко Ловреновић и Љиљана Шево.

Број 05.2-2.5-58/14-9

12. децембра 2014. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Дубравко Ловреновић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU HISTORIJSKOG PODRUČJA – NEKROPOLA STEĆAKA I I II BOLJUNI NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја – некропола стећака I и II Болјуни националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 40/02 и 48/13) у таčki I став 1. ријећи: "некропола стећака I и II Болјуни" замјенију се ријецима: "Некрополе са стећцима Болјуни, опћина Столац".

Иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Национални споменик чини; некропола са стећцима Болјуни I и Болјуни II, које се састоје од двије просторне цјелине – двије веће групе стећака које заједно са бунаром Невеš чине изванредан примјер културног пејсажа. Некропола броји укупно 274 стећака".

Досадашњи став 2. који постаје став 3. мијенја се и гласи:

"Национални споменик се налази на простору који обухвата к.ч. 510, 513/2, 514/3 и 518/5 и дијелова парцела к.ч. 393, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 518/4, 518/11, 518/12, 519/4, 519/6 и 520/18, к.о. Бјелојевићи, опћина Столац, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина".

Досадашњи став 3. постаје став 4.

II

Тачка III мијенја се и гласи:

"У циљу трајне заштите на простору дефинираном у таčki I став 3. ове одлуке, утврђује се **зона заштите** коју чине комплетне површине парцела к.ч. 510, 513/2, 514/3 и 518/5 и површине дијелова парцела к.ч. 393, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 518/4, 518/11, 518/12, 519/4, 519/6 и 520/18 к.о. Бјелојевићи, чији обухват почиње од тачке на тромеђи парцела к.ч. 516/12, 515/2 и 519/4, те наставља праволинијски на тромеђу парцела к.ч. 519/6, 518/12 и 518/10. Гранична линија затим иде југоистоочно праволинијски до тромеђе парцела к.ч. 518/4, 518/5 и 520/18 и наставља истим правцем до границе парцела к.ч. 520/18 и 506/3. Линија даље иде истоном страном пута к.ч. 520/18 и 393 до тромеђе парцела к.ч. 506/1, 506/4 и 393 те наставља на

sjeveroistočni ugao parcele k.č. 511/1. Sa ove tačke granična linija ide granicom parcele k.č. 393 sa parcelama k.č. 511/1 i 511/2 do tromeđe parcela k.č. 393, 511/2 i 513/3. Granična linija dalje ide pravolinijski do tromeđe parcela k.č. 514/2, 514/3 i 515/1, te se pravolinijski vraća na polaznu tačku na tromeđi parcela k.č. 1516/12, 515/2 i 519/4 k.o. Bjelojevići i time je zatvorena zona zaštite. Površina zone zaštite je 10.654 m². Koordinate tačaka granične linije: 1. Y=6490158 X=4764895; 2. Y=6490224 X=4764900; 3. Y=6490248 X=4764822; 4. Y=6490205 X=4764764; 5. Y=6490131 X=4764825.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- dozvoljeni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi na tekućem održavanju, uključujući i one koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje ministarstva nadležnog za prostorno uređenje u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo) i stručni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: nadležna služba zaštite);
- dozvoljeno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;
- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dozvoljeni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i odobrenja nadležnog ministarstva i nadzor nadležne službe zaštite;
- nije dozvoljeno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dozvoljeno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine; izuzetno od prethodne alineje, dozvoljeno je čišćenje stećaka u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje nadležnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, hemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obavezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se koristiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas**, koji obuhvata kompletne površine parcela k.č. 506/1, 506/3, 506/4, 511/1 i 518/3 i površine dijelova parcela k.č. 393, 511/2, 513/1, 513/3, 514/2, 515/1, 515/2, 516/11, 516/12, 518/4, 518/8, 518/9, 518/10, 519/11, 518/12, 519/1, 519/3, 519/4, 519/6, 519/12 i 520/18 k.o. Bjelojevići, a čiji obuhvat počinje od tromeđe parcela k.č. 519/6, 519/4 i 519/3 i nastavlja istočno pravolinijski do tromeđe parcela k.č. 519/12, 518/2 i 518/10. Granična linija zatim ide pravolinijski do tromeđe k.č. 518/9, 518/3 i 520/18, te nastavlja granicom parcela k.č. 518/3 i 520/18 to tromeđe parcela k.č. 518/3, 518/4 i 520/18. Granična linija zatim ide pravolinijski na tromeđu parcela k.č. 506/2, 506/3 i 520/18, nastavlja granicom parcele k.č. 506/3 sa parcelama k.č. 506/2, 505/4 i 505/1, te granicom parcele 505/1 sa parcelama k.č. 506/1 i 506/4 do tromeđe parcela k.č. 505/1, 506/4 i 506/5. Linija nastavlja granicom parcela k.č. 506/4 i 506/5 pa preko tromeđe parcela k.č. 506/4, 506/5 i 393, zatim tromeđe k.č. 511/1, 512/1 i 393, zatim tromeđe k.č. 511/1, 512/1 i 511/2 i dolazi pravolinijski do tromeđe parcela k.č. 516/11, 517/2 i 517/3. Sa ove tromeđe granična linija dalje ide granicom parcele k.č. 516/11 sa

parcelama k.č. 517/3 i 517/4, zatim granicom parcela k.č. 516/12 i 517/5 i granicom parcela k.č. 519/4 i 519/9 gdje se vraća na polaznu tačku na tromeđi parcela k.č. 519/6, 519/4 i 519/3 k.o. Bjelojevići i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 13.490 m². Koordinate tačaka granične linije: 1. Y=6490159 X=4764916; 2. Y=6490274 X=4764887; 3. Y=6490279 X=4764833; 4. Y=6490179 X=4764688; 5. Y=6490087 X=4764834.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- nije dozvoljena izgradnja privrednih objekata;
- nije dozvoljeno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dozvoljeno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;
- nije dozvoljeno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebno osigurati provođenje sljedećih mjera:

- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu programa korištenja.

III

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-9

12. decembra 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Komisije
Dubravko Lovrenović, s. r.

392

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V stav 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 40a. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj 12. prosinca 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O IZMJENAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU POVIJESNOG PODRUČJA – NEKROPOLA SA STEĆCIMA I OSTATCI CRKVE GRČKA GLAVICA U SELU BISKUP NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I.

U Odluci o proglašenju povijesnog područja – nekropola sa stećcima i ostaci crkve Grčka glavica u selu Biskup nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 47/04, 48/13 i 42/14) u točki I. stavak 1. riječi: "nekropola sa stećcima i ostatci crkve Grčka glavica u selu Biskup" zamjenjuju se riječima: "Grčka glavica u selu Biskup, općina Konjic".

U stavku 2. riječi: "nekropola sa stećcima" zamjenjuje se riječima: "nekropola sa 184 stećka i velikim brojem grobova bez nadgrobnika".

II.

Točka III. mijenja se i glasi:

"S ciljem trajne zaštite nacionalnog spomenika, na prostoru koji je definiran u točki I. stavak 3. ove odluke utvrđuje se **zona zaštite**, koju čini kompletna površina parcele k.č. 1121/3 k.o. Glavatičevo, čiji obuhvat počinje od tromeđe parcela k.č. 1702, 1121/1 i 1121/3. Granična linija zatim ide sjeveroistočno do tromeđe parcela k.č. 1121/1, 1121/3 i 1125 te granicom parcela k.č. 1121/3 i 1125 ide do četveromeđe parcela k.č. 1121/3, 1125, 1124 i 1121/2. Granična linija dalje ide granicom parcela k.č.

1121/3 i 1121/2, gdje se vraća na polaznu točku na tromedi parcela k.č. 1702, 1121/1 i 1121/3 k.o. Glavatičevo i time je zatvorena zona zaštite. Površina zone zaštite je 2.551 m². Koordinate tačaka granične linije su: 1. Y=6510221 X=4816888; 2. Y=6510291 X=4816948; 3. Y=6510251 X=4816873

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi na tekućem održavanju, uključujući i one koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje ministarstva mjerodavnog za prostorno uređenje u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo) i stručni nadzor mjerodavne službe zaštite nasljeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavna služba zaštite);
- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i odobrenja mjerodavnog ministarstva i nadzor mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dopušteno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;
- izuzetno od prethodne alineje, dopušteno je čišćenje stećaka u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje mjerodavnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, kemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obvezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se rabiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata kompletne površine k.č. 1091/5, 1091/6, 1091/7, 1121/1, 1121/2, 1122, 1123, 1124 i 1125 i dijelovi parcela k.č. 1702, 1090 i 1091/1 k.o. Glavatičevo. Obuhvat zaštitnog pojasa počinje počinje od tromede parcela k.č. 1089/4, 1091/4 i 1091/5 i ide sjeveroistočno i spaja sljedeće tromede: parcele k.č. 1091/4, 1091/5 i 1702, parcele k.č. 1120, 1121/1 i 1702, parcele k.č. 1120, 1121/1 i 1114 i parcele k.č. 1121/1, 1114 i 1125. Granična linija zatim ide do četvermede parcela k.č. 1114, 1125, 1126 i 1113 te nastavlja granicom parcele k.č. 1126 sa parcelama k.č. 1125 i 1124 do tromede parcela k.č. 1124, 1131 i 1126. Granična linija dalje ide jugozapadno konturom granica parcela k.č. 1124 i 1131 te parcela k.č. 1123 i 1135 do tromede parcela k.č. 1123, 1135 i 1702. Linija zatim pravolinijski presjeca parcele k.č. 1702, 1090 i 1901/1 do tačke na granici parcela k.č. 1091/1 i 1089/1 čije su koordinate Y=6510265 X=4816787. Granična linija dalje ide sjeverozapadno granicom parcela k.č. 1089/1 i 1091/1, parcela k.č. 1089/2 i 1091/7, parcela k.č. 1089/3 i 1091/6 i parcela k.č. 1089/4 i 1091/5 te se vraća na polaznu tačku na tromedi parcela k.č. 1089/4, 1091/4 i 1091/5, k.o. Glavatičevo i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 23.431 m². Koordinate tačaka granične linije: 1. Y= 6510158 X= 4816860; 2. Y= 6510261 X= 4816983; 3. Y= 6510277 X= 4816968;

4. Y= 6510315 X= 4816998; 5. Y= 6510367 X= 4816872; 6. Y= 6510265 X= 4816787.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- nije dopuštena izgradnja privrednih objekata;
- nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dopušteno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebice osigurati provedbu sljedećih mjera:

- izradu geodetskog snimka postojećeg stanja nacionalnog spomenika;
- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu Projekta sanacije, restauracije, konzervacije i prezentacije nacionalnog spomenika, sa izradom preliminarnog snimka postojećeg stanja, kojim će se utvrditi vrsta i stupanj ugroženosti lokaliteta, te oštećenja na spomenicima;
- izradu programa rabljenja i upravljanja područja".

III.

Točka IV. mijenja se i glasi:

"Svi pokretni nalazi, koji u toku arheološkog istraživanja budu nađeni, bit će pohranjeni u najbližem muzeju koji ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete ili u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu, obrađeni i prezentirani na odgovarajući način.

Izuzetno od stavka 1. ove tačke, u razdoblju do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nositelji arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani zahtjev Povjerenstvu da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni.

Sav pokretni i nepokretni arheološki materijal koji bude nađen tijekom arheoloških istraga neophodno je stručno obraditi.

Arheolog - voditelj arheoloških istraga dužan je nakon izvršenih arheoloških radova podnijeti izvješće Povjerenstvu i instituciji koja je obavila istraživanja.

Arheolog - voditelj arheoloških istraga mora imati na raspolaganju sav pronađeni pokretni i nepokretni arheološki materijal dok traje istraga i dok ne završi izvješće, a najduže za razdoblje od tri godine.

Paralelno s izvođenjem arheoloških istraga, neophodna je sukcesivna konzervacija nepokretnih nalaza na lokalitetu i konzervacija pokretnog arheološkog materijala i njegovog pohranjivanje u odgovarajuće prostore (depoe).

Nakon dostavljanja izvješća o provedenoj istrazi, Povjerenstvo će utvrditi pokretne nalaze na koje će biti primjenjivane mjere zaštite koje Povjerenstvo utvrđuje.

Iznošenje pokretnih nalaza iz stavka 1. ove točke iz Bosne i Hercegovine nije dopušteno.

Izuzetno od odredbe stava 8. ove točke, ukoliko voditelj istrage utvrdi da je neophodna obrada nekog nalaza izvan zemlje, dokaze o tomu prezentirat će Povjerenstvu, koje može dopustiti privremeno iznošenje nalaza iz zemlje pod detaljno utvrđenim uvjetima njegovog iznošenja, postupanja s njim tijekom boravka izvan zemlje i njegovog povratka u Bosnu i Hercegovinu."

IV.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-10
12. prosinca 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Dubravko Lovrenović, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ ИСТОРИЈСКОГ ПОДРУЧЈА – НЕКРОПОЛА СА СТЕЋИЦИМА И ОСТАЦИ ЦРКВЕ ГРЧКА ГЛАВИЦА У СЕЛУ БИСКУП НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја – некропола са стећцима и остаци цркве Грчка главица у селу Бискуп националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 47/04, 48/13 и 42/14) у тачки I став 1. ријечи: "некропола са стећцима и остаци цркве Грчка главица у селу Бискуп" замјењују се ријечима: "Грчка главица у селу Бискуп, опћина Коњиц".

У ставу 2. ријечи: "некропола са стећцима" замјењује се ријечима: "некропола са 184 стећка и великим бројем гробова без надгробника".

II

Тачка III мијења се и гласи:

"С циљем трајне заштите националног споменика, на простору који је дефинисан у тачки I став 3. ове одлуке утврђује се **зона заштите**, коју чини комплетна површина парцеле к.ч. 1121/3 к.о. Главатичево, чији обухват почиње од тромеђе парцела к.ч. 1702, 1121/1 и 1121/3. Гранична линија затим иде сјевероисточно до тромеђе парцела к.ч. 1121/1, 1121/3 и 1125 те границом парцела к.ч. 1121/3 и 1125 иде до четворомеђе парцела к.ч. 1121/3, 1125, 1124 и 1121/2. Гранична линија даље иде границом парцела к.ч. 1121/3 и 1121/2, где се враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 1702, 1121/1 и 1121/3 к.о. Главатичево и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 2.551 м². Координате тачака граничне линије су: 1. Y=6510221 X=4816888; 2. Y=6510291 X=4816948; 3. Y=6510251 X=4816873

На дефинисаном простору утврђују се **сљедеће мјере заштите**:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-рестаураторски радови, радови на текућем одржавању, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење министарства надлежног за просторно уређење у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна служба заштите);
- дозвољено је обављање радова на инфраструктури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;

- радови на уређењу локалитета и радови на санирању оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, рестаурације и конзервације и одобрења надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стећака од лишаја и маховине;
- изузетно од претходне алинеје, дозвољено је чишћење стећака у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стећака, уз претходно израђен елаборат и одобрење надлежног министарства. Елаборат треба да буде заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализама за које конзерватор утврди да су неопходне, те да садржава одговарајуће конзерваторске мјере и процјену утицаја начина чишћења на камен;
- подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истраживачких радова обавезно обезбиједити присуство археолога;
- простор споменика биће отворен и доступан јавности, а може да се користи у едукативне и културне сврхе;
- забрањено је одлагање свих врста отпада.

У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се **заштитни појас** који обухвата комплетне површине к.ч. 1091/5, 1091/6, 1091/7, 1121/1, 1121/2, 1122, 1123, 1124 и 1125 и дијелови парцела к.ч. 1702, 1090 и 1091/1 к.о. Главатичево. Обухват заштитног појаса почиње од тромеђе парцела к.ч. 1089/4, 1091/4 и 1091/5 и иде сјевероисточно и спаја сљедеће тромеђе: парцеле к.ч. 1091/4, 1091/5 и 1702, парцеле к.ч. 1120, 1121/1 и 1702, парцеле к.ч. 1120, 1121/1 и 1114 и парцеле к.ч. 1121/1, 1114 и 1125. Гранична линија затим иде до четворомеђе парцела к.ч. 1114, 1125, 1126 и 1113 те наставља границом парцеле к.ч. 1126 са парцелама к.ч. 1125 и 1124 до тромеђе парцела к.ч. 1124, 1131 и 1126. Гранична линија даље иде југозападно контуром граница парцела к.ч. 1124 и 1131 те парцела к.ч. 1123 и 1135 до тромеђе парцела к.ч. 1123, 1135 и 1702. Линија затим праволинијски пресјеца парцела к.ч. 1702, 1090 и 1901/1 до тачке на граници парцела к.ч. 1091/1 и 1089/1 чије су координате Y=6510265 X=4816787. Гранична линија даље иде сјеверозападно границом парцела к.ч. 1089/1 и 1091/1, парцела к.ч. 1089/2 и 1091/7, парцела к.ч. 1089/3 и 1091/6 и парцела к.ч. 1089/4 и 1091/5 те се враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 1089/4, 1091/4 и 1091/5, к.о. Главатичево и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 23.431 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y= 6510158 X= 4816860; 2. Y= 6510261 X= 4816983; 3. Y= 6510277 X= 4816968; 4. Y= 6510315 X= 4816998; 5. Y= 6510367 X= 4816872; 6. Y= 6510265 X= 4816787.

На дефинисаном простору утврђују се **сљедеће мјере заштите**:

- није дозвољена изградња привредних објеката;
- није дозвољено извођење радова који би могли да утичу на измјену подручја и промјену крајолика;
- није дозвољено обављање радова на инфраструктури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- није дозвољено одлагање отпада.

Влада Федерације дужна је посебно обезбиједити спровођење следећих мјера:

- израду геодетског снимка постојећег стања националног споменика;
- израду плана свеобухватног археолошког истраживања локалитета на некрополи;
- израду Пројекта санације, рестаурације, конзервације и презентације националног споменика, са израдом прелиминарног снимка постојећег стања, којим ће се утврдити врста и степен угрожености локалитета, те оштећења на споменицима;
- израду програма кориштења и управљања подручја".

III

Тачка IV мијења се и гласи:

"Сви покретни налази, који у току археолошког истраживања буду нађени, биће похрањени у најближем музеју који испуњава кадровске, материјалне и техничке услове или у Земаљском музеју Босне и Херцеговине у Сарајеву, обрађени и презентовани на одговарајући начин.

Изузетно од става 1. ове тачке, у периоду до поновног отварања Земаљског музеја Босне и Херцеговине, а у случају да најближи музеј не испуњава кадровске, материјалне и техничке услове, носиоци археолошких истраживања дужни су да поднесу писани захтјев Комисији да одреди институцију у којој ће археолошки налази бити привремено похрањени.

Сав покретни и непокретни археолошки материјал који буде нађен у току археолошких истраживања неопходно је стручно обрадити.

Археолог - водитељ археолошких истраживања дужан је након извршених археолошких радова поднијети извјештај Комисији и институцији која је обавила истраживања.

Археолог - водитељ археолошких истраживања мора да има на располагању сав пронађени покретни и непокретни археолошки материјал док траје истраживање и док не заврши извјештај, а најдуже за период од три године.

Паралелно с извођењем археолошких истраживања, неопходна је sukcesивна конзервација непокретних налаза на локалитету и конзервација покретног археолошког материјала и његово похрањивање у одговарајуће просторе (депое).

Након достављања извјештаја о спроведеном истраживању, Комисија ће утврдити покретне налазе на које ће бити примјењиване мјере заштите које Комисија утврђује.

Изношење покретних налаза из става 1. ове тачке из Босне и Херцеговине није дозвољено.

Изузетно од одредбе става 8. ове тачке, уколико водитељ истраживања утврди да је неопходна обрада неког налаза изван земље, доказе о томе презентираће Комисији, која може да допусти привремено изношење налаза из земље под детаљно утврђеним увјетима његовог изношења, поступања с њим у току боравка изван земље и његовог повратка у Босну и Херцеговину".

IV

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у следећем саставу: Zejner Ahunbay, Martin Cherry, Amra Хаџимухамедовић, Дубравко Ловреновић и Љиљана Шево.

Број 05.2-2.5-58/14-10

12. децембра 2014. године

Сарајево

Председавајући Комисије
Дубравко Ловреновић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ODLUKU

O IZMJENAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU HISTORIJSKOG PODRUČJA - NEKROPOLA SA STEĆCIMA I OSTACI CRKVE GRČKA GLAVICA U SELU BISKUP NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја – некропола са стећцима и остаци цркве Грчка главица у селу Бискуп националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 47/04, 48/13 и 42/14) у тачки I став 1. ријечи: "некропола са стећцима и остаци цркве Грчка главица у селу Бискуп" замјенјују се ријечима: "Грчка главица у селу Бискуп, опћина Конјич".

У ставу 2. ријечи: "некропола са стећцима" замјенјује се ријечима: "некропола са 184 стећка и великим бројем гробова без надгробника".

II

Тачка III мијења се и гласи:

"С циљем трајне заштите националног споменика, на простору који је дефиниран у тачки I став 3. ове одлуке утврђује се **зона заштите**, коју чини комплетна површина парцеле к.ч. 1121/3 к.о. Главатићево, чији обухват почиње од тромеде парцела к.ч. 1702, 1121/1 и 1121/3. Гранична линија затим иде сјевероисточно до тромеде парцела к.ч. 1121/1, 1121/3 и 1125 те границом парцела к.ч. 1121/3 и 1125 иде до четворомеде парцела к.ч. 1121/3, 1125, 1124 и 1121/2. Гранична линија даље иде границом парцела к.ч. 1121/3 и 1121/2, гдје се враћа на полазну тачку на тромеди парцела к.ч. 1702, 1121/1 и 1121/3 к.о. Главатићево и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 2.551 м². Координате тачака граничне линије су: 1. Y=6510221 X=4816888; 2. Y=6510291 X=4816948; 3. Y=6510251 X=4816873

На дефинираном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-реставраторски радови, радови на текућем одржавању, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење министарства надлежног за просторно уређење у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наследића на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна служба заштите);
- дозвољено је обављање радова на инфраструктури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- радови на уређењу локалитета и радови на санирању оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, рестаурације и конзервације и одобрења надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стећака од лишја и маховине;
- изузетно од претходне alineје, дозвољено је чишћење стећака у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стећака, уз претходно израђен елаборат и одобрење надлежног министарства. Елаборат треба бити заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализима за

koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;

- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istraživačkih radova obavezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se koristiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata kompletne površine k.č. 1091/5, 1091/6, 1091/7, 1121/1, 1121/2, 1122, 1123, 1124 i 1125 i dijelovi parcela k.č. 1702, 1090 i 1091/1 k.o. Glavatičevo. Obuhvat zaštitnog pojasa počinje od tromeđe parcela k.č. 1089/4, 1091/4 i 1091/5 i ide sjeveroistočno i spaja sljedeće tromeđe: parcele k.č. 1091/4, 1091/5 i 1702, parcele k.č. 1120, 1121/1 i 1702, parcele k.č. 1120, 1121/1 i 1114 i parcele k.č. 1121/1, 1114 i 1125. Granična linija zatim ide do četveromeđe parcela k.č. 1114, 1125, 1126 i 1113 te nastavlja granicom parcele k.č. 1126 sa parcelama k.č. 1125 i 1124 do tromeđe parcela k.č. 1124, 1131 i 1126. Granična linija dalje ide jugozapadno konturom granica parcela k.č. 1124 i 1131 te parcela k.č. 1123 i 1135 do tromeđe parcela k.č. 1123, 1135 i 1702. Linija zatim pravolinijski presjeca parcele k.č. 1702, 1090 i 1901/1 do tačke na granici parcela k.č. 1091/1 i 1089/1 čije su koordinate Y=6510265 X=4816787. Granična linija dalje ide sjeverozapadno granicom parcela k.č. 1089/1 i 1091/1, parcela k.č. 1089/2 i 1091/7, parcela k.č. 1089/3 i 1091/6 i parcela k.č. 1089/4 i 1091/5 te se vraća na polaznu tačku na tromeđi parcela k.č. 1089/4, 1091/4 i 1091/5, k.o. Glavatičevo i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 23.431 m². Koordinate tačaka granične linije: 1. Y= 6510158 X= 4816860; 2. Y= 6510261 X= 4816983; 3. Y= 6510277 X= 4816968; 4. Y= 6510315 X= 4816998; 5. Y= 6510367 X= 4816872; 6. Y= 6510265 X= 4816787.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- nije dozvoljena izgradnja privrednih objekata;
- nije dozvoljeno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dozvoljeno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;
- nije dozvoljeno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebno osigurati provođenje sljedećih mjera:

- izradu geodetskog snimka postojećeg stanja nacionalnog spomenika;
- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu Projekta sanacije, restauracije, konzervacije i prezentacije nacionalnog spomenika, sa izradom preliminarnog snimka postojećeg stanja, kojim će se utvrditi vrsta i stepen ugroženosti lokaliteta, te oštećenja na spomenicima;
- izradu programa korištenja i upravljanja područja".

III

Tačka IV mijenja se i glasi:

"Svi pokretni nalazi, koji u toku arheološkog istraživanja budu nađeni, bit će pohranjeni u najbližem muzeju koji ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete ili u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu, obrađeni i prezentirani na odgovarajući način.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, u periodu do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nosioci arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani

zahtjev Komisiji da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni.

Sav pokretni i nepokretni arheološki materijal koji bude nađen u toku arheoloških istraživanja neophodno je stručno obraditi.

Arheolog - voditelj arheoloških istraživanja dužan je nakon izvršenih arheoloških radova podnijeti izvještaj Komisiji i instituciji koja je obavila istraživanja.

Arheolog - voditelj arheoloških istraživanja mora imati na raspolaganju sav pronađeni pokretni i nepokretni arheološki materijal dok traje istraživanje i dok ne završi izvještaj, a najduže za period od tri godine.

Paralelno s izvođenjem arheoloških istraživanja, neophodna je sukcesivna konzervacija nepokretnih nalaza na lokalitetu i konzervacija pokretnog arheološkog materijala i njegovo pohranjivanje u odgovarajuće prostore (depoe).

Nakon dostavljanja izvještaja o provedenom istraživanju, Komisija će utvrditi pokretne nalaze na koje će biti primjenjivane mjere zaštite koje Komisija utvrđuje.

Iznošenje pokretnih nalaza iz stava 1. ove tačke iz Bosne i Hercegovine nije dozvoljeno.

Izuzetno od odredbe stava 8. ove tačke, ukoliko voditelj istraživanja utvrdi da je neophodna obrada nekog nalaza izvan zemlje, dokaze o tome prezentirat će Komisiji, koja može dopustiti privremeno iznošenje nalaza iz zemlje pod detaljno utvrđenim uvjetima njegovog iznošenja, postupanja s njim u toku boravka izvan zemlje i njegovog povratka u Bosnu i Hercegovinu".

IV

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-10

12. decembra 2014. godine

Sarajevo

Predsjedavajući Komisije

Dubravko Lovrenović, s. r.

393

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 40a. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj 12. prosinca 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O
PROGLAŠENJU POVIJESNOG PODRUČJA -
NEKROPOLA SA STEĆCIMA MACULJE, OPĆINA NOVI
TRAVNIK NACIONALNIM SPOMENIKOM
BOSNE I HERCEGOVINE**

I.

U Odluci o proglašenju povijesnog područja - Nekropola sa stećcima Maculje, općina Novi Travnik, nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/08, 48/13 i 42/14) u točki I. stavak 2. iza riječi "stećkom" dodaju se riječi: (32 ploče, 52 sanduka, 11 sljemenjaka, 6 stećaka koji zbog utonulosti nisu definirani)".

Stavak 3. mijenja se i glasi:

"Nacionalni spomenik se nalazi na prostoru koji obuhvata k.č. 1394, 1396 i 1397, KKU broj 53, k.č. 1395 i 2231, KKU broj 48, k.o. Rostovo, općina Novi Travnik, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina".

II.

Točka III. mijenja se i glasi:

"U svrhu trajne zaštite nacionalnoga spomenika na dijelu prostora koji je definiran u točki I. stavak 3. ove odluke utvrđuje se se **zona zaštite koju** čini kompletna površina parcele k.č. 1396 i dijelovi parcela k.č. 1394, 1395, 1397 i 2231 k.o. Rostovo. Obuhvat zone zaštite počinje od tromede parcela k.č. 1185/1, 1302 i 2231. Granična linija zatim ide jugoistočno granicom parcela k.č. 1302 i 2231 do točke čije su koordinate Y=6474436 X=4878476. Granična linija dalje ide pravolinijski prema jugozapadu na tromedu parcela k.č. 1395, 1396 i 1397 te nastavlja prema točki na parceli k.č. 1397 čije su koordinate Y=6474323 X=4878455. Odavde se linija vraća na polaznu točku na tromedi parcela k.č. 1185/1, 1302 i 2231 k.o. Rostovo i time je zatvorena zona zaštite. Površina zone zaštite je 5.978 m². Koordinate točaka granične linije su: 1. Y=6474387 X=4878552; 2. Y=6474436 X=4878476; 3. Y=6474368 X=4878431; 4. Y=6474323 X=4878455.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, uključujući i one koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva mjerodavnog za prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo) i stručni nadzor mjerodavne službe zaštite nasljeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavna služba zaštite);
- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i odobrenja mjerodavnog ministarstva i nadzor mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dopušteno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;
- izuzetno od prethodne alineje, dopušteno je čišćenje stećaka i krstača u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje mjerodavnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, kemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obvezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se rabiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata kompletne površine parcela k.č. 1185/1, 1185/2, 1186, 1187/1, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1302, 1303, 1306/1, 1306/2, 1306/3, 1306/4, 1306/5, 1311 i 1312 i dijelove parcela k.č. 1178, 1184, 1301, 1394, 1395, 1397, 2218 i 2231 k.o. Rostovo. Obuhvat zaštitnog pojasa počinje od tromede parcela k.č. 1290, 1291 i 2222 te nastavlja sjeveroistočno granicom parcele k.č. 1290 sa parcelama k.č. 1291, 1292 i 1300. Granična linija zatim ide granicom parcele k.č. 1300 sa parcelom k.č. 1301, prelazi granicom puteva k.č. 1301 i 1222, te ide granicom parcele k.č. 1187/1 sa parcelama k.č. 1222, 1188, 1187/2 i 1189. Linija dalje nastavlja granicom parcele k.č. 1186 sa parcelama k.č.

1189, 1190/1, 1190/2 na tromedu parcela k.č. 1186, 1190/2 i 2218, zatim tromedu parcela k.č. 1184; 1185/2 i 1178, pa na četveromedu parcela k.č. 1178, 1177, 1304 i 1303. Granična linija dalje ide granicom parcele k.č. 1303 sa parcelama k.č. 1304 i 1305, granicom k.č. 1305 sa k.č. 1306/1, granicom k.č. 1313 sa k.č. 1311 i 1312, granicom k.č. 1312 sa k.č. 1314, 1322 i 1309, granicom k.č. 1311 sa k.č. 1309, granicom k.č. 1306/1 sa k.č. 1308 i 1307 do tromede parcela k.č. 1306/1, 1307 i 2231. Granična linija dalje ide do tromede parcela k.č. 2223, 1395 i 1397, te nastavlja sjevernom granicom puta k.č. 2223 i k.č. 2222 do polazne točke u tromedi parcela k.č. 1290, 1291 i 2222 i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 178.267 m². Koordinate točaka granične linije su: 1. Y=6474056 X=4878577; 2. Y=6474272 X=4878775; 3. Y=6474538 X=4878666; 4. Y=6474644 X=4878317.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite;

- nije dopuštena eksploatacija kamena, lociranje potencijalnih zagađivača okoline utvrđenih propisima, izgradnja industrijskih objekata i magistralne infrastrukture i svih objekata koji tijekom izgradnje ili tijekom eksploatacije mogu ugroziti nacionalni spomenik;
- nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dopušteno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebice osigurati provedbu sljedećih mjera:

- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu programa rabljenja".

III.

Iza točke III. dodaje se nova točka IV. koja glasi:

"Svi pokretni nalazi, koji tijekom arheološkog istraživanja budu nađeni, bit će pohranjeni u najbližem muzeju koji ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete ili u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu, obrađeni i prezentirani na odgovarajući način.

Izuzetno od stavka 1. ove točke, u razdoblju do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nositelji arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani zahtjev Povjerenstvu da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni.

Sav pokretni i nepokretni arheološki materijal koji bude nađen tijekom arheoloških istraživanja neophodno je stručno obraditi.

Arheolog - voditelj arheoloških istraživanja dužan je nakon izvršenih arheoloških radova podnijeti izvješće Povjerenstvu i instituciji koja je obavila istraživanja.

Arheolog - voditelj arheoloških istraživanja mora imati na raspolaganju sav pronađeni pokretni i nepokretni arheološki materijal dok traje istraživanje i dok ne završi izvješće, a najduže za razdoblje od tri godine.

Paralelno s izvođenjem arheoloških istraživanja, neophodna je sukcesivna konzervacija nepokretnih nalaza na lokalitetu i konzervacija pokretnog arheološkog materijala i njegovo pohranjivanje u odgovarajuće prostore (depoe).

Nakon dostavljanja izvješća o provedenom istraživanju, Povjerenstvo će utvrditi pokretne nalaze na koje će biti primjenjivane mjere zaštite koje Povjerenstvo utvrđuje.

Iznošenje pokretnih nalaza iz stavka 1. ove točke iz Bosne i Hercegovine nije dopušteno.

Izuzetno od odredbe stavka 8. ove točke, ukoliko voditelj istraživanja utvrdi da je neophodna obrada nekog nalaza izvan

zemlje, dokaze o tomu prezentirat će Povjerenstvu, koje može dopustiti privremeno iznošenje nalaza iz zemlje pod detaljno utvrđenim uvjetima njegovog iznošenja, postupanja s njim tijekom boravka izvan zemlje i njegovog povratka u Bosnu i Hercegovinu".

Dosadašnje toč. IV. - IX. postaju točke V. - X.

IV.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović, Ljiljana Ševo i Martin Cherry.

Broj 05.2-2.5-58/14-13

12. prosinca 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Dubravko Lovrenović, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ ИСТОРИЈСКОГ ПОДРУЧЈА - НЕКРОПОЛА СА СТЕЋИМА МАЦУЉЕ, ОПШТИНА НОВИ ТРАВНИК НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја - Некропола са стећцима Мацуље, општина Нови Травник, националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 3/08, 48/13 и 42/14) у тачки I став 2. иза ријечи "стећком" додају се ријечи: (32 плоче, 52 сандука, 11 сљеменака, 6 стећака који због утонулости нису дефинисани)".

Став 3. мијења се и гласи:

"Национални споменик се налази на простору који обухвата к.ч. 1394, 1396 и 1397, ККУ број 53, к.ч. 1395 и 2231, ККУ број 48, к.о. Ростово, општина Нови Травник, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина".

II

Тачка III мијења се и гласи:

"У сврху трајне заштите националног споменика на дијелу простора који је дефинисан у тачки I став 3. ове одлуке утврђује се зона заштите коју чини комплетна површина парцеле к.ч. 1396 и дијелови парцела к.ч. 1394, 1395, 1397 и 2231 к.о. Ростово. Обухват зоне заштите почиње од тромеђе парцела к.ч. 1185/1, 1302 и 2231. Гранична линија затим иде југоисточно границом парцела к.ч. 1302 и 2231 до тачке чије су координате Y=6474436 X=4878476. Гранична линија даље иде праволинијски према југозападу на тромеђу парцела к.ч. 1395, 1396 и 1397 те наставља према тачки на парцели к.ч. 1397 чије су координате Y=6474323 X=4878455. Одавде се линија враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 1185/1, 1302 и 2231 к.о. Ростово и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 5.978 м². Координате тачака граничне линије су: 1. Y=6474387 X=4878552; 2. Y=6474436 X=4878476; 3. Y=6474368 X=4878431; 4. Y=6474323 X=4878455.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-рестаураторски радови, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење (у даљњем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: надлежна служба заштите);
 - дозвољено је обављање радова на инфраструктури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
 - радови на уређењу локалитета и радови на санирању оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, рестаурације и конзервације и одобрења надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
 - није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
 - није дозвољено чишћење стећака од лишјаја и маховине;
 - изузетно од претходне алинеје, дозвољено је чишћење стећака и крстача у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стећака, уз претходно израђен елаборат и одобрење надлежног министарства. Елаборат треба да буде заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализама за које конзерватор утврди да су неопходне, те да садржавају одговарајуће конзерваторске мјере и процјену утицаја начина чишћења на камен;
 - подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истражних радова обавезно обезбједити присуство археолога;
 - простор споменика биће отворен и доступан јавности, а може да се користи у едукативне и културне сврхе;
 - забрањено је одлагање свих врста отпада.
- У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се **заштитни појас** који обухвата комплетне површине парцела к.ч. 1185/1, 1185/2, 1186, 1187/1, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1302, 1303, 1306/1, 1306/2, 1306/3, 1306/4, 1306/5, 1311 и 1312 и дијелове парцела к.ч. 1178, 1184, 1301, 1394, 1395, 1397, 2218 и 2231 к.о. Ростово. Обухват заштитног појаса почиње од тромеђе парцела к.ч. 1290, 1291 и 2222 те наставља сјевероисточно границом парцеле к.ч. 1290 са парцелама к.ч. 1291, 1292 и 1300. Гранична линија затим иде границом парцеле к.ч. 1300 са парцелом к.ч. 1301, прелази границом путева к.ч. 1301 и 1222, те иде границом парцеле к.ч. 1187/1 са парцелама к.ч. 1222, 1188, 1187/2 и 1189. Линија даље наставља границом парцеле к.ч. 1186 са парцелама к.ч. 1189, 1190/1, 1190/2 на тромеђу парцела к.ч. 1186, 1190/2 и 2218, затим тромеђу парцела к.ч. 1184; 1185/2 и 1178, па на четворомеђу парцела к.ч. 1178, 1177, 1304 и 1303. Гранична линија даље иде границом парцеле к.ч. 1303 са парцелама к.ч. 1304 и 1305, границом к.ч. 1305 са к.ч. 1306/1, границом к.ч. 1313 са к.ч. 1311 и 1312, границом к.ч. 1312 са к.ч. 1314, 1322 и 1309, границом к.ч. 1311 са к.ч. 1309, границом к.ч. 1306/1 са к.ч. 1308 и 1307 до тромеђе парцела к.ч. 1306/1, 1307 и 2231. Гранична линија даље иде до тромеђе парцела к.ч. 2223, 1395 и 1397, те наставља сјеверном границом пута к.ч. 2223 и к.ч. 2222 до полазне тачке у тромеђи парцела к.ч. 1290, 1291 и 2222 и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 178.267 м². Координате

тачака граничне линије су: 1. Y=6474056 X=4878577; 2. Y=6474272 X=4878775; 3. Y=6474538 X=4878666; 4. Y=6474644 X=4878317.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите;

- није дозвољена експлоатација камена, лоцирање потенцијалних загађивача околине утврђених прописима, изградња индустријских објеката и магистралне инфраструктуре и свих објеката који у току изградње или у току експлоатације могу да угрозе национални споменик;
- није дозвољено извођење радова који би могли да утичу на измјену подручја и промјену крајолика;
- није дозвољено обављање радова на инфраструктури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- није дозвољено одлагање отпада.

Влада Федерације дужна је посебно обезбиједити спровођење следећих мјера:

- израду плана свеобухватног археолошког истраживања локалитета на некрополи;
- израду програма коришћења".

III

Иза тачке III додаје се нова тачка IV која гласи:

"Сви покретни налази, који у току археолошког истраживања буду нађени, биће похрањени у најближем музеју који испуњава кадровске, материјалне и техничке услове или у Земаљском музеју Босне и Херцеговине у Сарајеву, обрађени и презентовани на одговарајући начин.

Изузетно од става 1. ове тачке, у периоду до поновног отварања Земаљског музеја Босне и Херцеговине, а у случају да најближи музеј не испуњава кадровске, материјалне и техничке услове, носиоци археолошких истраживања дужни су да поднесу писани захтјев Комисији да одреди институцију у којој ће археолошки налази бити привремено похрањени.

Сав покретни и непокретни археолошки материјал који буде нађен у току археолошких истраживања неопходно је стручно обрадити.

Археолог - водитељ археолошких истраживања дужан је да након извршених археолошких радова поднесе извјештај Комисији и институцији која је обавила истраживања.

Археолог - водитељ археолошких истраживања мора имати да има на располагању сав пронађени покретни и непокретни археолошки материјал док траје истраживање и док не заврши извјештај, а најдуже за период од три године.

Паралелно с извођењем археолошких истраживања, неопходна је сукцесивна конзервација непокретних налаза на локалитету и конзервација покретног археолошког материјала и његово похрањивање у одговарајуће просторе (депое).

Након достављања извјештаја о спроведеном истраживању, Комисија ће утврдити покретне налазе на које ће бити примјењиване мјере заштите које Комисија утврђује.

Изношење покретних налаза из става 1. ове тачке из Босне и Херцеговине није дозвољено.

Изузетно од одредбе става 8. ове тачке, уколико водитељ истраживања утврди да је неопходна обрада неког налаза изван земље, доказе о томе презентоваће Комисији, која може да допусти привремено изношење налаза из земље под детаљно утврђеним условима његовог изношења, поступања с њим у току боравка изван земље и његовог повратка у Босну и Херцеговину".

Досадашње тач. IV-IX постају тачке V-X.

IV

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у следећем саставу: Зеупер Ахунбај, Амра Хаџимухамедовић, Дубравко Ловреновић, Љиљана Шево и Martin Cherry.

Број 05.2-2.5-58/14-13

12. децембра 2014. године
Сарајево

Предједавајући Комисије
Дубравко Ловреновић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU HISTORIJSKOG PODRUČJA - NEKROPOLA SA STEĆCIMA MACULJE, OPĆINA NOVI TRAVNIK NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја - Некропола са стећцима Макулје, опћина Нови Травник, националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 3/08, 48/13 и 42/14) у тачки I став 2. иза ријечи "стећком" додају се ријечи: (32 плоче, 52 сандука, 11 слјемњака, 6 стећака који због утонлости нису дефинирани)".

Став 3. мијенја се и гласи:

"Национални споменик се налази на простору који обухвата к.ч. 1394, 1396 и 1397, ККУ број 53, к.ч. 1395 и 2231, ККУ број 48, к.о. Ростово, опћина Нови Травник, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина".

II

Тачка III мијенја се и гласи:

"У сврху трајне заштите националног споменика на дијелу простора који је дефиниран у тачки I став 3. ове одлуке утврђује се **зона заштите коју** чини комплетна површина парцеле к.ч. 1396 и дијелови парцела к.ч. 1394, 1395, 1397 и 2231 к.о. Ростово. Обухват зоне заштите почиње од тромеде парцела к.ч. 1185/1, 1302 и 2231. Гранична линија затим иде југоисточно границом парцела к.ч. 1302 и 2231 до тачке чије су координате Y=6474436 X=4878476. Гранична линија даље иде правoliniјски према југозападу на тромеђу парцела к.ч. 1395, 1396 и 1397 те наставља према тачки на парцели к.ч. 1397 чије су координате Y=6474323 X=4878455. Одавде се линија враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 1185/1, 1302 и 2231 к.о. Ростово и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 5.978 м². Координате тачака граничне линије су: 1. Y=6474387 X=4878552; 2. Y=6474436 X=4878476; 3. Y=6474368 X=4878431; 4. Y=6474323 X=4878455.

На дефинираном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- дозволjeni су искључиво истраживачки и конзерваторско-реставраторски радови, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење (у даљњем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслиједа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: надлежна служба заштите);
- дозволjeno је обављање радова на инфраструктури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;

- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dozvoljeni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i odobrenja nadležnog ministarstva i nadzor nadležne službe zaštite;
- nije dozvoljeno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dozvoljeno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;
- izuzetno od prethodne alineje, dozvoljeno je čišćenje stećaka i krstača u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje nadležnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, hemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obavezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se koristiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata kompletne površine parcela k.č. 1185/1, 1185/2, 1186, 1187/1, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1302, 1303, 1306/1, 1306/2, 1306/3, 1306/4, 1306/5, 1311 i 1312 i dijelove parcela k.č. 1178, 1184, 1301, 1394, 1395, 1397, 2218 i 2231 k.o. Rostovo. Obuhvat zaštitnog pojasa počinje od tromeđe parcela k.č. 1290, 1291 i 2222 te nastavlja sjeveroistočno granicom parcele k.č. 1290 sa parcelama k.č. 1291, 1292 i 1300. Granična linija zatim ide granicom parcele k.č. 1300 sa parcelom k.č. 1301, prelazi granicom puteva k.č. 1301 i 1222, te ide granicom parcele k.č. 1187/1 sa parcelama k.č. 1222, 1188, 1187/2 i 1189. Linija dalje nastavlja granicom parcele k.č. 1186 sa parcelama k.č. 1189, 1190/1, 1190/2 na tromeđu parcela k.č. 1186, 1190/2 i 2218, zatim tromeđu parcela k.č. 1184; 1185/2 i 1178, pa na četveromeđu parcela k.č. 1178, 1177, 1304 i 1303. Granična linija dalje ide granicom parcele k.č. 1303 sa parcelama k.č. 1304 i 1305, granicom k.č. 1305 sa k.č. 1306/1, granicom k.č. 1313 sa k.č. 1311 i 1312, granicom k.č. 1312 sa k.č. 1314, 1322 i 1309, granicom k.č. 1311 sa k.č. 1309, granicom k.č. 1306/1 sa k.č. 1308 i 1307 do tromeđe parcela k.č. 1306/1, 1307 i 2231. Granična linija dalje ide do tromeđe parcela k.č. 2223, 1395 i 1397, te nastavlja sjevernom granicom puta k.č. 2223 i k.č. 2222 do polazne tačke u tromeđi parcela k.č. 1290, 1291 i 2222 i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 178.267 m². Koordinate tačaka granične linije su: 1. Y=6474056 X=4878577; 2. Y=6474272 X=4878775; 3. Y=6474538 X=4878666; 4. Y=6474644 X=4878317.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite;

- nije dozvoljena eksploatacija kamena, lociranje potencijalnih zagadivača okoline utvrđenih propisima, izgradnja industrijskih objekata i magistralne infrastrukture i svih objekata koji u toku izgradnje ili u toku eksploatacije mogu ugroziti nacionalni spomenik;
- nije dozvoljeno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dozvoljeno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;
- nije dozvoljeno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebno osigurati provođenje sljedećih mjera:

- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu programa korištenja".

III

Iza tačke III dodaje se nova tačka IV koja glasi:

"Svi pokretni nalazi, koji u toku arheološkog istraživanja budu nađeni, bit će pohranjeni u najbližem muzeju koji ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete ili u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu, obrađeni i prezentirani na odgovarajući način.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, u periodu do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nosioci arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani zahtjev Komisiji da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni.

Sav pokretni i nepokretni arheološki materijal koji bude nađen u toku arheoloških istraživanja neophodno je stručno obraditi.

Arheolog - voditelj arheoloških istraživanja dužan je nakon izvršenih arheoloških radova podnijeti izvještaj Komisiji i instituciji koja je obavila istraživanja.

Arheolog - voditelj arheoloških istraživanja mora imati na raspolaganju sav pronađeni pokretni i nepokretni arheološki materijal dok traje istraživanje i dok ne završi izvještaj, a najduže za period od tri godine.

Paralelno s izvođenjem arheoloških istraživanja, neophodna je sukcesivna konzervacija nepokretnih nalaza na lokalitetu i konzervacija pokretnog arheološkog materijala i njegovo pohranjivanje u odgovarajuće prostore (depoe).

Nakon dostavljanja izvještaja o provedenom istraživanju, Komisija će utvrditi pokretne nalaze na koje će biti primjenjivane mjere zaštite koje Komisija utvrđuje.

Iznošenje pokretnih nalaza iz stava 1. ove tačke iz Bosne i Hercegovine nije dozvoljeno.

Izuzetno od odredbe stava 8. ove tačke, ukoliko voditelj istraživanja utvrdi da je neophodna obrada nekog nalaza izvan zemlje, dokaze o tome prezentirat će Komisiji, koja može dopustiti privremeno iznošenje nalaza iz zemlje pod detaljno utvrđenim uvjetima njegovog iznošenja, postupanja s njim u toku boravka izvan zemlje i njegovog povratka u Bosnu i Hercegovinu".

Dosadašnje tač. IV-IX postaju tačke V-X.

IV

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović, Ljiljana Ševo i Martin Cherry.

Broj 05.2-2.5-58/14-13

12. decembra 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Komisije
Dubravko Lovrenović, s. r.

394

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 40a. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj 12. prosinca 2014. godine, donijelo je

ODLUKA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O
PROGLAŠENJU POVIJESNOG PODRUČJA -
NEKROPOLA SA STEĆCIMA BIJAČA, OPĆINA
LJUBUŠKI, NACIONALNIM SPOMENIKOM
BOSNE I HERCEGOVINE

I.

U Odluci o proglašenju povijesnog područja - Nekropola sa stećcima Bijača, općina Ljubuški, nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 53/11 i 42/14) u točki I. stavak 1. iza riječi "stećcima" dodaje se riječ "Dilić".

U stavku 2. riječi: "s 33 groba sa stećcima" zamjenjuje se riječima: "sa 35 stećaka".

II.

Točka III. mijenja se i glasi:

"U svrhu trajne zaštite na prostoru definiranom u točki I. stavak 3. ove odluke utvrđuje se **zona zaštite**, koju definiraju površine dijelova parcela k.č. 395 i k.č. 396 k.o. Bijača, čiji obuhvat počinje od točke na granici parcela k.č. 1895/3 i 396 čije su koordinate Y=6466998 X=4775659. Granična linija zatim ide jugoistočno granicom puta k.č. 1895/3 do točke Y=6467042 X=4775577, nastavlja pravolinijski na točku na parceli k.č. 396 čije su koordinate Y=6467033 X=4775574 te na točku na granici parcela k.č. 395 i 395 Y=6467023 X=4775584. Granična linija dalje ide granicom parcela k.č. 395 i 396 do točke čije su koordinate Y=6466966 X=4775638, te se pravolinijski vraća na polaznu točku na granici parcela k.č. 1895/3 i 396 k.o. Bijača2 i time je zatvorena zona zaštite. Površina zone zaštite je 2.195 m². Koordinate točaka granične linije: 1. Y=6466998 X=4775659; 2. Y=6467042 X=4775577; 3. Y=6466966 X=4775638

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite;

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, uključujući i one koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva mjerodavnog za prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo) i stručni nadzor mjerodavne službe zaštite nasljeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavna služba zaštite);
- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i odobrenja mjerodavnog ministarstva i nadzor mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dopušteno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;
- izuzetno od prethodne alineje, dopušteno je čišćenje stećaka u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje mjerodavnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, kemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obvezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se rabiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata površine dijelova parcela k.č. 395, 396, 1895/3 i 1296/1 k.o. Bijača. Obuhvat zaštitnog pojasa počinje od točke na granici parcela k.č. 1296/1 i 1298/1 čije su koordinate Y=6466973 X=4775774. Granična linija zatim ide jugoistočno granicom parcela k.č. 1296/1 i 1298/1 do točke čije su koordinate Y=6467096 X=4775717, te nastavlja pravolinijski na točku na parceli k.č. 1296/1 Y=6467150 X=4775600. Granična linija zatim ide pravolinijski na točku na granici parcela k.č. 1895/3 i 396 čije su koordinate Y=6467055 X=4775550, te nastavlja granicom parcele k.č. 396 do točke na granici parcela k.č. 396 i 1575 Y=6466862 X=4775579. Linija nastavlja pravolinijski na točku na granici parcela k.č. 396 i 394/3 Y=6466876 X=4775677 i ide granicom parcela k.č. 396 i 394/3 do tromede parcela k.č. 396, 394/3 i 1895/3. Sa ove tromede granična linija se pravolinijski vraća na polaznu točku na granici parcela k.č. 1296/1 i 1298/1 k.o. Bijača i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 47.057 m². Koordinate točaka granične linije: 1. Y= 6466973 X= 4775774; 2. Y= 6467150 X= 4775600; 3. Y= 6466974 X= 4775508; 4. Y= 6466862 X= 4775579.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite;

- nije dopuštena eksploatacija kamena, lociranje potencijalnih zagađivača okoline utvrđenih propisima, izgradnja industrijskih objekata i magistralne infrastrukture i svih objekata koji tijekom izgradnje ili tijekom eksploatacije mogu ugroziti nacionalni spomenik.
- nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dopušteno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebice osigurati provedbu sljedećih mjera:

- izradu geodetskog snimka postojećeg stanja;
- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu Plana sanacije, restauracije i konzervacije lokaliteta;
- izradu Plana upravljanja lokalitetom;
- vraćanje stećka koji je premješten u Franjevački samostan Humac i njegovo postavljanje iznad groba".

III.

U točki IV. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: "Izuzetno od stavka 1. ove točke, u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nositelji arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani zahtjev Povjerenstvu da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni".

Dosadašnji st. 2. - 8. postaju st. 3. - 9.

IV.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-17

12. prosinca 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Dubravko Lovrenović, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних

споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ ИСТОРИЈСКОГ ПОДРУЧЈА - НЕКРОПОЛА СА СТЕЋЦИМА БИЈАЧА, ОПШТИНА ЛЈУБУШКИ, НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја - Некропола са стећцима Бијача, општина Лјубушки, националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 53/11 и 42/14) у тачки I став 1. иза ријечи "стећцима" додаје се ријеч "Дилић".

У ставу 2. ријечи: "с 33 гроба са стећцима" замјењује се ријечима: "са 35 стећака".

II

Тачка III мијења се и гласи:

"У сврху трајне заштите на простору дефинисаном у тачки I став 3. ове одлуке утврђује се **зона заштите**, коју дефинишу површине дијелова парцела к.ч. 395 и к.ч. 396 к.о. Бијача, чији обухват почиње од тачке на граници парцела к.ч. 1895/3 и 396 чије су координате $Y=6466998$ $X=4775659$. Гранична линија затим иде југоисточно границом пута к.ч. 1895/3 до тачке $Y=6467042$ $X=4775577$, наставља праволинијски на тачку на парцели к.ч. 396 чије су координате $Y=6467033$ $X=4775574$ те на тачку на граници парцела к.ч. 395 и 395 $Y=6467023$ $X=4775584$. Гранична линија даље иде границом парцела к.ч. 395 и 396 до тачке чије су координате $Y=6466966$ $X=4775638$, те се праволинијски враћа на полазну тачку на граници парцела к.ч. 1895/3 и 396 к.о. Бијача2 и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 2.195 m^2 . Координате тачака граничне линије: 1. $Y=6466998$ $X=4775659$; 2. $Y=6467042$ $X=4775577$; 3. $Y=6466966$ $X=4775638$

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите;

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-рестаураторски радови, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење (у даљњем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: надлежна служба заштите);
- дозвољено је обављање радова на инфраструктури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- радови на уређењу локалитета и радови на санирању оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, рестаурације и конзервације и одобрења надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стећака од лишаја и маховине;
- изузетно од претходне алинеје, дозвољено је чишћење стећака у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стећака, уз претходно израђен елаборат и одобрење надлежног министарства. Елаборат треба да буде заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализама за које конзерватор

утврди да су неопходне, те да садржава одговарајуће конзерваторске мјере и процјену утицаја начина чишћења на камен;

- подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истражних радова обавезно обезбиједити присуство археолога;
- простор споменика биће отворен и доступан јавности, а може да се користи у едукативне и културне сврхе;
- забрањено је одлагање свих врста отпада.

У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се **заштитни појас** који обухвата површине дијелова парцела к.ч. 395, 396, 1895/3 и 1296/1 к.о. Бијача. Обухват заштитног појаса почиње од тачке на граници парцела к.ч. 1296/1 и 1298/1 чије су координате $Y=6466973$ $X=4775774$. Гранична линија затим иде југоисточно границом парцела к.ч. 1296/1 и 1298/1 до тачке чије су координате $Y=6467096$ $X=4775717$, те наставља праволинијски на тачку на парцели к.ч. 1296/1 $Y=6467150$ $X=4775600$. Гранична линија затим иде праволинијски на тачку на граници парцела к.ч. 1895/3 и 396 чије су координате $Y=6467055$ $X=4775550$, те наставља границом парцеле к.ч. 396 до тачке на граници парцела к.ч. 396 и 1575 $Y=6466862$ $X=4775579$. Линија наставља праволинијски на тачку на граници парцела к.ч. 396 и 394/3 $Y=6466876$ $X=4775677$ и иде границом парцела к.ч. 396 и 394/3 до тремеје парцела к.ч. 396, 394/3 и 1895/3. Са ове тремеје гранична линија се праволинијски враћа на полазну тачку на граници парцела к.ч. 1296/1 и 1298/1 к.о. Бијача и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 47.057 m^2 . Координате тачака граничне линије: 1. $Y=6466973$ $X=4775774$; 2. $Y=6467150$ $X=4775600$; 3. $Y=6466974$ $X=4775508$; 4. $Y=6466862$ $X=4775579$.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите;

- није дозвољена експлоатација камена, лоцирање потенцијалних загађивача околине утврђених прописима, изградња индустријских објеката и магистралне инфраструктуре и свих објеката који у току изградње или у току експлоатације могу да угрозе национални споменик.
- није дозвољено извођење радова који би могли утицати на измјену подручја и промјену крајолика;
- није дозвољено обављање радова на инфраструктури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- није дозвољено одлагање отпада.

Влада Федерације дужна је посебно обезбиједити спровођење следећих мјера:

- израду геодетског снимка постојећег стања;
- израду плана свеобухватног археолошког истраживања локалитета на некрополи;
- израду Плана санације, рестаурације и конзервације локалитета;
- израду Плана управљања локалитетом;
- враћање стећака који је премјештен у Фрањевачки самостан Хумац и његово постављање изнад гроба".

III

У тачки IV иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи: "Изузетно од става 1. ове тачке, у случају да најближи музеј не испуњава кадровске, материјалне и техничке услове, носиоци археолошких истраживања дужни су поднијети

писани захтјев Комисији да одреди институцију у којој ће археолошки налази бити привремено похрањени".

Досадашњи ст. 2-8. постају ст. 3-9.

IV

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у сљедећем саставу: Зеупер Ахунбау, Мартин Чергу, Амра Хаџимухамедовић, Дубравко Ловреновић и Љилана Шево.

Број 05.2-2.5-58/14-17

12. децембра 2014. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Дубравко Ловреновић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU HISTORIJSKOG PODRUČJA - NEKROPOLA SA STEĆCIMA BIJAČA, OPĆINA LJUBUŠKI, NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I

U Odluci o proglašenju historijskog područja - Nekropola sa stećcima Bijača, općina Ljubuški, nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 53/11 i 42/14) u tački I stav 1. iza riječi "stećcima" dodaje se riječ "Dilić".

U stavu 2. riječi: "s 33 groba sa stećcima" zamjenjuje se riječima: "sa 35 stećaka".

II

Таčka III мијенја се и гласи:

"U svrhu trajne zaštite na prostoru definiranom u tački I stav 3. ove odluke utvrđuje se **zona zaštite**, koju definiraju površine dijelova parcela k.č. 395 i k.č. 396 k.o. Bijača, čiji obuhvat počinje od tačke na granici parcela k.č. 1895/3 i 396 čije su koordinate Y=6466998 X=4775659. Granična linija zatim ide jugoistočno granicom puta k.č. 1895/3 do tačke Y=6467042 X=4775577, nastavlja pravolinijski na tačku na parceli k.č. 396 čije su koordinate Y=6467033 X=4775574 te na tačku na granici parcela k.č. 395 i 395 Y=6467023 X=4775584. Granična linija dalje ide granicom parcela k.č. 395 i 396 do tačke čije su koordinate Y=6466966 X=4775638, te se pravolinijski vraća na polaznu tačku na granici parcela k.č. 1895/3 i 396 k.o. Bijača2 i time je zatvorena zona zaštite. Površina zone zaštite je 2.195 m². Koordinate tačaka granične linije: 1. Y=6466998 X=4775659; 2. Y=6467042 X=4775577; 3. Y=6466966 X=4775638

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite;

- dozvoljeni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, uključujući i one koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva nadležnog za prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) i stručni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležna služba zaštite);
- dozvoljeno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;
- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dozvoljeni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i

odobrenja nadležnog ministarstva i nadzor nadležne službe zaštite;

- nije dozvoljeno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dozvoljeno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;
- izuzetno od prethodne alineje, dozvoljeno je čišćenje stećaka u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje nadležnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, hemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obavezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se koristiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata površine dijelova parcela k.č. 395, 396, 1895/3 i 1296/1 k.o. Bijača. Obuhvat zaštitnog pojasa počinje od tačke na granici parcela k.č. 1296/1 i 1298/1 čije su koordinate Y=6466973 X=4775774. Granična linija zatim ide jugoistočno granicom parcela k.č. 1296/1 i 1298/1 do tačke čije su koordinate Y=6467096 X=4775717, te nastavlja pravolinijski na tačku na parceli k.č. 1296/1 Y=6467150 X=4775600. Granična linija zatim ide pravolinijski na tačku na granici parcela k.č. 1895/3 i 396 čije su koordinate Y=6467055 X=4775550, te nastavlja granicom parcele k.č. 396 do tačke na granici parcela k.č. 396 i 1575 Y=6466862 X=4775579. Linija nastavlja pravolinijski na tačku na granici parcela k.č. 396 i 394/3 Y=6466876 X=4775677 i ide granicom parcela k.č. 396 i 394/3 do tromede parcela k.č. 396, 394/3 i 1895/3. Sa ove tromede granična linija se pravolinijski vraća na polaznu tačku na granici parcela k.č. 1296/1 i 1298/1 k.o. Bijača i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 47.057 m². Koordinate tačaka granične linije: 1. Y= 6466973 X= 4775774; 2. Y= 6467150 X= 4775600; 3. Y= 6466974 X= 4775508; 4. Y= 6466862 X= 4775579.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite;

- nije dozvoljena eksploatacija kamena, lociranje potencijalnih zagađivača okoline utvrđenih propisima, izgradnja industrijskih objekata i magistralne infrastrukture i svih objekata koji u toku izgradnje ili u toku eksploatacije mogu ugroziti nacionalni spomenik.
- nije dozvoljeno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dozvoljeno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;
- nije dozvoljeno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebno osigurati provođenje sljedećih mjera:

- izradu geodetskog snimka postojećeg stanja;
- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu Plana sanacije, restauracije i konzervacije lokaliteta;
- izradu Plana upravljanja lokalitetom;
- vraćanje stećka koji je premješten u Franjevački samostan Humac i njegovo postavljanje iznad groba".

III

U tački IV iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Izuzetno od stava 1. ove tačke, u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nosioci arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani zahtjev Komisiji da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni".

Dosadašnji st. 2-8. postaju st. 3-9.

IV

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-17

12. decembra 2014. godine

Sarajevo

Predsjedavajući Komisije

Dubravko Lovrenović, s. r.

395

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 40a. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj 12. prosinca 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU POVIJESNOG PODRUČJA - NEKROPOLA SA STEĆCIMA "MRAMOR" U MUSIĆIMA, OPĆINA OLOVO, NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I.

U Odluci o proglašenju povijesnog područja - Nekropola sa stećcima "Mramor" u Musićima, općina Olovo, nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 3/11) točka III. mijenja se i glasi:

"S ciljem trajne zaštite na prostoru definiranom u točki I. stavak 3. ove odluke, utvrđuje se **zona zaštite** koju čine kompletne površine parcela k.č. 924 i 925 k.o. Klinčići, čiji obuhvat počinje od tromede parcela k.č. 1013, 925 i 926. Granična linija zatim ide granicom parcela k.č. 925 i 926 te granicom parcela k.č. 924 i 923 do tromede parcela k.č. 923, 924 i 1013. Granična linija dalje ide prema sjeveru istočnom granicom puta k.č. 1013, gdje se vraća na polaznu točku na tromedi parcela k.č. 1013, 925 i 926 k.o. Klinčići i time je zatvorena zona zaštite. Površina zone zaštite je 5.034 m². Koordinate točaka granične linije: 1. Y=6542108 X=4884965; 2. Y=6542166 X=4884954; 3. Y=6542097 X=4884829; 4. Y=6542081 X=4884828.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, uključujući i one koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva mjerodavnog za prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo) i stručni nadzor mjerodavne službe zaštite nasljeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavna služba zaštite);
- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i odobrenje mjerodavnog ministarstva i nadzor mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;

- nije dopušteno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;
- izuzetno od prethodne alineje, dopušteno je čišćenje stećaka u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećaka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje mjerodavnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, kemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obvezno osigurati prisustvo arheologa;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se rabiti u edukativne i kulturne svrhe;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata kompletne površine parcela k.č. 923, 926, 929, 930, 975, 976, 977, 978 i 979 i dijelovi parcela k.č. 941, 974 i 1013 k.o. Klinčići. Obuhvat zaštitnog pojasa počinje od točke na zapadnoj granici parcele k.č. 974 čije su koordinate Y=6542042 X=4885055 i ide pravolinijski istočno na točku granice parcela k.č. 941 i 940 čije su koordinate Y=6542146 X=4885070. Granična linija zatim ide granicom parcele k.č. 941 sa parcelama k.č. 940 i 939; granicom parcele k.č. 930 sa parcelama k.č. 939, 934, 932 i 931; granicom parcele k.č. 929 sa parcelama k.č. 931 i 928; granicom parcela k.č. 926 i 927 te granicom parcele k.č. 923 sa parcelama k.č. 922, 985 i 984 do tromede parcela k.č. 923, 984 i 1013. Granična linija dalje ide pravolinijski do tromede parcela k.č. 1013, 981 i 980 te nastavlja granicom parcela k.č. 981 i 980 do tromede parcela k.č. 980, 981 i 979. Granična linija dalje ide zapadnom granicom parcela k.č. 979, 978, 977, 976, 975 i 974 do polazne točke čije su koordinate Y=6542042 X=4885055 i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 54.595 m². Koordinate točaka granične linije: 1. Y=6542042 X=4885055; 2. Y=6542146 X=4885070; 3. Y=6542197 X=4885039; 4. Y=6542283 X=4885002; 5. Y=6542298 X=4884943; 6. Y=6542266 X=4884822; 7. Y=6542076 X=4884794; 8. Y=6542040 X=4884975.

Na definiranom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- nije dopuštena eksploatacija kamena, lociranje potencijalnih zagađivača okoline utvrđenih propisima, izgradnja industrijskih objekata i magistralne infrastrukture i svih objekata koji tijekom izgradnje ili tijekom eksploatacije mogu ugroziti nacionalni spomenik.
- nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dopušteno obavljanje radova na infrastrukturi osim uz odobrenje mjerodavnog ministarstva i stručno mišljenje mjerodavne službe zaštite;
- nije dopušteno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebice osigurati provedbu sljedećih mjera:

- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu programa rabljenja nacionalnog spomenika."

II.

U točki II. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Izuzetno od stavka 1. ove tačke, u razdoblju do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nositelji arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani zahtjev Povjerenstvu da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni."

Dosadašnji st. 2. do 8. postaju st. 3. do 9.

III.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-19
12. prosinca 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Dubravko Lovrenović, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ ИСТОРИЈСКОГ ПОДРУЧЈА - НЕКРОПОЛА СА СТЕЋИЦИМА "МРАМОР" У МУСИЋИМА, ОПШТИНА ОЛОВО, НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја - Некропола са стећцима "Мрамор" у Мусићима, општина Олово, националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 3/11) тачка III мијења се и гласи:

"С циљем трајне заштите на простору дефинисаном у тачки I став 3. ове одлуке, утврђује се **зона заштите** коју чине комплетне површине парцела к.ч. 924 и 925 к.о. Клинички, чији обухват почиње од тромеђе парцела к.ч. 1013, 925 и 926. Гранична линија затим иде границом парцела к.ч. 925 и 926 те границом парцела к.ч. 924 и 923 до тромеђе парцела к.ч. 923, 924 и 1013. Гранична линија даље иде према сјеверу источном границом пута к.ч. 1013, гдје се враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 1013, 925 и 926 к.о. Клинички и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 5.034 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y=6542108 X=4884965; 2. Y=6542166 X=4884954; 3. Y=6542097 X=4884829; 4. Y=6542081 X=4884828.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-реставраторски радови, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење (у даљем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна служба заштите);
- дозвољено је обављање радова на инфраструктури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- радови на уређењу локалитета и радови на санирању оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, реставрације и конзервације и одобрење надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стећака од лишјаја и маховине;

- изузетно од претходне алинеје, дозвољено је чишћење стећака у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стећака, уз претходно израђен елаборат и одобрење надлежног министарства. Елаборат треба да буде заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализама за које конзерватор утврди да су неопходне, те да садржавају одговарајуће конзерваторске мјере и процјену утицаја начина чишћења на камен;
- подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истражних радова обавезно обезбиједити присуство археолога;
- простор споменика биће отворен и доступан јавности, а може да се користи у едукативне и културне сврхе;
- забрањено је одлагање свих врста отпада.

У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се **заштитни појас** који обухвата комплетне површине парцела к.ч. 923, 926, 929, 930, 975, 976, 977, 978 и 979 и дијелови парцела к.ч. 941, 974 и 1013 к.о. Клинички. Обухват заштитног појаса почиње од тачке на западној граници парцеле к.ч. 974 чије су координате Y=6542042 X=4885055 и иде праволинијски источно на тачку границе парцела к.ч. 941 и 940 чије су координате Y=6542146 X=4885070. Гранична линија затим иде границом парцеле к.ч. 941 са парцелама к.ч. 940 и 939; границом парцеле к.ч. 930 са парцелама к.ч. 939, 934, 932 и 931; границом парцеле к.ч. 929 са парцелама к.ч. 931 и 928; границом парцела к.ч. 926 и 927 те границом парцеле к.ч. 923 са парцелама к.ч. 922, 985 и 984 до тромеђе парцела к.ч. 923, 984 и 1013. Гранична линија даље иде праволинијски до тромеђе парцела к.ч. 1013, 981 и 980 те наставља границом парцела к.ч. 981 и 980 до тромеђе парцела к.ч. 980, 981 и 979. Гранична линија даље иде западном границом парцела к.ч. 979, 978, 977, 976, 975 и 974 до полазне тачке чије су координате Y=6542042 X=4885055 и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 54.595 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y=6542042 X=4885055; 2. Y=6542146 X=4885070; 3. Y=6542197 X=4885039; 4. Y=6542283 X=4885002; 5. Y=6542298 X=4884943; 6. Y=6542266 X=4884822; 7. Y=6542076 X=4884794; 8. Y=6542040 X=4884975.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- није дозвољена експлоатација камена, лоцирање потенцијалних загађивача околине утврђених прописима, изградња индустријских објеката и магистралне инфраструктуре и свих објеката који у току изградње или у току експлоатације могу да угрозе национални споменик.
- није дозвољено извођење радова који би могли да утичу на измјену подручја и промјену крајолика;
- није дозвољено обављање радова на инфраструктури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- није дозвољено одлагање отпада.

Влада Федерације дужна је посебно обезбиједити спровођење следећих мјера:

- израду плана свеобухватног археолошког истраживања локалитета на некрополи;
- израду програма коришћења националног споменика."

II

У тачки II иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Изузетно од става 1. ове тачке, у периоду до поновног отварања Земалског музеја Босне и Херцеговине, а у случају да најближи музеј не испуњава кадровске, материјалне и техничке услове, носиоци археолошких истраживања дужни су да поднесу писани захтјев Комисији да одреди институцију у којој ће археолошки налази бити привремено похрањени."

Досадашњи ст. 2. до 8. постају ст. 3. до 9.

III

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у сљедећем саставу: Зеупер Ахунбау, Мартин Черри, Амра Хацимхамедовић, Дубравко Ловреновић и Љиљана Шево.

Број 05.2-2.5-58/14-19

12. децембра 2014. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Дубравко Ловреновић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU HISTORIJSKOG PODRUČJA - NEKROPOLA SA STEĆCIMA "MRAMOR" U MUSICIMA, OPĆINA OLOVO, NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја - Некропола са стећцима "Мрамор" у Мушићима, опћина Олово, националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 3/11) тачка III мијенја се и гласи:

"С циљем трајне заштите на простору дефинираном у тачки I став 3. ове одлуке, утврђује се **зона заштите** коју чине комплетне површине парцела к.ч. 924 и 925 к.о. Клинчићи, чији обухват почиње од тромеде парцела к.ч. 1013, 925 и 926. Гранична линија затим иде границом парцела к.ч. 925 и 926 те границом парцела к.ч. 924 и 923 до тромеде парцела к.ч. 923, 924 и 1013. Гранична линија даље иде према северу истоћном границом пута к.ч. 1013, гдје се враћа на полазну тачку на тромеди парцела к.ч. 1013, 925 и 926 к.о. Клинчићи и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 5.034 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y=6542108 X=4884965; 2. Y=6542166 X=4884954; 3. Y=6542097 X=4884829; 4. Y=6542081 X=4884828.

На дефинираном простору утврђују се сљедеће мјере заштите:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-реставраторски радови, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење (у даљњем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслиједа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: надлежна служба заштите);
- дозвољено је обављање радова на инфраструктури, уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
- радови на уређењу локалитета и радови на санiranju оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, реставрације и конзервације и одобрење надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;

- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стецака од лишја и маховине;
- изузетно од претходне алинеје, дозвољено је чишћење стецака у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стецака, уз претходно израђен elaborat и одобрење надлежног министарства. Elaborat треба бити заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализима за које конзерватор утврди да су неопходне, те садржавати одговарајуће конзерваторске мјере и процјену утицаја начина чишћења на камен;
- подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истражних радова обавезно осигурати присуство археолога;
- простор споменика бит ће отворен и доступан јавности, а може се користити у едукативне и културне сврхе;
- забрањено је одлагање свих врста отпада.

У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се **заштитни појас** који обухвата комплетне површине парцела к.ч. 923, 926, 929, 930, 975, 976, 977, 978 и 979 и дијелови парцела к.ч. 941, 974 и 1013 к.о. Клинчићи. Обухват заштитног појаса почиње од тачке на западној граници парцеле к.ч. 974 чије су координате Y=6542042 X=4885055 и иде правoliniјски истоћно на тачку границе парцела к.ч. 941 и 940 чије су координате Y=6542146 X=4885070. Гранична линија затим иде границом парцеле к.ч. 941 са парцелом к.ч. 940 и 939; границом парцеле к.ч. 930 са парцелом к.ч. 939, 934, 932 и 931; границом парцеле к.ч. 929 са парцелом к.ч. 931 и 928; границом парцела к.ч. 926 и 927 те границом парцеле к.ч. 923 са парцелом к.ч. 922, 985 и 984 до тромеде парцела к.ч. 923, 984 и 1013. Гранична линија даље иде правoliniјски до тромеде парцела к.ч. 1013, 981 и 980 те наставља границом парцела к.ч. 981 и 980 до тромеде парцела к.ч. 980, 981 и 979. Гранична линија даље иде западном границом парцела к.ч. 979, 978, 977, 976, 975 и 974 до полазне тачке чије су координате Y=6542042 X=4885055 и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 54.595 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y=6542042 X=4885055; 2. Y=6542146 X=4885070; 3. Y=6542197 X=4885039; 4. Y=6542283 X=4885002; 5. Y=6542298 X=4884943; 6. Y=6542266 X=4884822; 7. Y=6542076 X=4884794; 8. Y=6542040 X=4884975.

На дефинираном простору утврђују се сљедеће мјере заштите:

- није дозвољена експлоатација камена, lociranje потенцијалних загађивача околине утврђених прописима, изградња индустријских објеката и магистралне инфраструктуре и свих објеката који у току изградње или у току експлоатације могу угрозити национални споменик;
 - није дозвољено извођење радова који би могли утијецати на измјену подручја и промјену крајолика;
 - није дозвољено обављање радова на инфраструктури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;
 - није дозвољено одлагање отпада.
- Влада Федерације дужна је посебно осигурати provoђење сљедећих мјера:
- израду плана свеобухватног археолошког истраживања локалитета на некрополи;
 - израду програма коришћења националног споменика."

II

У тачки II иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Изузетно од става 1. ове тачке, у периоду до поновног отварања Земалског музеја Босне и Херцеговине, а у случају да најближи музеј не испуњава кадровске, материјалне и техничке услове, носиоци археолошких истраживања дужни су поднијети писани захтјев Комисији да одреди институцију у којој ће археолошки налази бити привремено похрањени."

zahtjev Povjerenstvu da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni."

Dosadašnji st. 2. do 8. postaju st. 3. do 9.

IV.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-20

12. prosinca 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Dubravko Lovrenović, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ПРОГЛАШЕЊУ ИСТОРИЈСКОГ ПОДРУЧЈА – НЕКРОПОЛА СА СТЕЋИМА У СТАРИМ КУЋАМА, ДОЊЕ БРЕШКЕ, ОПШТИНА ТУЗЛА, НАЦИОНАЛНИМ СПОМЕНИКОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја – Некропола са стећима у Старим кућама, Доње Брешке, општина Тузла, националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 10/11), у тачки I став 3. мијења се и гласи:

"Национални споменик се налази на простору који обухвата к.ч. 376, посједовни лист / ККУ број 178, к.ч. 389, посједовни лист / ККУ број 331, к.ч. 396, 397, 398, 399 и 400, к.о. Брешке, општина Тузла, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина."

II

Тачка III мијења се и гласи:

"У циљу трајне заштите на простору дефинисаном у тачки I став 3. ове одлуке, утврђује се **зона заштите** коју чине комплетне површине парцела к.ч. 376, 396, 397, 398, 399 и 400 и дио парцеле к.ч. 389 к.о. Брешке, чији обухват почиње од тромеђе парцела к.ч. 375, 376 и 403. Гранична линија затим иде сјеверно границом к.ч. 376 до тромеђе парцела к.ч. 376, 377 и 389, наставља до тачке $Y=6553066$ $X=4941320$ и иде источно на тромеђу парцела к.ч. 389, 390 и 396. Гранична линија даље иде до тромеђе парцела к.ч. 391/1, 396 и 1910 и наставља према југу западном границом пута к.ч. 1910 до тромеђе парцела к.ч. 1910, 400 и 402. Линија даље иде југозападно границом парцела к.ч. 400, 399 и 376 са парцелама к.ч. 402 и 403, гдје се враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 375, 376 и 403 к.о. Брешке и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 19.693 m^2 . Координате тачака граничне линије: 1. $Y=6553135$ $X=4941130$; 2. $Y=6553066$ $X=4941320$; 3. $Y=6553183$ $X=4941334$; 4. $Y=6553173$ $X=4941150$.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-рестаураторски радови, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за

просторно уређење (у даљем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна служба заштите);

- радови на уређењу локалитета и радови на санирању оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, рестаурације и конзервације и одобрења надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стећака од лишаја и маховине;
- изузетно од претходне алинеје, дозвољенио је чишћење стећака у случају да је оно неопходно за истраживање епиграфских или декоративних елемената стећака, уз претходно израђен елаборат и одобрење надлежног министарства. Елаборат треба да буде заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализама за које конзерватор утврди да су неопходне, те да садржава одговарајуће конзерваторске мјере и процјену утицаја начина чишћења на камен;
- подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истражних радова обавезно обезбиједити присуство археолога;
- простор споменика биће отворен и доступан јавности, а може да се користи у едукативне и културне сврхе;
- забрањено је одлагање свих врста отпада.

У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се заштитни појас који обухвата комплетне површине парцела к.ч. 375, 377, 378/1, 378/2, 378/3, 378/4, 379, 380, 381, 382, 383, 390, 391/1, 438, 439, 440, 441 и 442 и дијелови парцела к.ч. 388, 389, 391/2, 443, 444, 451, 462 и 1910 к.о. Брешке. Обухват заштитног појаса почиње од тромеђе парцела к.ч. 1898, 381 и 385 и иде сјевероисточно границом парцела к.ч. 381, 382 и 383 са парцелама к.ч. 385, 384 и 386 до тромеђе парцела к.ч. 383, 386 и 388. Гранична линија затим иде праволинијски до тромеђе парцела к.ч. 390, 391/1 и 391/2 те наставља контуром граница до тромеђе парцела к.ч. 391/1, 391/2 и 1910. Гранична линија даље иде праволинијски до тачке на граници парцела к.ч. 462 и 461 чије су координате $Y=6553412$ $X=4941430$ и наставља границом парцела к.ч. 462 и 442 са парцелама к.ч. 461 и 463 до тромеђе парцела к.ч. 463, 442 и 1894. Линија даље иде према југозападу западном границом пута к.ч. 1894 до тачке на граници парцела к.ч. 1894 и 443 чије су координате $Y=6553185$ $X=4941154$. Гранична линија даље иде на тромеђу парцела к.ч. 1910, 400 и 402 те се границом парцела к.ч. 400, 399 и 376 са парцелама к.ч. 402 и 403 враћа на полазну тачку на тромеђи парцела к.ч. 375, 376 и 403 к.о. Брешке и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 86.716 m^2 . Координате тачака граничне линије: 1. $Y=6552858$ $X=4941301$; 2. $Y=6553097$ $X=4941452$; 3. $Y=6553412$ $X=4941430$; 4. $Y=6553387$ $X=4941324$; 5. $Y=6553185$ $X=4941154$; 6. $Y=6553125$ $X=4941114$.

На дефинисаном простору утврђују се следеће мјере заштите:

- није дозвољена изградња привредних објеката;
- није дозвољено извођење радова који би могли да утичу на измјену подручја и промјену крајолика;
- није дозвољено обављање радова на инфраструктури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;

- није дозвољено одлагање отпада.
Влада Федерације дужна је посебно да обезбиди спровођење сљедећих мјера:

- израду плана свеобухватног археолошког истраживања локалитета на некрополи;
- израду програма коришћења."

III

У тачки IV иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:
"Изузетно од става 1. ове тачке, у периоду до поновног отварања Земаљског музеја Босне и Херцеговине, а у случају да најближи музеј не испуњава кадровске, материјалне и техничке услов, носиоци археолошких истраживања дужни су да поднесу писани захтјев Комисији да одреди институцију у којој ће археолошки налази бити привремено похрањени."

Досадашњи ст. 2. до 8. постају ст. 3. до 9.

IV

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у сљедећем саставу:
Зеупер Аhunbay, Martin Cherry, Амра Хаџимухамедовић, Дубравко Ловреновић и Љиљана Шево.

Број 05.2-2.5-58/14-20

12. децембра 2014. године

Сарајево

Председавајући Комисије

Дубравко Ловреновић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 40а. Пословника о раду Комисије за очување националних споменика, на сједници одржаној 12. децембра 2014. године, донијела је

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PROGLAŠENJU HISTORIJSKOG PODRUČJA – NEKROPOLA SA STEĆCIMA U STARIM KUĆAMA, DONJE BREŠKE, OPĆINA TUZLA, NACIONALNIM SPOMENIKOM BOSNE I HERCEGOVINE

I

У Одлуци о проглашењу историјског подручја – Некропола са стећцима у Старим кућама, Доње Брешке, опћина Тuzла, националним спомеником Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 10/11), у тачки I став 3. мијенја се и гласи:

"Национални споменик се налази на простору који обухвата к.ч. 376, посједовни лист/ККУ број 178, к.ч. 389, посједовни лист/ККУ број 331, к.ч. 396, 397, 398, 399 и 400, к.о. Брешке, опћина Тuzла, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина."

II

Тачка III мијенја се и гласи:

"У циљу трајне заштите на простору дефинираном у тачки I став 3. ове одлуке, утврђује се **зона заштите** коју чине kompletне површине парцела к.ч. 376, 396, 397, 398, 399 и 400 и дио парцеле к.ч. 389 к.о. Брешке, чији обухват почиње од тромеде парцела к.ч. 375, 376 и 403. Гранична линија затим иде сјеверно границом к.ч. 376 до тромеде парцела к.ч. 376, 377 и 389, наставља до тачке Y=6553066 X=4941320 и иде истоочно на тромеђу парцела к.ч. 389, 390 и 396. Гранична линија даље иде до тромеде парцела к.ч. 391/1, 396 и 1910 и наставља према југу западном границом пута к.ч. 1910 до тромеде парцела к.ч. 1910, 400 и 402. Линија даље иде југозападно границом парцела к.ч. 400, 399 и 376 са парцелом к.ч. 402 и 403, гдје се враћа на полазну тачку на тромеђу парцела к.ч. 375, 376 и 403 к.о. Брешке и тиме је затворена зона заштите. Површина зоне заштите је 19.693 м². Координате тачака граничне

линије: 1. Y=6553135 X=4941130; 2. Y=6553066 X=4941320; 3. Y=6553183 X=4941334; 4. Y=6553173 X=4941150.

На дефинираном простору утврђује се сљедеће мјере заштите:

- дозвољени су искључиво истраживачки и конзерваторско-реставраторски радови, укључујући и оне који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење (у даљњем тексту: надлежно министарство) и стручни надзор надлежне службе заштите наслиједа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: надлежна служба заштите);
- радови на уређењу локалитета и радови на санiranju оштећења дозвољени су искључиво уз претходно израђен план санације, реставрације и конзервације и одобрења надлежног министарства и надзор надлежне службе заштите;
- није дозвољено помјерање надгробника са гробова на било коју другу локацију;
- није дозвољено чишћење стецака од лишја и маховине;
- изузетно од претходне alineje, дозвољено је чишћење стецака у случају да је оно neophodno за истраживање епиграфских или декоративних елемената стецака, уз претходно израђен elaborat и одобрење надлежног министарства. Elaborat треба бити заснован на биолошким, хемијским, физичким и другим анализамa за које конзерватор утврди да су neophodne, те садржавати одговарајуће конзерваторске мјере и процјену utjecaja načina чишћења на камен;
- подручје представља археолошки локалитет, па је приликом обављања археолошких истражних радова обавезно осигурати присуство археолога;
- простор споменика бит ће отворен и доступан јавности, а може се користити у едукативне и културне сврхе;
- забрањено је одлагање свих врста отпада.

У циљу трајне заштите националног споменика утврђује се **заштитни појас** који обухвата kompletне површине парцела к.ч. 375, 377, 378/1, 378/2, 378/3, 378/4, 379, 380, 381, 382, 383, 390, 391/1, 438, 439, 440, 441 и 442 и дијелови парцела к.ч. 388, 389, 391/2, 443, 444, 451, 462 и 1910 к.о. Брешке. Обухват заштитног појаса почиње од тромеде парцела к.ч. 1898, 381 и 385 и иде сјевероистоочно границом парцела к.ч. 381, 382 и 383 са парцелом к.ч. 385, 384 и 386 до тромеде парцела к.ч. 383, 386 и 388. Гранична линија затим иде правoliniјски до тромеде парцела к.ч. 390, 391/1 и 391/2 те наставља контуром граница до тромеде парцела к.ч. 391/1, 391/2 и 1910. Гранична линија даље иде правoliniјски до тачке на граници парцела к.ч. 462 и 461 чије су координате Y= 6553412 X= 4941430 и наставља границом парцела к.ч. 462 и 442 са парцелом к.ч. 461 и 463 до тромеде парцела к.ч. 463, 442 и 1894. Линија даље иде према југозападу западном границом пута к.ч. 1894 до тачке на граници парцела к.ч. 1894 и 443 чије су координате Y= 6553185 X= 4941154. Гранична линија даље иде на тромеђу парцела к.ч. 1910, 400 и 402 те се границом парцела к.ч. 400, 399 и 376 са парцелом к.ч. 402 и 403 враћа на полазну тачку на тромеђу парцела к.ч. 375, 376 и 403 к.о. Брешке и тиме је затворен заштитни појас. Површина заштитног појаса је 86.716 м². Координате тачака граничне линије: 1. Y=6552858 X=4941301; 2. Y=6553097 X=4941452; 3. Y=6553412 X=4941430; 4. Y=6553387 X=4941324; 5. Y=6553185 X=4941154; 6. Y=6553125 X=4941114.

На дефинираном простору утврђује се сљедеће мјере заштите:

- није дозвољена изградња привредних објеката;
- није дозвољено извођење радова који би могли utjecati на измјену подручја и промјену крајолика;
- није дозвољено обављање радова на инфраструктури осим уз одобрење надлежног министарства и стручно мишљење надлежне службе заштите;

- nije dozvoljeno odlaganje otpada.
Vlada Federacije dužna je posebno osigurati provođenje sljedećih mjera:

- izradu plana sveobuhvatnog arheološkog istraživanja lokaliteta na nekropoli;
- izradu programa korištenja."

III

U tački IV iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Izuzetno od stava 1. ove tačke, u periodu do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nosioci arheoloških istraživanja dužni su podnijeti pisani zahtjev Komisiji da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni."

Dosadašnji st. 2. do 8. postaju st. 3. do 9.

IV

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Broj 05.2-2.5-58/14-20

12. decembra 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Komisije
Dubravko Lovrenović, s. r.

397

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka 36. stav (3) Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 47/16), a u vezi sa člankom V. stavak 3. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, na sjednici održanoj 21. ožujka 2017. godine, donijelo je

ODLUKU

I

- (1) Za dobra kulturno-povijesnog naslijeđa uvrštena na Spisak dobara, koji je sastavni dio ove odluke, produžava se režim zaštite iz članka V. stavak 3. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.
- (2) Režim zaštite u smislu stavka (1) ove tačke produžava se do donošenja konačne odluke Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika o proglašenju predloženog dobra nacionalnim spomenikom ili o odbijanju prijedloga za proglašenje.

II

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03.1-02.9-88/17-1

21. ožujka 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Goran Milojević, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана 36. став (3) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), а у вези са чланом V став 3. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, на сједници одржаној 21. марта 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

- (1) За добра културно-историјског наслеђа уврштена на Списак добара, који је саставни дио ове одлуке, продужава се режим заштите из члана V став 3. Анекса

8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

- (2) Режим заштите у смислу става (1) ове тачке продужава се до доношења коначне одлуке Комисије за очување националних споменика о проглашењу предложеног добра националним спомеником или о одбијању приједлога за проглашење.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03.1-02.9-88/17-1

21. марта 2017. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана 36. став (3) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), а у вези са чланом V став 3. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, на сједници одржаној 21. марта 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

- (1) За добра културно-историјског наслеђа уврштена на Списак добара, који је саставни дио ове одлуке, продужава се режим заштите из члана V став 3. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.
- (2) Режим заштите у смислу става (1) ове тачке продужава се до доношења коначне одлуке Комисије за очување националних споменика о проглашењу предложеног добра националним спомеником или о одбијању приједлога за проглашење.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03.1-02.9-88/17-1

21. марта 2017. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

СПИСАК

КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИХ ДОБАРА ЗА КОЈА СЕ ПРОДУЖАВА РЕЖИМ ЗАШТИТЕ ИЗ ЧЛАНА V СТАВ 3. АНЕКСА 8. ОПШТЕГ ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА ЗА МИР У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

1. Историјско подручје Иваница - Требињска Шума, Равно;
2. Историјско подручје Ускопље - Требињска Шума, Равно;
3. Православна црква Свете Тројице, Равно;
4. Некропола стећака Гречине, Локве, Пазарић;
5. Касноантичка двојна базилика и раносредњовековна некропола на локалитету Брижак у Грацу код Посушја;
6. Архив Института за музикологију Музичке академије Универзитета у Сарајеву;
7. Капетановића дворца у Витини, Љубушки;
8. Некропола стећака Брдце, Гривићи;
9. Централна спомен костурница погинулим учесницима НОР-а, Лукавац;
10. Мезарја у Прохићима, Сребреница;
11. Кула Али-паше Ризванбеговића у насељеном мјесту Требижат, Чапљина;
12. Мезарје Пироманско у насељеном мјесту Подвинци, Високо;

завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске под бројем 07/1.20/624-488/11, из јуна 2011. године.

IV

Стављају се ван снаге сви спроведбени и развојни просторно-плански акти у дијелу у којем су супротни одредбама ове одлуке.

V

Свако, а посебно надлежни органи Републике Српске, градске и општинске службе, суздржаће се од предузимања било каквих радњи које могу да оштете национални споменик или доведу у питање његову заштиту.

VI

Ова одлука доставиће се Влади Републике Српске, министарству надлежном за просторно уређење Републике Српске, надлежној служби заштите наслеђа на нивоу Републике Српске и општинском органу управе надлежном за послове урбанизма и катастра, ради спровођења мјера утврђених у тач. II–V ове одлуке, те надлежном општинском суду ради уписа у земљишне књиге.

VII

Саставни дио ове одлуке је образложење са пратећом документацијом, које је доступно на увид заинтересованим лицима у просторијама и на веб-страници Комисије (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII

Према члану V став 4 Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, одлуке Комисије су коначне.

IX

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у сљедећем саставу: Горан Милојевић, проф. др Амир Пашић и Радоје Видовић.

Број 06.1-2.3-89/17-1

21. марта 2017. године

Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 36. став (1) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на сједници одржаној 21. марта 2017. године, донијела је

ODLUKU

I

Historijska građevina - Crkva Rođenja Presvete Bogorodice u Marinima, općina Oštra Luka, proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik nalazi se na prostoru koji obuhvata k.č. 615 i 616, k.o. Marini, općina Oštra Luka, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik se primjenjuju mjere zaštite utvrđene Zakonom o provođenju odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika ustanovljene u skladu sa Aneksom 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 9/02, 70/06 и 64/08).

II

Vlada Republike Srpske dužna je osigurati pravne, naučne, tehničke, administrativne i finansijske mjere za zaštitu, konzervaciju i prezentaciju nacionalnog spomenika.

Комисија за очување националних споменика (у даљем тексту: Комисија) утврдит ће техничке увјете за израду и постављање информативне табле са основним подацима о споменику и одлучи о проглашењу добра националним спомеником.

III

С циљем трајне заштите националног споменика, утврђују се сљедеће мјере заштите, које се односе на простор дефиниран у тачки I став 2. ове одлуке:

- дозвољени су истраживачки радови, радови конзервације, конструктивне санације и ресторације националног споменика који су детаљно дефинирани у Пројекту обнове цркве у Маринима, опћина Оштра Лука, који је урадио Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске под бројем 07/1.20/624-488/11, из јуна 2011. године.

IV

Стављају се ван снаге сви проведбени и развојни просторно-плански акти у дијелу у којем су супротни одредбама ове одлуке.

V

Свако, а посебно надлежни органи Републике Српске, градске и опћинске службе, суздржат ће се од подизања било каквих радњи које могу оштетити национални споменик или довести у питање његову заштиту.

VI

Ова одлука доставит ће се Влади Републике Српске, министарству надлежном за просторно уређење Републике Српске, надлежној служби заштите наслеђа на нивоу Републике Српске и опћинском органу управе надлежном за послове урбанизма и катастра, ради provoђења мјера утврђених у тач. II–V ове одлуке, те надлежном опћинском суду ради уписа у земљишне књиге.

VII

Саставни дио ове одлуке је образложење са пратећом документацијом, које је доступно на увид заинтересованим лицима у просторијама и на веб-страници Комисије (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII

Према члану V став 4 Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, одлуке Комисије су коначне.

IX

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у сљедећем саставу: Горан Милојевић, проф. др. Амир Пашић и Радоје Видовић.

Број 06.1-2.3-89/17-1

21. марта 2017. године

Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

399

Повјеренство за очување националних споменика, на основу члана V. ставак 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 36. ставак (1) Пословника о раду Повјеренства за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на сједници одржаној 21. оžујка 2017. године, донијело је

ODLUKU

I.

Povijesna građevina – Društveni dom u Konjicu proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik nalazi se na prostoru označenom kao k.č. 397, k.o. Konjic II, z.k. uložak broj 472, općina Konjic, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik primjenjuju se mjere zaštite utvrđene Zakonom o provedbi odluka Povjerenstva za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljenog prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/02, 27/02, 6/04 i 51/07).

II.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) dužna je osigurati pravne, znanstvene, tehničke, administrativne i finansijske mjere za zaštitu, konzervaciju i prezentaciju nacionalnog spomenika.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) utvrdit će tehničke uvjete za izradu i postavljanje informacijske ploče sa osnovnim podatcima o spomeniku i odluci o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

III.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuju se sljedeće mjere zaštite koje se odnose na prostor definiran u točki I. stavak 2. ove odluke:

- dopušteni su konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi tekućeg održavanja i radovi koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva mjerodavnog za prostorno uređenje i stručni nadzor mjerodavne službe zaštite nasljedna na razini Federacije Bosne i Hercegovine;
- obvezno je sačuvati izvorni izgled objekta u pogledu obrade arhitektonskih detalja, boje i obrade zidova, tretmana fasada, konstrukcije objekta i oblika krova i nije dopuštena promjena karakteristika objekta uklaњanjem ili dodavanjem pojedinih dekorativnih elemenata i arhitektonskih detalja;
- prilikom konzervatorsko-restauratorskih radova rabiti identične materijale i obradu;
- prilikom intervencija mora biti očuvan autentičan izgled unutarnjeg prostora;
- dopušteni su radovi u enterijeru objekta (instalacije grijanja i drugi radovi) pod uvjetom da se sačuvaju izvorne karakteristike objekta;
- objekat se može rabiti u kulturne, obrazovne, poslovne i druge svrhe, odnosno na način koji neće ugroziti integritet objekta i njegovo značenje u strukturi i slici grada;
- potrebno je izvršiti inventarizaciju preostalog autentičnog namještaja;
- oštećeni namještaj je potrebno restaurirati;
- potrebno je izraditi replike nedostajućeg namještaja sukladno originalnoj dokumentaciji.

Utvrđuju se sljedeće mjere zaštite za zidno slikarstvo:

- sve intervencije na zidnom slikarstvu treba izvršiti stručna osoba, uz elaborat koji odobrava federalno ministarstvo mjerodavno za kulturu i uz stručni nadzor mjerodavne službe zaštite.

IV.

Stavljaju se izvan snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski spisi u dijelu u kojemu su u suprotnosti sa odredbama ove odluke.

V.

Svako, a posebice mjerodavna tijela Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, gradske i općinske službe, suzdržat će se od poduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu oštetiti nacionalni spomenik ili dovesti u pitanje njegovu zaštitu.

VI.

Ova odluka dostavit će se Vladi Federacije, federalnom ministarstvu mjerodavnom za prostorno uređenje, mjerodavnoj službi zaštite nasljedna na razini Federacije Bosne i Hercegovine i općinskom tijelu uprave mjerodavnom za poslove urbanizma i

katastra, radi provedbe mjera utvrđenih u toč. II. – V. ove odluke, te mjerodavnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VII.

Sastavnim dijelom ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na uvid zainteresiranim osobama u prostorijama i na web-stranici Povjerenstva (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII.

Prema članku V., stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Povjerenstva su konačne.

IX.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Goran Milojević, prof. dr. Amir Pašić i Radoje Vidović.

Broj 07.3-2.3-89/17-2

21. ožujka 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Goran Milojević, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана V став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 36. став (1) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на сједници одржаној 21. марта 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

Историјска грађевина – Друштвени дом у Коњицу проглашава се националним спомеником Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: национални споменик).

Национални споменик налази се на простору означеном као к.ч. 397, к.о. Коњиц II, з.к. уложак број 472, општина Коњиц, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина.

На национални споменик примјењују се мјере заштите утврђене Законом о спровођењу одлука Комисије за заштиту националних споменика успостављене према Анексу 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/02, 27/02, 6/04 и 51/07).

II

Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада Федерације) дужна је да обезбиди правне, научне, техничке, административне и финансијске мјере за заштиту, конзервацију и презентацију националног споменика.

Комисија за очување националних споменика (у даљњем тексту: Комисија) утврдиће техничке услове за изradу и постављање информационе табле са основним подацима о споменику и одлуци о проглашењу добра националним спомеником.

III

У циљу трајне заштите националног споменика утврђују се следеће мјере заштите које се односе на простор дефинисан у тачки I став 2. ове одлуке:

- дозвољени су конзерваторско-реставраторски радови, радови текућег одржавања и радови који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење и стручни надзор надлежне службе заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине;

- обавезно је сачувати изворни изглед објекта у погледу обраде архитектонских детаља, боје и обраде зидова, третмана фасада, конструкције објекта и облика крова и није дозвољена промјена карактеристика објекта уклањањем или додавањем појединих декоративних елемената и архитектонских детаља;
- приликом конзерваторско-рестаураторских радова користити идентичне материјале и обраду;
- приликом интервенција мора да буде очуван аутентичан изглед унутрашњег простора;
- дозвољени су радови у ентеријеру објекта (инсталације гријања и други радови) под условом да се сачувају изворне карактеристике објекта;
- објекат може да се користи у културне, образовне, пословне и друге сврхе, односно на начин који неће угрозити интегритет објекта и његово значење у структури и слици града;
- потребно је извршити инвентаризацију преосталог аутентичног намјештаја;
- оштећени намјештај је потребно рестаурирати;
- потребно је изградити реплике недостајућег намјештаја у складу са оригиналном документацијом.

Утврђују се сљедеће мјере заштите за зидно сликарство:

- све интервенције на зидном сликарству треба да изврши стручно лице, уз елаборат који одобрава федерално министарство надлежно за културу и уз стручни надзор надлежне службе заштите.

IV

Стављају се ван снаге сви спроведбени и развојни просторно-плански акти у дијелу у којем су у супротности са одредбама ове одлуке.

V

Свако, а посебно надлежни органи Федерације Босне и Херцеговине, кантона, градске и општинске службе, суздржаће се од предузимања било каквих радњи које могу да оштете национални споменик или доведу у питање његову заштиту.

VI

Ова одлука доставиће се Влади Федерације, федералном министарству надлежном за просторно уређење, надлежној служби заштите наслеђа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине и општинском органу управе надлежном за послове урбанизма и катастра, ради спроведбе мјера утврђених у тач. II–V ове одлуке, те надлежном општинском суду ради уписа у земљишне књиге.

VII

Саставни дио ове одлуке је образложење са пратећом документацијом, које је доступно на увид заинтересованим лицима у просторијама и на веб-страници Комисије (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII

Према члану V, став 4. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, одлуке Комисије су коначне.

IX

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Ову одлуку Комисија је донијела у сљедећем саставу: Горан Милојевић, проф. др Амир Пашић и Радоје Видовић.

Број 07.3-2.3-89/17-2

21. марта 2017. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. п.

Комисија за очување националних споменика, на основи члана V став 4. Анекса 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и члана 36. став (1) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), на сједници одржаној 21. марта 2017. године, донијела је

ODLUKU

I

Historijska građevina – Društveni dom u Konjicu проглашава се националним спомеником Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: национални споменик).

Национални споменик налази се на простору означеном као к.č. 397, к.о. Конјик II, з.к. улозак број 472, опћина Конјик, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина.

На национални споменик примјенјују се мјере заштите утврђене Законом о провођењу одлука Комисије за заштиту националних споменика успостављене према Анексу 8. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/02, 27/02, 6/04 и 51/07).

II

Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада Федерације) дужна је осигурати правне, научне, техничке, административне и финансијске мјере за заштиту, конзервацију и презентацију националног споменика.

Комисија за очување националних споменика (у даљњем тексту: Комисија) утврдит ће техничке увјете за израду и постављање информационе табле са основним подацима о споменику и одлучи о проглашењу добра националним спомеником.

III

У циљу трајне заштите националног споменика утврђују се сљедеће мјере заштите које се односе на простор дефиниран у тачки I став 2. ове одлуке:

- дозвољени су конзерваторско-рестаураторски радови, радови текућег одржавања и радови који имају за циљ презентацију споменика, уз одобрење федералног министарства надлежног за просторно уређење и стручни надзор надлежне службе заштите наслиједа на нивоу Федерације Босне и Херцеговине;
- обавезно је сачувати изворни изглед објекта у погледу обраде архитектонских детаља, боје и обраде зидова, третмана фасада, конструкције објекта и облика крова и није дозвољена промјена карактеристика објекта уклањањем или додавањем појединих декоративних елемената и архитектонских детаља;
- приликом конзерваторско-рестаураторских радова користити идентичне материјале и обраду;
- приликом интервенција мора бити очуван аутентичан изглед унутрашњег простора;
- дозвољени су радови у ентеријеру објекта (инсталације гријања и други радови) под увјетом да се сачувају изворне карактеристике објекта;
- објекат се може користити у културне, образовне, пословне и друге сврхе, односно на начин који неће угрозити интегритет објекта и његово значење у структури и слици града;
- потребно је извршити инвентаризацију преосталог аутентичног намјештаја;
- оштећени намјештај је потребно рестаурирати;
- потребно је изградити реплике недостајућег намјештаја у складу са оригиналном документацијом.

Утврђују се сљедеће мјере заштите за зидно сликарство:

- све интервенције на зидном сликарству треба извршити стручно лице, уз елаборат који одобрава федерално

ministarstvo nadležno za kulturu i uz stručni nadzor nadležne službe zaštite.

IV

Stavljaju se van snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski akti u dijelu u kojem su u suprotnosti sa odredbama ove odluke.

V

Svako, a posebno nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, gradske i općinske službe, suzdržat će se od preduzimanja bilo kakvih mjera utvrđenih u tač. II–V ove odluke, te nadležnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VI

Ova odluka dostavit će se Vladi Federacije, federalnom ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje, nadležnoj službi zaštite naslijeđa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i općinskom organu uprave nadležnom za poslove urbanizma i katastra, radi provedbe mjera utvrđenih u tač. II–V ove odluke, te nadležnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VII

Sastavni dio ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na uvid zainteresiranim licima u prostorijama i na web-stranici Komisije (<http://www.kons.gov.ba>).

VIII

Prema članu V, stav 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Komisije su konačne.

IX

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Goran Milojević, prof. dr. Amir Pašić i Radoje Vidović.

Broj 07.3-2.3-89/17-2

21. marta 2017. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Komisije
Goran Milojević, s. r.

400

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka 36. stav (3) Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 47/16), a u vezi sa člankom V. stavak 3. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, na sjednici održanoj 12. travnja 2017. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

- (1) Za dobra kulturno-povijesnog naslijeđa uvrštena na Spisak dobara, koji je sastavni dio ove odluke, produžava se režim zaštite iz članka V. stavak 3. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.
- (2) Režim zaštite u smislu stavka (1) ove tačke produžava se do donošenja konačne odluke Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika o proglašenju predloženog dobra nacionalnim spomenikom ili o odbijanju prijedloga za proglašenje.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04.1-02.9-88/17-2
12. travnja 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Povjerenstva
Goran Milojević, v. r.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана 36. став (3) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), а у вези са чланом V став 3. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, на сједници одржаној 12. априла 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

- (1) За добра културно-историјског наслијеђа уврштена на Списак добара, који је саставни дио ове одлуке, продужава се режим заштите из члана V став 3. Анекса 8. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.
- (2) Режим заштите у смислу става (1) ове тачке продужава се до доношења коначне одлуке Комисије за очување националних споменика о проглашењу предложеног добра националним спомеником или о одбијању приједлога за проглашење.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04.1-02.9-88/17-2
12. априла 2017. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

Комисија за очување националних споменика, на основу члана 36. став (3) Пословника о раду Комисије за очување националних споменика ("Службени гласник БиХ", број 47/16), а у вези са чланом V став 3. Анекса 8. Опćег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, на сједници одржаној 12. априла 2017. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

- (1) За добра културно-историјског наслијеђа уврштена на Списак добара, који је саставни дио ове одлуке, продужава се режим заштите из члана V став 3. Анекса 8. Опćег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.
- (2) Режим заштите у смислу става (1) ове тачке продужава се до доношења коначне одлуке Комисије за очување националних споменика о проглашењу предложеног добра националним спомеником или о одбијању приједлога за проглашење.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04.1-02.9-88/17-2
12. априла 2017. године
Сарајево

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

СПИСАК

**КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИХ ДОБАРА ЗА КОЈА СЕ
ПРОДУЖАВА РЕЖИМ ЗАШТИТЕ ИЗ ЧЛАНА V
СТАВ 3. АНЕКСА 8. ОПШТЕГ ОКВИРНОГ
СПОРАЗУМА ЗА МИР У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ**

1. Стара босанска кућа породице Хоџић у Градишци;
2. Змајевац (некропола стећака и стари харем) у Горњој Дрежници, Мостар.

Председавајући Комисије
Горан Милојевић, с. р.

KAZALO

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 383 Odluka o odobravanju sredstava tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu (hrvatski jezik)
- Odluka o odobravanju sredstava tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu (bosanski jezik)
- 384 Rješenje o razrješenju dužnosti direktora Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (hrvatski jezik)
- Rješenje o razrješenju dužnosti direktora Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (bosanski jezik)

**MINISTARSTVO SIGURNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 385 Pravilnik o Programu edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka (hrvatski jezik)
- Pravilnik o Programu edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka (srpski jezik)
- Pravilnik o Programu edukacije iz oblasti zaštite tajnih podataka (bosanski jezik)

**MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I
EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE**

- 386 Odluka o odobravanju provođenja cijepljenja protiv bolesti plavog jezika u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)
- Odluka o odobravanju sprovođenja vakcinacije protiv bolesti plavog jezika u Bosni i Hercegovini (srpski jezik)
- Odluka o odobravanju provođenja vakcinacije protiv bolesti plavog jezika u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)

**MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 387 Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru "Salakovac" u Mostaru (hrvatski jezik)
- Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcionisanju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru "Salakovac" u Mostaru (srpski jezik)
- Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru "Salakovac" u Mostaru (bosanski jezik)

URED ZA VETERINARSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

- 388 Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze kod peradi vrste Gallus gallus u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu (hrvatski jezik)

- Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze kod peradi vrste Gallus gallus u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu (srpski jezik)
- Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze kod peradi vrste Gallus gallus u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu (bosanski jezik)

**UPRAVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ZAŠTITU
ZDRAVLJA BILJA**

- 389 Pravilnik o dopuni Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini (srpski jezik)
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)
- 390 Pravilnik o dopuni Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu Bosne i Hercegovine (srpski jezik)
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)

**POVJERENSTVO ZA OČUVANJE NACIONALNIH
SPOMENIKA BOSNE I HERCEGOVINE**

- 391 Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o proglašenju povijesnog područja – nekropola stećaka I. i II. Boljuni nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
- Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o proglašenju historijskog područja – nekropola stećaka I i II Boljuni nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
- 392 Odluka o izmjenama Odluke o proglašenju povijesnog područja - nekropola sa stećcima i ostatci crkve Grčka glavica u selu Biskup nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
- Odluka o izmjenama Odluke o proglašenju historijskog područja - nekropola sa stećcima i ostaci crkve Grčka glavica u selu Biskup nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (srpski jezik)
- Odluka o izmjenama Odluke o proglašenju historijskog područja - nekropola sa stećcima i ostatci crkve Grčka glavica u selu Biskup nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
- 393 Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o proglašenju povijesnog područja - nekropola sa stećcima Maculje, općina Novi Travnik nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)

	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима Мацуље, општина Нови Травник националним спомеником Босне и Херцеговине (српски језик)	53	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима "Мрамор" у Мусићима, општина Олово, националним спомеником Босне и Херцеговине (bosanski jezik)	61
	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима Мацуље, општина Нови Травник националним спомеником Босне и Херцеговине (bosanski jezik)	54	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима у Старим кућама, Доње Брешке, општина Тузла, националним спомеником Босне и Херцеговине (hrvatski jezik)	62
394	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима Вијача, општина Лjubушки, националним спомеником Босне и Херцеговине (hrvatski jezik)	55	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима у Старим кућама, Доње Брешке, општина Тузла, националним спомеником Босне и Херцеговине (српски језик)	63
	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима Бијача, општина Љубушки, националним спомеником Босне и Херцеговине (српски језик)	56	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима у Старим кућама, Доње Брешке, општина Тузла, националним спомеником Босне и Херцеговине (bosanski jezik)	64
	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима Вијача, општина Лjubушки, националним спомеником Босне и Херцеговине (bosanski jezik)	58	Одлука број 03.1-02.9-88/17-1 (hrvatski jezik)	65
395	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима "Мрамор" у Мусићима, општина Олово, националним спомеником Босне и Херцеговине (hrvatski jezik)	59	Одлука број 03.1-02.9-88/17-1 (српски језик)	65
	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о проглашењу историјског подручја - некропола са стећцима "Мрамор" у Мусићима, општина Олово, националним спомеником Босне и Херцеговине (српски језик)	60	Одлука број 03.1-02.9-88/17-1 (bosanski jezik)	65
			Одлука број 06.1-2.3-89/17-1 (hrvatski jezik)	66
			Одлука број 06.1-2.3-89/17-1 (српски језик)	66
			Одлука број 06.1-2.3-89/17-1 (bosanski jezik)	67
			Одлука број 07.3-2.3-89/17-2 (hrvatski jezik)	67
			Одлука број 07.3-2.3-89/17-2 (српски језик)	68
			Одлука број 07.3-2.3-89/17-2 (bosanski jezik)	69
			Одлука број 04.1-02.9-88/17-2 (hrvatski jezik)	70
			Одлука број 04.1-02.9-88/17-2 (српски језик)	70
			Одлука број 04.1-02.9-88/17-2 (bosanski jezik)	70

Nakladnik: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za nakladnika: tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Bojan Ninković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Ravnatelj: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Ravnatelj: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050 faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komerijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-0000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Tisak: GIK "OKO" d.d. Sarajevo - Za tiskaru: Mevludin Hamzić - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/1 - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Pretplata za 1 polugodište 2017. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM